

Index raadsvergadering raadsplein

raadsgriffie

raadsvergadering d.d. 10 november 2022

Index	Pagina
1. Opening en mededelingen	2
2. Vaststelling van de agenda van de huidige vergadering, verslagen van de raadspleinen van 27 oktober 2022, ingekomen brieven en stukken ter kennisname	2-3
3. RV Programmabegroting 2023-2026 (2022.0001893), RV Belastingvoorstellen 2023 (2022.0001937), RV Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds (2022.0002040), Ringvaart Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2023-2026 (2022.6897808).	3-65
4. Stemmingen	65-78
5. Sluiting	78

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 10 NOVEMBER 2022

Voorzitter: mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

De leden: dhr. M. Achterbergh-Copier, mw. B.M. Antolini, mw. H.J. van den Berg, dhr. M.L. Beusenberg, dhr. T.M. Beusenberg, dhr. S. Blanckstein, dhr. T.M. Blom, dhr. M.F. Boels, dhr. P.J. Boerman, mw. M.K. Denie, mw. N.M. Elfers, mw. K. van Goethem, mw. A.E. Gumbert, mw. M.R. Hogervorst, mw. G.D.W. van 't Hull-Bettink, mw. J.M. Hup, mw. R.F. Hussain, dhr. C.L. Klaassen, mw. K. Kliphuis, mw. G. Knikker, dhr. H.C.M. Koning, dhr. J.A. Kos, mw. S. van de Meeberg, mw. A.N. Mees-Marhe, dhr. E.J. van der Peet, dhr. A. Salhi, dhr. P.J.M. Schouten, dhr. F. Sidali, dhr. H.P. Spijker, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek, dhr. K. Sulmann, mw. D.E. van der Veldt, dhr. E. Vermeulen, mw. M. Woolthuis, dhr. D.P.F. Zuyderwijk

Griffier: dhr. J. van der Rhee

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, mw. C.F.M. van der Meij, dhr. J.N.J. Nobel, mw. M.H. Ruigrok, mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven, mw. M.L. Sedee-Schuitmaker, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER: Dames en heren van harte welkom bij deze gemeenteraad. Een heel speciale versie, de Begrotingsraad, de Begroting 2023 gaat u vandaag bespreken. En vandaag is het 10 november 2022. Leden van de raad hartelijk welkom, leden van het college welkom, alle medewerkers en aanwezigen hier en ook u thuis als u dit volgt of later terugkijkt, van harte welkom.

Ik heb bericht van afwezigheid ontvangen van de heer Rip, mevrouw Smand, de heer Meijer en mevrouw Koolmoes. Heb ik dan iedereen genoemd die afwezig is? Ja, dan gaan wij als eerste over tot een beëdiging en in dit geval gaat het over de heer Geurtsen. De heer Geurtsen is lid geworden van de Rekenkamercommissie. U heeft dat op 27 oktober jl. besloten en wij gaan hem beëdigen. Ik vraag u om naar voren te komen, mijnheer Geurtsen, u gaat de belofte afleggen. Ik wil u graag vragen om daarbij te gaan staan. U mag komen staan tegenover mij, dat ik u kan zien. Ik ga het voorlezen en dan zegt u 'dat verklaar en beloof ik'.

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de Rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de Rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen."

De heer GEURTSSEN: Dat verklaar en beloof ik!

De VOORZITTER: Van harte gefeliciteerd! (applaus) We hebben een bos bloemen, alstublieft.

2. Vaststellen van de agenda

De VOORZITTER: Dan gaan we over naar het vaststellen van de agenda van vanavond die natuurlijk voor een groot deel in beslag zal worden genomen door de behandeling van de begroting. Er is een aantal raadsvoorstellen dat door het presidium aan u gevraagd is aan de agenda van vandaag toe te voegen, en dan gaat het met name om de stemming daarover. Het betreft drie voorstellen: de Bekrachtiging geheimhouding bijlagen bij het raadsvoorstel 'Benoemen supervisors welstand', Bekrachtiging geheimhouding bijlage bij nota 'Goedkeuring benoeming lid Raad van Toezicht/voorzitter Auditcommissie Stichting Het Cultuurgebouw Haarlemmermeer' en Bekrachten geheimhouding Aanbesteding schuldhulpverlening, financiële begeleiding en vroegsignalering. Stemt u ermee in om deze toe te voegen aan de stemmingslijst? Is iemand daarop tegen? Nee, dan zijn ze bij dezen onderdeel daarvan en dan breng ik ze meteen in stemming.

2.2.1 RV Bekrachtiging geheimhouding bijlagen bij het raadsvoorstel 'Benoemen supervisors welstand' (2022.0002250)

2.2.2 RV Bekrachtiging geheimhouding bijlage bij nota 'Goedkeuring benoeming lid Raad van Toezicht/voorzitter Auditcommissie Stichting Het Cultuurgebouw Haarlemmermeer'

2.2.3 RV Bekrachten geheimhouding Aanbesteding schuldhulpverlening, financiële begeleiding en vroegsignalering (2022.0002256)

De VOORZITTER: Is iemand tegen deze drie voorstellen? Niet aan de orde, dan zijn ze alle drie aangenomen. Verder verzoekt het presidium de volgende raadsvoorstellen toe te voegen aan de stemmingslijst van vanavond. Als eerste het raadsvoorstel Bekrachtiging Noodverordening klimaatactie Schiphol en de tweede het benoemen van een lid van de klankbordgroep van de Rekenkamercommissie. En dat laatste is een schriftelijke stemming. Kunt u instemmen met deze toevoegingen vanavond aan de lijst? Dat is het geval. Dan zijn ze daar aan toegevoegd. En daarmee zou ik willen voorstellen met deze amendementen de agenda van vandaag te arresteren. Daar kunt u het mee eens zijn. Dan gaan we als zodanig de rest van de vergadering volgen.

Wij gaan naar het verslag van 27 oktober jl. Er zijn bij ons geen op aanmerkingen ontvangen. Zijn er nu nog leden van de raad die op- of aanmerkingen over dit verslag zouden willen maken? Niet aan de orde, dan is het verslag vastgesteld.

De lijsten van ingekomen stukken met betrekking tot week 40, week 41 en week 42, dat zijn de weken van 10 oktober tot en met 24 oktober jl., vindt u terug in iBabs onder agendapunt 2.3, het document Verzoek om afschriften bij lijsten ingekomen stukken 40, 41 en 42. En dan kunt u ook zien van welke stukken is verzocht om een afschrift te leveren. En daar neemt u kennis van. Er zijn verder geen aanvullingen? Dan ga ik u vragen of u kunt instemmen met de voorgestelde afdoening van de lijsten zoals die in uw stukken staan. Iemand die daar tegen is? Niet, dan is daarmee ook deze afdoening door u goedgekeurd. Dan ga ik naar de programmabegroting.

3. RV Programmabegroting 2023-2026 (2022.0001893), RV Belastingvoorstellen 2023 (2022.0001937), RV Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds (2022.0002040), RV Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2023-2026 (2022.6897808)

De VOORZITTER: Het betreft de Programmabegroting 2023-2026, Belastingvoorstellen 2023, de Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds en het Vaststellen Strategische Agenda van de raad bij de Programmabegroting 2023-2026. U gaat dat allemaal tegelijk behandelen. U heeft een brief ontvangen waarin de orde van vandaag is toegelicht, maar toch ga ik het een en ander met u delen zodat u dat nog even ter herinnering meekrijgt.

In uw eerste termijn kunt u in uw bijdrage aandacht besteden aan uw algemene beschouwing, bondig want u heeft beperkt de tijd, en het benoemen van onderwerpen voor het debat. Daarnaast vraag ik u om moties en amendementen in te dienen. Elke fractie heeft een eigen spreektijd gekregen en u weet dat we bij de begrotingsvergadering altijd beginnen bij de eerste oppositiepartij en dan de grootste coalitiepartij en dan die volgorde verder aflopen. natuurlijk wordt u van harte uitgenodigd om te interrumperen. U moet zich realiseren dat iedereen mag interrumperen, dus niet alleen de woordvoerders, maar het gaat wel van de tijd af van degene die interrumpeert. Ook het antwoord gaat van die tijd af. Ik stel voor dat als het gaat over interrupties, dat ik namens u twee interrupties per partij toesta, want anders gaat het heel lang duren. Maar goed, u heeft ook beperkt de tijd. Mevrouw Gumbert, gaat uw gang.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel, ik heb nog een vraag, gaat het beantwoorden van de interrupties af van de spreektijd van degene die interrumpeert of van degene die het antwoord geeft?

De VOORZITTER: Het gaat af, zowel de vraag, als het antwoord, van de spreektijd van degene die interrumpeert, dus degene die interrumpeert zal kort en bondig moeten zijn en die nodigt daarmee degene die antwoordt uit om dat ook te zijn. Het is natuurlijk wel mooi als u wilt interrumperen, maar als u langdradig zou zijn, dan blijft er weinig over van de tijd. Ik zag nog een hand in het gezelschap. Of was dat dezelfde vraag? Oké, helder. Daarmee zijn de vragen hierover beantwoord.

Als eenieder aan de beurt is geweest, dan is het diner en zal het college eerste termijn reageren, waarna u in tweede termijn met elkaar in debat gaat. Ten behoeve van die tweede termijn is er geen clusterlijst voorbereid en wordt direct met de conceptstemmingenlijst gewerkt. Elke fractie krijgt via loting het woord en krijgt zes minuten om de inleiding te doen en het debat erover te voeren. Dat betreft dus relevante thema 's die u zelf aan de orde wilt stellen. Maar het zijn dus ook uw moties en amendementen die u daar verder kunt verdedigen en in het debat kunt brengen. Elk onderwerp wordt één keer behandeld en het is uw eigen verantwoordelijkheid wat u wel of niet in wilt brengen in die zes minuten die u heeft.

Voor wat betreft de moties en amendementen wil ik voor de goede orde nog het volgende meegeven, moties en amendementen die zijn aangekondigd zijn te vinden in iBabs onder de agenda van vandaag. Onder het kopje 'aangekondigde moties en amendementen'. U dient ze in en op dat moment gaan ze over naar het kopje 'ingediende moties en amendementen' en aan het eind vindt u ze gewoon terug op de stemmingenlijst. Als u nu tussentijds tekstueel gewijzigde moties en amendementen heeft, dan kunt u die sturen naar de griffiepostbus, waarbij u wel wordt verzocht, want dat kan complex worden, om voor een goed versiebeheer een versienummer bij aanlevering te vermelden. En ook of het meteen gepubliceerd kan worden, of dat het pas kan op het moment dat u het officieel inbrengt. En voor een goede verwerking zal de raadsgriffie alleen bij de eerste verspreiding van de moties en amendementen de logo's van de mede-indieners toevoegen en daarna zullen die niet meer gewijzigd worden. En bij de stemverklaring kunt u de definitieve mede-indieners vermelden en die worden dan op de stemmingen en besluitenlijsten opgenomen. Wijzigingsvoorstellen voor die stemmingenlijst, als u uw motie of amendement wilt indienen, wilt u dat dan doen bij de griffie tot uiterlijk 22.00 uur? Maar ja, ik lees voor wat de griffier mij aanreikt, maar als u ter plekke hier zou zeggen, 'nou, ik trek mijn motie of amendement ook in', dan kan dat natuurlijk altijd, maar het is prettig als u het van tevoren aangeeft.

En ten slotte wil ik u aanraden om iBabs dus zeer regelmatig te verversen, zodat u precies de laatste stand van zaken weet, want begrotingsvergaderingen zijn per definitie zeer dynamisch.

Goed. Dat zijn de huishoudelijke mededelingen die ik met u wilde delen en laten we gauw overgaan tot de eerste termijn waarbij ik mevrouw Gumbert wil uitnodigen om naar voren te komen voor het woord namens GroenLinks. Gaat uw gang.

GroenLinks

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, deze begroting staat bol van de onzekerheid. Enerzijds gebeurt er heel veel in de buitenwereld: inflatie, oorlog, enorme klimaatverandering, dreigende armoede, onrust in de samenleving. Anderzijds zijn er andere, interne factoren. Veel pro-memoriestelposen, stelposen, onduidelijkheid over de inkomsten, over de werkelijke inflatie, over de realisatiegraad, ofwel: hoeveel van deze ambities kunnen we werkelijk waarmaken?

Maar wat GroenLinks betreft is de belangrijkste vraag: wat voor gemeente willen we zijn? Welke keuzes maken we voor de komende jaren? Deze begroting is bij uitstek het moment om dat duidelijk te maken. Wat willen we behouden, wat juist veranderen? Waar zitten de grootste problemen, welk beleid hebben onze inwoners de komende periode het hardst nodig?

In de begroting vinden we die antwoorden niet. Het is zoeken naar de focus van dit college, al valt wel de € 10 miljoen structureel op die u in de eigen organisatie wilt investeren. De dringende behoefte aan extra capaciteit begrijpen wij. We willen er als raad graag met het college over van gedachten wisselen. Hoe verhouden we ons tot andere gemeenten? Wat doen we wel, wat doen we niet, wat doen we eventueel samen met anderen? We vragen om een visie op de organisatie en stellen voor om dat debat op de Strategische Agenda van de Raad te zetten.

Het is een groot bedrag dat hiervoor is ingeboekt. Los van de manier waarop de organisatie versterkt gaat worden, vragen we ons af hoe realistisch het is dat we die € 10 miljoen hier werkelijk aan uit kunnen geven. Per motie stellen we voor om deze post van € 10 miljoen vanaf 2025 te verlagen naar € 7,5 miljoen. Een realisatiegraad van 75% van het oorspronkelijke bedrag lijkt ons al behoorlijk ambitieus. De vrijkomende € 2,5 miljoen structureel kan worden gebruikt om de ombuigingen op het Programma Maatschappelijke ontwikkeling met hoge maatschappelijke impact terug te draaien.

De € 2 miljoen verzachting van de strategische heroriëntatie, die wel verwerkt is maar nog niet uitgewerkt, zijn tot en met 2024 voldoende om deze categorie ombuigingen te verzachten, maar vanaf 2025 is daarvoor extra geld nodig. Het college zegt over de uitwerking van de verzachtingen: wacht maar op de Najaarsrapportage, dan komen we daarmee. Maar we stellen nu toch de begroting vast? Hoe weten we nu of die € 2 miljoen de pijn in de samenleving voldoende verlicht? GroenLinks wil beslist voorkomen dat het sociale cement in onze samenleving wordt afgebroken, want als we dat eenmaal kwijt zijn, is het voor geld niet meer terug te kopen. Het gesprek over de invulling van de € 2 miljoen verzachtingen willen we ook met de raad voeren en daarom dienen we een amendement in om ook dit op de SAR te zetten.

De Strategische Agenda van de Raad is opgezet als een instrument van de raad om te prioriteren en te agenderen, en wat GroenLinks betreft, kan de SAR veel beter gebruikt worden. De raad moet in een eerder stadium en beter voorbereid over de plannen van het college kunnen meepraten. Wij vinden de SAR belangrijk en we stellen dan ook voor om nog een aantal stukken toe te voegen, namelijk het aangekondigde Integraal Veiligheidsplan, de VSP's die nodig zijn voor het Fietsplan, de aangekondigde kadernota Sociaal Domein, en de evaluatie van het recent besproken Beleidsplan Schuldhulpverlening. Onze inwoners kunnen in deze onzekere tijden met een beetje pech in de schulden terechtkomen. We bereiden ons als gemeente voor om als het nodig is onze inwoners, ondernemers en organisaties te ondersteunen. Maar zijn we zelf goed voorbereid? GroenLinks kijkt ongerust naar het indexatiepercentage dat gebruikt wordt in de begroting. We begrijpen dat er veel onzekerheid is, en dat in een begroting niet alle eventuele extremen verwerkt kunnen worden, maar toch lijkt een inflatie van 2,2% ons lang niet realistisch genoeg. Achteraf, als blijkt dat de lasten meer zijn gestegen dan begroot maar de baten niet, kan bezuinigen onvermijdelijk zijn. Recent, bij de actualisatie Meerjarenonderhoudsplanning moest er geld gevonden worden omdat er niet geïndexeerd was. Daarom stellen we voor om het gehanteerde indexatiepercentage in de begroting aan te passen op basis van nacalculatie en dit aan de raad voor te leggen bij de Voorjaarsrapportage. We dienen hiervoor een motie in.

Naast alle onzekerheid over inflatie en bezuinigingen is er wel degelijk geld om uit te geven. Het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit bijvoorbeeld, zomaar € 4 miljoen erbij, en dat drie jaar lang. Dan hebben we de stelpost Schaalsprong nog, van jaarlijks € 2 miljoen, de RIH's van diverse projecten, en

allerlei subsidies van andere overheden, zoals de miljoenen die we van het rijk ontvangen om het centrum van Hoofddorp autoluw te maken.

Wat GroenLinks betreft, ontbreekt de toelichting over wat we met dat geld eigenlijk gaan doen en dus ook het debat of we dat willen doen. Dit is geen structureel geld. Het college benoemt graag dat de raad met incidentele middelen geen structurele uitgaven kan doen. We begrijpen die redenering, maar we zijn toch ook eigenwijs. Er zijn wel degelijk structurele oplossingen die met incidentele middelen betaald kunnen worden: het isoleren van gemeentelijk vastgoed, het subsidiëren van woningisolatie, het vullen van het Klimaatfonds, of van een noodfonds tegen energiearmoede waar diverse van onze collega's vorige week voor pleitten. Het organiseren van een schoolontbijt. Het verbeteren van klimaatbestendigheid en biodiversiteit in woonwijken door meer bomen en minder verharding in tuinen te faciliteren. Dit

zijn voorbeelden, het gaat erom dat incidenteel geld een structureel verschil kan maken.

Tijdens het debat vorige week over dat noodfonds beweerde het college stellig dat incidentele middelen altijd naar de Schaalsprong vloeien. Wat GroenLinks betreft, is dat helemaal niet in beton gegoten. Waarom zouden alle incidentele middelen apart gezet moeten worden om ooit, als de stikstofwolk is opgetrokken, nieuw asfalt te kunnen betalen? Waarom niet ten minste een deel van dat geld nu investeren in toekomstbestendig leven in Haarlemmermeer? Ook hierover dienen we een motie in.

Als u heeft meegeteld, voorzitter, komen we op zes amendementen op de SAR en vier moties. We kijken uit naar het debat met onze collega's.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb inderdaad met uw meegeteld en u heeft amendement AM 01 tot en met AM 06 ingediend en moties 08, 09, 10, 11, 12 en 13.

Mevrouw GUMBERT: Motie 13 is uiteindelijk teruggetrokken want dat was een motie van de Jongerengemeenteraad...? Gaat het wel door? Oké, die gaat wel door.

De VOORZITTER: Goed, daarom is het goed dat ik het verifieer.

Mevrouw GUMBERT: Dan zijn het er vijf.

De VOORZITTER: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw VAN GOETHEM: Excuus voorzitter, maar motie 13 is herteld en dan gaat motie 13 dus in dit geval over het afschaffen van de SAR dat we daar niet... Dus de motie van de Jongerengemeenteraad, even voor de duidelijkheid, die is ingetrokken. En die staat ook niet in iBabs, voor de duidelijkheid.

De VOORZITTER: Helder. Dus ik ga nog een keer herhalen, u heeft zojuist ingebracht amendementen 1 tot en met 6 en moties 8 tot en met 13 en daarmee zijn ze onderdeel van de beraadslaging. Ik dank u wel. Dan kijk ik naar mevrouw Van Straten, zij gaat het woord voeren namens de VVD.

VVD

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, in tijden waarin de ene crisis de andere crisis opvolgt, is het best lastig om verstandige keuzes te maken en het geld goed uit te geven. Dat is een hele uitdaging! Voor die uitdaging staan we in het bijzonder vandaag, bij de bespreking van de begroting voor 2023 en het meerjarenperspectief. Die uitdaging vraagt iets van ons als politici. Wat ons betreft vraagt die om drie dingen: 1. moed, 2. het hebben van een duidelijk doel en 3. de schouders eronder. Moed is nodig om moeilijke keuzes te maken, waarbij je weet dat je niet iedereen blij kan maken. Er is ook moed nodig om je moreel kompas te hanteren. In een samenleving waarin social media zo'n grote invloed heeft, is het nog noodzakelijker om moed te hebben om het goede te doen. We zien in diverse

landen, maar ook in onze gemeente dat de negativiteit en het selecteren op extremen door de algoritmes van social media effect hebben op hoe politici communiceren. Waar we op het schoolplein proberen kinderen aan te leren dat je niet stoer bent als je anderen naar beneden haalt of bedreigt, zien die kinderen tegelijk op social media dat je wel beloond wordt daarvoor. De druk om ofwel mensen naar de mond te praten, ofwel juist anderen negatief neer te zetten, is daarom groot. Er zijn weinig beroepsgroepen waarin mensen zoveel via social media communiceren als in de politiek en ik denk ook dat het daarom in de politiek extra nodig is om moed te hebben om mensen ofwel niet naar de mond te praten, ofwel niet belachelijk te maken. We zitten hier om het goede te doen voor onze inwoners en dat is niet altijd wat op social media beloond wordt.

Er is ook een duidelijk plan nodig voor het maken van verstandige keuzes; GroenLinks zei het net ook al, je moet duidelijk voor ogen hebben wat voor gemeente we willen zijn. Dat plan heeft de VVD, wij hebben duidelijk voor ogen wat voor gemeente we willen zijn:

- Een gemeente waarin je veilig en goed kan opgroeien, ondernemen en wonen.
- Een gemeente waarin er genoeg woningen zijn.
- Een gemeente waar iedereen werkt of bijdraagt, een gemeente waarin werken loont.
- Natuurlijk ook een gemeente met een rechtvaardig vangnet of trampoline voor mensen die dat echt nodig hebben of tijdelijk nodig hebben.

Dit is het perspectief waarvoor de lokale VVD-fractieleden iedere dag weer opstaan en waarvoor we ons iedere dag weer inzetten. Dit is het perspectief waarop wij onze keuzes baseren. In tegenstelling tot GroenLinks zien wij dat perspectief wel terug in de begroting: we blijven investeren in woningbouw, we blijven investeren in mobiliteit om die woningbouw mogelijk te maken, op het gebied van veiligheid wordt snoeihard gewerkt met mooie resultaten. Op het gebied van goed wonen is het ook nodig dat we zicht hebben op natuur en biodiversiteit en ook in deze begroting zien we terug dat we daarvoor gaan investeren.

Wat betreft het perspectief op 'iedereen aan het werk of iedereen draagt bij' verwachten wij snel zichtbare resultaten want ook op de arbeidsmarkt is inmiddels sprake van een crisis. In deze begroting zien we terug dat we daar ook flink geld in investeren, maar we zouden als VVD graag ook regelmatig terugkoppeling krijgen over de resultaten. We zien dat we op het gebied van woningen inmiddels vaker op de hoogte worden gehouden, net als op het gebied van veiligheid en mobiliteit en wat ons betreft, hoop ik dat we vanavond kunnen rekenen op een toezegging van het college dat we ook op dit vlak regelmatig op de hoogte gehouden zullen worden.

Als je dan werkt, moet dat ook lonen, het moet echt een voordeel opleveren ten opzichte van een uitkering. Wij zien ook in deze raad de tendens om vooraan te staan om het leven voor iedereen, werkend of niet, zo aangenaam mogelijk te maken. Dat is op zich heel sympathiek. In het onderwijs noemen we dat curling ouders. Ouders die alle hobbels in het leven van hun kinderen graag willen voorkomen, die hun kinderen in feite een de boodschap geven 'dit is heel vervelend, dit is best moeilijk voor je, wij gaan het voor je oplossen'. In het onderwijs weten we inmiddels heel goed dat je kinderen daar geen plezier mee doet, hoe verleidelijk ook. Ze krijgen er minder zelfvertrouwen door, ze leren er minder door en ze zijn minder voorbereid op een volwassen leven. Het lijkt er ook op dat sommige politici inmiddels ook curling politici zijn geworden. Politici die over elkaar struikelen om als eerste degene te zijn die zegt ervoor te zorgen dat je niks merkt van de diverse crises waarmee we te maken hebben, die zeggen ervoor te zorgen dat in tijden van crisis niemand hoeft af te zien, niemand de schouders eronder hoeft te zetten, dat de overheid dat allemaal wel kan regelen. Wat de lokale VVD betreft, is dat niet het eerlijke verhaal en bovendien ook niet 'het goede doen'. Crisis is een werkwoord en dat betekent ook af en toe afzien en de schouders eronder. Maar als er perspectief is, kan dat heel lonend zijn. Sterker nog, daar groeien mensen van, daar groeien samenlevingen van.

We leven in een tijd dat we moeten vechten voor onze vrijheid. De Oekraïners zijn verwikkeld in een bloedige strijd. En die strijd gaat ons ook aan. Het is namelijk een strijd tussen autocratische regimes en de liberale, vrije wereld. Wij voeren hier gelukkig geen bloedige gevechten, maar wij merken wel de gevolgen op onze energierekening. Wat ons betreft blijven we volharden in die strijd en zetten we in om

dat voor iedereen haalbaar te maken. Maar we gaan niet vertellen dat we geen offers zullen moeten brengen. We zullen minder energie moeten gaan verbruiken met elkaar, we zullen slimmer energie moeten opwekken en we zullen het slimmer moeten opslaan.

We zien veel ondernemers in onze gemeente die de schouders eronder zetten en creatief omgaan met de tekorteneconomie. Ik doe hierbij alvast een aankondiging; volgende week, tijdens de Dag van de Ondernemer, zal de lokale VVD drie lokale ondernemers, die laten zien dat je creatief kan omgaan met tekorten, in het zonnetje zetten. Wij nodigen iedereen uit om daarbij aanwezig te zijn om inspiratie op te doen.

Tot slot nog enkele financieel-technische opmerkingen. Het werd net ook al gezegd, er worden enkele winstwaarschuwingen gegeven in deze begroting en dat worden dan vooral stelposten genoemd. Wij zien er ook nog wel een paar die niet genoemd zijn maar waarvan we toch denken 'het is goed dat we die in het vizier hebben.' Het werd net ook al genoemd, de inflatie lijkt iets te optimistisch voorgesteld. We zien dat de voorzieningen onderhoud gebouwen wellicht wat optimistisch voorgesteld is. Onze grondprijzen zijn gebaseerd op de residuele waarde, dat betekent dat als verkoopprijzen van huizen dalen, ook de grondprijs daalt. Dat zien we hier nog niet terug, maar dat is ook een risico waar we rekening mee moeten houden. En we zullen steviger moeten inzetten op ondermijning, daar gaan we beleid op maken. Dat blijkt een blinde vlek te zijn. Wat ons betreft, kan daar misschien geld naartoe moeten, en dat moet wat ons betreft ook. Dus ook daar willen we een kleine winstwaarschuwing geven. Kortom, genoeg redenen om nog voorzichtig om te gaan met onze uitgaven en om ons zelf niet te snel rijk te rekenen. Daar komt nog bij dat de schuldenlast zich negatief ontwikkelt en daar zullen we ook alert op moeten blijven.

Dan mijn laatste puntje. We zien in de oplegnotitie dat het college wil breken met het voorzichtige financiële beleid dat we tot nu toe altijd hebben gevoerd en waar de VVD altijd erg blij mee is. Er wordt voorgesteld om maximaal de laatste twee jaren van het meerjarenbeeld negatief te laten mogen zijn. We zien dat een jaar, 2026 negatief staat. Wat ons betreft is dat acceptabel, helemaal met de argumentatie die door het college wordt gegeven, maar we vinden het onverstandig om hier zomaar te zeggen 'de helft van het meerjarenperspectief mag negatief zijn'. Ik hoop dat het college ons straks in de reactie kan uitleggen wat daarmee bedoeld wordt en dat het toch wel de bedoeling is dat als we twee jaar een negatief beeld krijgen, het college in actie treedt en daar iets aan gaat doen.

Dat was het, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik voor de woordvoering namens Forza! naar mijnheer Vermeulen.

Forza!

De heer VERMEULEN: Dank u wel dat u mij het woord heeft gegeven.

Voorzitter, net voor het zomerreces bespraken we de voorjaarsrapportage waarbij onder meer de kaders voor het opstellen van de Programmabegroting 2023-2026 door de raad werden vastgesteld. Vanavond bespreken we het resultaat.

Die begroting is wat de fractie van Forza! betreft nog steeds louter een grote opsomming van goede bedoelingen en wat die goede bedoelingen dan wel niet mogen gaan kosten. Een document met ronkende marketingtaal die met een paar kleine wijzigingen copy en paste vanuit het voorgaande jaar naar ons toe komt, waar we op geen enkele wijze iets terugzien van een coalitieakkoord. Misschien wordt alles wat concreter volgend jaar, of in het ergste geval bij een volgend college. Een college dat wel concreet durft aan te geven wat het denkt te gaan bereiken en dat de raad handvatten verschaft om daarover in gesprek te gaan.

Door de methode Duisenberg toe te passen op deze begroting hebben we al mogen constateren dat, hoewel er stapjes in de goede richting worden gezet, onze begroting nog lang geen sturingsinstrument is. Of er doeltreffend en doelmatig zal worden besteed? Het staat er niet in. Niets is meetbaar.

Sturingsinformatie ontbreekt. Ambities zijn boterzacht. We denken dat we onze inwoners meer verschuldigd zijn dan dat.

We vragen ons überhaupt af waarom we niet in een keer een begroting vaststellen en die hele voorjaarsrapportage overslaan. Onze ervaring is dat we tijdens de behandeling van de begroting die hele debatronde van de voorjaarsrapportage nog eens dunnetjes overdoen en eigenlijk is die indruk die ik heb al bevestigd door de vorige twee sprekers. In Hoogeveen doen ze dat efficiënter. Daar komen ze in een keer met de eigenlijke begroting. Nog voor de meicirculaire worden de plannen en de bijbehorende middelen voor het volgende jaar vastgesteld. Dat levert het bestuur en de organisatie niet alleen een enorme tijdsbesparing op maar ook meer transparantie en betere sturing. Het enige wat er dan in het najaar, zeg maar nu, nog gebeurt, is de vaststelling van de begrotingswijziging. Forza! komt met de motie Twee vliegen in een klap om het college te laten onderzoeken of dit concept ook voor onze gemeente een optie kan zijn.

Dan de belastingvoorstellen. GroenLinks gaf het ook al een beetje aan, door met een geprognostiseerde inflatie te werken in plaats van de werkelijke inflatie hebben we jarenlang verkapte belastingverhogingen doorgevoerd met bijbehorende meevallers. Toen heb ik niemand daarover gehoord, behalve Forza! Met deze werkwijze schieten we ons, nu de werkelijke inflatie torenhoog is, in de voet. Een onzekere factor van belang voorzitter. Welke invloed gaat die inflatie het komende jaar hebben op onze uitgaven voor zover die wel meestijgen met de huidige geldontwaarding? Die 10% hogere inflatie op een begroting van een € 0,5 miljard is € 50 miljoen. Misschien is dat noodfonds waar voor geleend moet worden toch niet zo'n goed idee. Over inflatie gesproken, kan de wethouder ons vertellen hoe we ervoor staan met de kosten van het nieuwe raadhuis?

Maar goed, de onzekere financiële situatie is reden voor Forza! om aan te dringen op een prudent financieel beleid en de 'kleine' meevaller uit de septembercirculaire te reserveren om in de onzekere tijd die voor ons ligt begrotingen sluitend te krijgen en de gevolgen van inflatie op te vangen zonder te hoeven snijden in programma's.

Ondanks dat de raad er al mee heeft ingestemd, wil ik hierbij nogmaals benadrukken dat Forza! de enorme verhogingen van de parkeertarieven zeer onverstandig vindt. Forza! komt dan ook niet met allemaal moties om te gaan sinterklazen, maar met nog een motie die behalve een kleine inspanning geen kosten met zich meebrengt voor de organisatie. Namelijk om, ondanks dat het is weggestemd in de Kamer, namens de raad er nogmaals op aan te dringen bij de minister in de vorm van een brief of de btw op openbaar vervoer toch niet naar 0% kan zodat vervoer betaalbaar blijft voor dat deel van de bevolking dat midscheeps geraakt wordt door de aanslag op hun koopkracht.

Tot slot, voorzitter. Haarlemmermeer staat bekend om haar pioniersmentaliteit. Werkelijk waar? De fractie van Forza! mist die pioniersmentaliteit volledig en vraagt zich af of Haarlemmermeer überhaupt wel

bekendstaat. We geven geld uit aan citymarketing maar grote woningbouwprojecten als Hyde Park hebben het over Amsterdam. Het Expocenter dat achterbleef nadat de gemeente wat geld had afgeschreven op de Floriade gaat ook Amsterdam in zijn naam dragen en steeds meer ondernemingen associëren zich met de hoofdstad. Alsof men zich schaamt voor onze gemeente. Het college vindt het allemaal prima, zo bleek naar aanleiding van vragen van Forza! Het is dat we nog een burgemeester hebben – en daar zijn we erg blij mee – maar dat is het enige wat ons nog onderscheidt van de andere stadsdelen van Amsterdam. Stop met citymarketing en laat Amsterdam daar lekker voor betalen.

Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Ik wilde net wat zeggen over de mooie versiering van uw moties, maar ik ben blij dat u geen onderwerpen over spinnen heeft. U heeft twee moties ingebracht, die worden deel van de beraadslagingen. Dat brengt me naar HAP, mevrouw Woolthuis, gaat uw gang.

HAP

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter, als eerste een woord van dank aan het college en vooral ook aan de ambtelijke organisatie voor de goed leesbare stukken en de informatie tijdens het vragenuur. Wij waarderen jullie inzet enorm.

Voorzitter. De afgelopen jaren hebben verschillende omstandigheden tot grote onzekerheden geleid. Onzekerheden die vaak volledig buiten onze eigen macht lagen en nog steeds liggen. Haarlemmermeeders die voorheen al heel erg hun best moesten doen om de spreekwoordelijke eindjes aan elkaar te knopen, hebben nu vaak een zo groot gat te overbruggen dat ze niet genoeg touw over hebben om überhaupt nog de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Mijn fractie heeft grote zorgen over de gevolgen hiervan.

Als er niet voldoende middelen zijn, moeten er keuzes worden gemaakt. Vaak heeft elk van deze keuzes gevolgen, zeker als ze direct impact hebben op basisbehoeften zoals eten, kleren, verwarmen van het huis, naar de tandarts gaan, wel of geen sport of het betalen van de huur en andere rekeningen. Als we de site van het Nibud raadplegen, zien we dat bij 1,5 miljoen huishoudens sprake is van geldproblemen en ruim 16% van de Nederlanders staat maandelijks rood. Bij dit soort problemen komt vaak schaamte en stress kijken, waardoor mensen de situaties vaak proberen te verbergen voor de buitenwereld, deze negeren of geen en niet op tijd om hulp vragen. In Haarlemmermeer duurt het gemiddeld vijf jaar voordat inwoners hulp gaan zoeken.

Als we dit lokaal bekijken voorzitter, dan vindt mijn fractie dat we met een ambitie om te groeien naar 200.000 inwoners, ook zouden moeten kijken of we zelf de schuldhelpverlening kunnen organiseren. Problemen die direct onze bestaanszekerheid raken, besteden we liever niet uit aan externe organisaties. De dienstverlening van onze gemeente hoort menselijk te zijn en maatwerk leveren is hierbij essentieel, hoe dichterbij huis, hoe beter je dit kunt regelen, is de overtuiging van mijn partij.

Natuurlijk zijn we trots op de inzet die wordt gedaan rondom het minimabeleid en het vroeg signaleren van schulden en toch herhaal ik het nog eens; wij maken ons grote zorgen over de steeds groter wordende groep Haarlemmermeeders die het financieel moeilijk heeft. Niet alleen mensen met een uitkering, maar ook ondernemers en andere hardwerkende mensen hebben steeds meer moeite om rond te komen door de alsmaar stijgende kosten. Ook de Voedselbank ziet het aantal mensen dat gebruik moet maken van deze onmisbare instelling stijgen. Onze samenleving heeft het begrip 'Voedselbank' ondertussen als een voldongen feit geaccepteerd en recentelijk zijn er nog twee extra uitgiftepunten geopend. Wij vragen ons wel af of er straks nog wel voldoende middelen bij de Voedselbank zijn om iedereen te bedienen. Juist omdat ook zij afhankelijk zijn van donaties en gezien de verschillende kostenstijgingen, hoogstwaarschijnlijk deze donaties ook minder zullen worden. Kan het college aangeven of dit nu al speelt en kunnen we als gemeente extra hulp bieden aan de Voedselbank, naast de subsidie voor de huur, als er niet genoeg middelen blijken te zijn om iedereen te kunnen voorzien? Wij horen het graag.

In tijden van onzekerheid, is het van nog groter belang dat inwoners, ondernemers en organisaties blind kunnen vertrouwen op de eigen gemeente. We hebben niet alleen het vertrouwen in 'de politiek' op landelijk niveau te herstellen, maar ook van de lokale politiek. Als wij die dienstbare, betrouwbare en daadkrachtige overheid willen zijn, moeten we echt stappen gaan maken om de bestaanszekerheid voor alle Haarlemmermeeders te waarborgen. Goede participatie en communicatie zijn daar onderdeel van en kunnen helpen het vertrouwen te versterken en herstellen.

In het programma Zorg en Werk, beleidsdoel A; inwoners ontvangen zorg en ondersteuning thuis, zien wij een lichtpuntje. Naar aanleiding van het inspectierapport Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd heeft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd aan gemeenten de opdracht gegeven om samen met de gecertificeerde instellingen een doorbraakplan te maken. Dit moet gaan voorkomen dat jeugdigen moeten wachten op een jeugdbeschermer of passende hulp. De jeugd heeft de toekomst voorzitter, dat hoort u mijn fractie regelmatig zeggen. HAP kijkt daarom uit naar implementatie van de doorbraakmethode, wij zullen de in- en uitvoering op de voet volgen en zijn benieuwd naar de hopelijk positieve effecten die dit zal hebben op de mensen die nu in de praktijk nog niet de zorg en ondersteuning krijgen die zij zo hard nodig hebben. Wat HAP betreft, kun je alleen de juiste zorg en

ondersteuning bieden wanneer je alleen die wetten en regels toepast die passen bij de situatie van de betrokkenen. Op die manier kan er echt maatwerk worden geleverd want geen enkel mens is hetzelfde. Dus één gezin, één plan en altijd multidisciplinair bekeken en aangepakt, dat is the key naar een doorbraak om zo een goede fundering voor de toekomst van deze jongeren te leggen. Voordat je begint met bouwen, moet je zorgen voor die sterke fundering. Wat HAP betreft, gaan we nu ook zorgen dat die fundering versterkt wordt voor onze inwoners zodat bestaanszekerheid voor iedereen gegarandeerd is. En ja, we kunnen niet alles oplossen, maar we danken de wethouder voor de toezegging van vorige week om te kijken of er voor minima naar een structurele oplossing kan worden gezocht. We wachten meer informatie hierover met vertrouwen af, maar wij zien ook dat er nu iets gedaan moet worden, vanuit de tijden waarin deze onzekerheid speelt. We willen zekerheid kunnen bieden als bestaande regelingen niet voldoen. Daarom dienen we het volgende amendement in dat voortvloeit uit de sessie over het noodfonds van 3 oktober 2022. Samen met PvdA, D66 en CDA en EEN Haarlemmermeer, GroenLinks, GEZOND Haarlemmermeer en SRH dienen we het amendement Voorziening bestaanszekerheid in. Mijn fractie wil niet naar de borden langs de A4 'Den Haag' staren en met de beentjes op het bureau wachten op Haagse keuzes en lokale reparaties, want die traagheid is echt tenenkrommend. Deze traagheid raakt ook onze eigen meerjarenbegroting keer op keer, omdat er niet op tijd zekerheid wordt gegeven over extra middelen die wij van het rijk ontvangen.

In de voorjaarsrapportage hebben we al gezien dat de laatste jaarschijf negatief is en het vooruitzicht blijft dat we ook in 2027 een min kunnen verwachten. We horen graag van het college wat de impact zal zijn van twee jaarschijven in de min, want nog een ronde bezuinigingen is geen optie. Zeker niet omdat achteraf toch weer blijkt dat we meer geld van het rijk krijgen dan gedacht.

Dit heeft ook gelijk een raakvlak met de volgende vraag: is het college echt van plan om in 2024 de aangekondigde verzachtingen van de bezuinigingen door te voeren of heeft het college een meer praktische oplossing die wellicht volgend jaar al ingevoerd kan worden? Want ook onze inwoners en andere organisaties zijn hier heel benieuwd naar.

Voorzitter, de onzekerheden zetten ook de sociale cohesie van onze samenleving onder druk. De balans tussen arm en rijk slaat door en zorgt voor onbegrip en een andere realiteit waarin deze twee groepen leven. Maar ook het onbegrip over individuele keuzes, het niet respecteren van elkaars culturele achtergrond of gedachtengoed en het voor eigen rechter willen spelen breekt onze samenleving op. Het is tijd om onze verschillen te vieren, naar elkaar te luisteren en het eens te worden over het feit dat het oké is om het niet altijd met elkaar eens zijn kunnen. Laten we elkaar in de waarde laten en hier juist een kracht van maken!

Voorzitter, ik ga afronden, de basisbehoefte van de Haarlemmermeesters moet gewaarborgd zijn. Dit moet de fundering zijn voor het beleid dat we voeren en de beslissingen die wij nemen. Mijn volledige fractie zet dan ook het garanderen van bestaanszekerheid van Haarlemmermeesterse inwoners, ondernemers en instellingen op de eerste plaats en wij hopen dat de rest van de raad dit ook doet.

Samen die fundering versterken, samen sterker dan ooit door de onzekere tijden navigeren, samen voor een solide en sterke Haarlemmermeesterse samenleving.

Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik voor de woordvoering namens de PvdA naar mijnheer Sidali.

PvdA

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter, de vorige keer bij de algemene beschouwingen bij de voorjaarsnota was ik wat langdradig en u had mij toen wat blessuretijd gegeven en ik beloof u, die blessuretijd is deze keer niet nodig.

De VOORZITTER: Die had ik van de tijd van vandaag afgetrokken, dat begrijpt u.

De heer SIDALI: Daarom wilde ik zeggen: start de tijd.

De eerste algemene beschouwingen van de meerjarenbegroting van deze nieuwe raadsperiode zijn radicaal anders dan de laatste algemene beschouwingen van vorige meerjarenbegroting. Er moest drastisch bezuinigd worden. Een tekort van bijna € 17 miljoen hadden we in 2025. Er is nu sprake van een flink positief resultaat.

Voorzitter, de wereld ziet er ook drastisch anders uit dan een jaar geleden. Oorlog in Europa, een volslagen gek in Rusland, waardoor we, mede, in een energiecrisis zitten en een torenhoge inflatie zo hoog dat veel Haarlemmermeerse inwoners en ondernemers het niet meer bij kunnen benen. Ook voor Haarlemmermeerdere ziet het er dus drastisch anders uit, zeg maar dramatisch anders uit dan vorig jaar. Gelukkig heeft het rijk een aantal maatregelen genomen om mensen zoveel mogelijk bij te staan. Helaas zal dat niet voldoende zijn voor iedereen. En gelukkig hebben wij middelen om onze inwoners, maatschappelijke instellingen en MKB'ers bij te staan.

We wachten niet af totdat mensen kopje onder gaan maar gooien een reddingsboei uit. We vinden dan ook dat dit in de begroting moet worden opgenomen. Met het amendement Voorziening bestaanszekerheid willen we de Haarlemmermeerdere die het nodig hebben bijstaan. We trekken hier incidenteel € 4 miljoen voor uit. De middelen hiervoor worden gevonden uit de algemene reserve. Bij dezen dienen we het amendement Voorziening Bestaanszekerheid in, samen met HAP, D66, CDA en EEN Haarlemmermeer, GroenLinks, SRH en GEZOND Haarlemmermeer.

In dit kader dienen we samen met andere partijen ook een drietal moties in. Een motie om energietoeslag uit te keren aan inwoners en studenten met een inkomen tot 130% van het bestaansminimum, de motie Als de nood hoog is, is de gemeente nabij. Een motie voor ondernemers, Wie het MKB steunt, steunt ook de werknemer, en een motie voor verenigingen en stichtingen, de motie Help een handje, geef verenigingen en stichtingen een kansje.

Dan voorzitter, het verzachten van de bezuinigingen met € 2 miljoen. We weten nog steeds niet waar die verzachting eindelijk gaat landen. Graag helpen we het college een handje met een voorstel. We hebben dat al eerder gedaan en we gaan daarvoor geen motie indienen, maar het is een voorstel. De PvdA heeft al eerder gepleit om niet te bezuinigen op ambulant jongerenwerk. Ons voorstel is dan ook om hier niet op te bezuinigen. Sterker nog, we willen dit jongerenwerk zelfs graag uitbreiden. Hiervoor willen we de discussie aangaan met het college en de raad over de inrichting van ons jongerenwerk. En ik weet niet of dit nu de juiste plek is en hoe u dat gaat regelen en voorlegt, maar we dienen bij dezen een sessieverzoek daartoe in.

En eigenlijk voorzitter, vinden we € 2 miljoen verzachten van de bezuinigingen erg karig. We zien liever dat er € 4 miljoen verzacht wordt waarvan € 3 miljoen ten goede van het Sociaal Domein en tegelijkertijd voor kleine maatschappelijke organisaties met een kleine subsidie die met vrijwilligers veel werk verrichten. We halen deze structurele middelen voor de verzachting van de bezuinigingen door minder te investeren in de capaciteit van de organisatie. Dit is nu wel heel erg ambitieus. We zijn er voorstander van om hierin te investeren, maar dan wel realistisch. Er is geen personeel te vinden terwijl dit college vele miljoenen daarvoor reserveert.

Tot slot voorzitter, al onze inspanningen moeten gericht zijn op een zo optimaal mogelijk werk- en leefklimaat voor onze inwoners en ondernemers. Een inkomen waar je van rond kunt komen in deze dure tijden. Nu hebben we de ruimte. Nu kunnen we onze inwoners, ondernemers, verenigingen en stichtingen die dat nodig hebben meer lucht geven.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali, mijnheer Vermeulen heeft een vraag aan u.

De heer VERMEULEN: Dank u wel voorzitter. Ik zou via u graag vragen aan mijnheer Sidali, die blijkbaar opnieuw kaders aan het stellen is voor een begroting die we eigenlijk nu bespreken, of hij zich ervan bewust is dat deze begroting tot stand is gekomen onder auspiciën van het vorige college, want daar was tenslotte voor het nieuwe college geen tijd voor, en dat hij eigenlijk nu zijn eigen inbreng aan het bekritisieren is.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Misschien dat de heer Vermeulen wat duidelijker kan zijn over wat ik dan bekritiseer.

De heer VERMEULEN: U staat hier, via de voorzitter, doorlopend keuzes te bekritisieren, waarvan u vindt dat die anders moeten, maar hebben wij die keuzes niet gemaakt afgelopen juni?

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ik snap wat u zegt, over de verzachting van de ombuigingen? Daar heeft de PvdA – want u spreekt mij aan als vorige wethouder – toen samen met andere partijen moties over ingediend om daar waar we straks geld over hebben de ombuigingen te verzachten en te beginnen bij het Sociaal Domein. Dus ik doe helemaal niets anders dan wat de PvdA altijd heeft voorgesteld, voorzitter. En als het dan gaat dan om de capaciteit van de organisatie. Ook daarvan zegt de PvdA 'we willen daar graag in investeren. Dat doen we ook, maar we vinden dit te ambitieus'. Dus ik zie niet in wat daar nou verkeerd aan is.

De VOORZITTER: Laatste vraag.

De heer VERMEULEN: Ik ben klaar met vragen stellen, mijnheer Sidali is opnieuw kaders aan het te stellen.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Goed dat we hier ook staan om kaders te stellen met elkaar en daar waar u, voorzitter, via u, de heer Vermeulen zich geroepen voelt om daarmee aan de slag te gaan met bijvoorbeeld met de voorziening bestaanszekerheid kunt u ons volgen daarin. De motie over de brief zullen wij steunen, maar brieven brengen echt geen geld in het laatje.

Voorzitter. Ik was eigenlijk toe aan de laatste zin. En die pak ik nu even terug. Nu kunnen we onze inwoners ondernemers, verenigingen en stichtingen die dat nodig hebben, meer lucht geven, want voorzitter, als de nood hoog is, is de gemeente nabij! Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. U heeft zojuist moties 14, 15 en 16 ingediend en het amendement 07. Die worden onderdeel van de beraadslagingen en u heeft gevraagd of we een sessie kunnen organiseren over ambulant jongerenwerk, de vraag is of daar genoeg medestanders voor zijn. Wie is voor het organiseren van deze sessie? Zonder het te tellen, volgens mij steekt iedereen zijn hand op en is dat unaniem, daarmee zullen we het presidium vragen de sessie te organiseren als u een mooie motivatie schrijft. Gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Ik heb een punt van orde want wij hadden begrepen, en dat heb ik net ook begrepen van een collega, dat het nu net niet de bedoeling was om bij dit debat sessies aan te vragen. Ik ben nu verbaasd dat het wel mag want dan zou onze fractie ook graag een sessie aanvragen.

De VOORZITTER: Ik weet niet anders dan dat u altijd sessies kunt aanvragen dus als u dat nog wilt doen, u heeft nog veertig seconden en dat is net genoeg om voor te stellen welke sessie u wilde, dus gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Dat is meer dan voldoende. Ik denk dat dit een sessie is waarmee we als raad u zouden kunnen helpen. We moeten even de vragen afwachten die BVNL al heeft gesteld maar we

zouden graag een sessie houden over de manier waarop we met grote demonstraties omgaan in deze gemeente met het oog op het uit de hand lopen en daar zou ik graag met de collega's over van gedachten wisselen.

De VOORZITTER: Inmiddels zijn er ook een heleboel vragen ingediend door GroenLinks dus als die sessie wordt georganiseerd, is het na het beantwoorden van de vragen. De vraag is wie dit sessieverzoek wil steunen en ook daar zie ik afdoende handen en dat betekent dat ook dit met een goede motivatie van u naar het presidium zal doorgaan. Daarmee heb ik dit geregeld en ga ik naar D66 en namens D66 zal mevrouw Knikker het woord voeren. Gaat uw gang.

D66

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel voorzitter. Koersvast en wendbaar.

Voorzitter, de rij met urgente onderwerpen die aandacht vragen is lang. En groeit. Van het aanpakken van de woningnood, het versterken van de natuur om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen tot aan het stimuleren van brede economische ontwikkeling en innovatie in onze gemeente. Waarbij we ook aandacht vragen om het welzijn en welbevinden van onze inwoners; onderwerpen waar we als gemeente de komende jaren volop mee bezig zijn. Voor D66 is het daarbij van belang om dat maatschappelijke rendement niet uit het oog te verliezen: een gezonde leefomgeving en een samenleving waarin we gelijke kansen als uitgangspunt nemen. De mens staat centraal bij alles wat we doen.

Wie had een jaar geleden gedacht dat we na een coronacrisis opnieuw voor een onvoorspelbare winter komen te staan met elkaar. Ditmaal niet vanwege een pandemie met als gevolg dichte winkels, gesloten horeca en lege cultuurzalen, maar vanwege een opeenstapeling van grote maatschappelijke uitdagingen die ons allemaal raken. Een nieuwe realiteit is daarmee een feit; onzekere tijden is niet iets waar we af en toe mee te maken krijgen.

Vorige week spraken we in de raad al met elkaar over de nood die ook in onze gemeente hoog is en gevoeld wordt door onze inwoners. De hoge inflatie, de boodschappen die steeds duurder worden en hoge energiekosten die voor veel stress zorgen. Bij studenten die niet in aanmerking komen voor een energietoeslag. Bij sportverenigingen die zich genoodzaakt zien om een eenmalige energietoeslag voor leden in te stellen en bij onze ondernemers die met torenhoge maandelijkse lasten te maken krijgen terwijl ze nog aan het herstellen zijn van de impact van de coronacrisis. We dienen daarom vandaag samen met een aantal andere partijen een amendement en een aantal moties mede in om die bestaanszekerheid te kunnen waarborgen met elkaar. Een fonds waarmee we de gevolgen van de energiecrisis kunnen dempen voor de groep die hier het meest behoefte aan heeft zodat we aanvullende regelingen kunnen treffen voor deze winterperiode. Nu de nood zo hoog is, is hulp vanuit de gemeente wenselijk.

Voorzitter, de vreselijke oorlog in Oekraïne heeft ook de noodzaak blootgelegd om energie-onafhankelijk te worden van een land als Rusland. Afgelopen week maakte de Europese Commissie dan ook bekend dat ze noodwetgeving gaat inzetten om de bouw van duurzame energiebronnen extreem te versnellen om zo de energiecrisis aan te pakken. Daarmee komt ook de energietransitie in een stroomversnelling de komende tijd.

Wat D66 betreft, benadrukt dit ook de noodzaak om nog steviger in te zetten op energiebesparing. Laten we kijken hoe we kunnen faciliteren in het versneld verduurzamen van gebouwen om energiebesparing een zetje te geven. En tegelijkertijd onze aandacht blijven richten op het verder verduurzamen van onze energiebronnen.

Kortom voorzitter, we leven in tijden waarin een daadkrachtig optreden van de overheid absoluut noodzakelijk is om het verschil te kunnen maken. We hebben veel vertrouwen in de voorgestelde begroting en de coalitie die het gaat uitvoeren. En dat in een wereld die steeds verandert waarbij we het

belangrijk vinden om te zeggen dat we als gemeente koersvast en tegelijkertijd ook wendbaar moeten zijn om telkens onze doelen te bereiken.

De begroting laat zien dat het college ambitieus is: met veel aandacht voor het bouwen van woningen en het investeren in optimale bereikbaarheid. Het vraagt ook veel van onze organisatie om al die maatschappelijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden; terecht dat we geld vrij maken om de ambtelijke organisatie duurzaam te versterken. We dienen in het kader van werkdruk en de capaciteit dan ook de motie Twee vliegen in een klap in om te onderzoeken of we in het kader van werkdrukverlaging de behandeling van de begroting in een nieuwe stijl kunnen gieten. Dat levert tijdsbesparing en transparantie op.

Voorzitter, een paar aandachtspunten van mijn fractie voor vandaag, te beginnen met de uitdagingen rond stikstof en woningbouw. Vorige week heeft de Raad van State een streep gezet door de bouwvrijstelling. Dat was een belangrijke pijler van het Nederlands stikstofbeleid waardoor woningbouwontwikkelingen in de knel komen. We zijn dan ook benieuwd wat de portefeuillehouder ons kan vertellen over de impact van deze beslissing op onze bouwplannen in de polder. Welke opties of scenario's zijn er? En hoe worden we als raad meegenomen in deze ontwikkelingen?

We willen namelijk veel woningen voor onze inwoners bouwen, voor onze starters, gezinnen en senioren. Betaalbaar, klimaatadaptief en levensloopbestendig. Woningen die we keihard nodig hebben, in al onze kernen. En wat gaan we doen als deze plannen nu zodanig in de knel komen dat een herprioritering nodig is?

Dan de verzachting van de ombuigingen. Voor D66 was en is het enorm belangrijk dat we in deze collegeperiode de strategische ombuigingen verzachten waar het kan. Nu zien we enkel nog maar het bedrag van € 2 miljoen opgenomen, we kijken dan ook uit naar de najaarsrapportage waarin dit verder wordt uitgewerkt. Daarbij staat bij ons voorop dat de betreffende organisaties goed en tijdig betrokken worden over hoe de verzachting precies vorm krijgt.

Dan iets over jeugd. Onze fractie is blij met het initiatief van een jongerenleefbaarheidstoets om te kijken of de JOP's aansluiten bij wat jongeren zoeken. Beleid voor jongeren kan pas echt goed werken als we jongeren optimaal betrekken. In dat kader is D66 trots op de rol die de jongerengemeenteraad pakt in onze gemeente. De brief over het Skatepark die aan de raad gestuurd is nemen wij dan ook serieus. Tegelijkertijd zien we gelukkig ook dat de gemeente op dit moment hard aan het werk is om het skatepark te vernieuwen.

Dan een vraag over de jeugdzorg. In de programmabegroting zien we dat er geen extra middelen opgenomen zijn om de wachtlijsten weg te werken. Onze vraag aan de portefeuillehouder is simpel: waarom gebeurt dit niet? En wat gaan we nu doen om de wachtlijsten weg te werken? Iedereen op een wachtlijst moet hulp aangeboden krijgen, en het liefst zo snel als het kan, zodat hun problematiek niet verergert.

Over onderwijs. We lezen dat onze aandacht uitgaat naar het terugdringen van het langdurig verzuim en het aantal thuiszitters en dat we alles ervoor doen wat nodig is om deze groep zo snel mogelijk terug te laten keren naar een passende onderwijsplek. Kan de portefeuillehouder toelichten hoe we dit nu anders gaan aanpakken dan eerst? Want in feite was dit een middel dat we al inzetten.

Als gemeente vinden we inclusiviteit belangrijk en we zijn blij dat er tegenwoordig ook maandelijks voor jongeren een Roze Regenboog Café wordt georganiseerd, nadat we dat eerst ook al voor ouderen hebben opgezet. En gemeente, vergeet ook niet om organisaties uit de samenleving als Haarlemmerqueer te betrekken bij beleid en uitvoering op dit vlak.

Afrondend voorzitter, er ligt een begroting voor met drie sluitende jaren en een negatief eindbeeld in 2026. De oorzaak daarvan is bekend en de onzekerheid over wat het rijk gaat doen met de financiering blijft nog even boven de markt hangen. De extra stelposten die nu opgevoerd zijn in de begroting om de hoge inflatie op te vangen, zijn wellicht ook niet toereikend als we kijken naar het huidige tijdsbeeld. Daar heb ik al meerdere partijen over gehoord. We horen graag van de portefeuillehouder hoe wendbaar we zijn als gemeente en wat het precies gaat doen bij de najaarsrapportage.

Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik voor de woordvoering namens SRH naar de heer Beusenbergh.

SRH

De heer T. BEUSENBERG: Voorzitter, onze democratie is gebouwd op vertrouwen en op 16 maart 2022 hebben onze inwoners hun vertrouwen uitgesproken in een partij waar zij voor hebben gekozen. 2 november jl. is er een vonnis uitgesproken tegen een van deze gekozen volksvertegenwoordigers. Uit dat vonnis blijkt dat deze volksvertegenwoordiger geld van onze inwoners voor privédoeleinden heeft gebruikt en hiermee is het vertrouwen in ons als raadslid, en überhaupt in de politiek, enorm geschaad. Om erachter te komen dat het is gebeurd, heeft de gemeente kosten gemaakt, voor onderzoek en dergelijke. SRH is van mening dat deze kosten verhaald zullen moeten worden op de dader. Daarom dient SRH de motie Lange vingers in. In de tweede termijn zal de motie worden onderbouwd door onze fractievoorzitter. Wel kunt u de motie in iBabs vinden.

Voorzitter, waar rook is, is vuur en daarom dient SRH nog een motie in, namelijk de motie Wie zijn billen brandt. Ook deze motie zal door onze fractievoorzitter in de tweede termijn worden behandeld.

Zeker als wij het over een begroting hebben, is vertrouwen in ons als gemeenteraad genoodzaakt. Wij beslissen hier immers een groot gedeelte van de koers voor de komende jaren. SRH wil zich distantiëren van de feiten waar de dader – voorzitter, ik weet niet of ik hem bij naam mag noemen? Ja? Oké – de heer Meijer zich schuldig aan heeft gemaakt. Ik dacht 'voor ik voor mijn kiezen krijg dat ik geen namen mag noemen'. Daarom dien ik ook een motie van afkeuring in tegen mijnheer Meijer. Normaal zou hij daar zitten, maar helaas. Wij mogen niet de dupe worden van iets wat een collega van ons heeft gedaan. En u hoort het goed. Hij is nog steeds een collega van ons. Hij is een gekozen volksvertegenwoordiger, al zie ik hem hier zelf persoonlijk liever vertrekken. Dit soort praktijken hoort niet thuis in de politiek en niet alleen zijn kiezers zijn in de steek gelaten, maar alle inwoners van Haarlemmermeer, en wij als raad zullen daarop worden aangekeken. Hoe heeft het zover kunnen komen? Dat is de eerste vraag die bij inwoners natuurlijk omhoog komt. Het is niet gebruikelijk om een motie van afkeuring in te dienen tegen een collega-raadslid, maar het is vaker gebeurd in andere gemeenten. Dat is ook de reden geweest dat ik heb besloten het toch te doen. Ik hoop dat mijn collega's zich herkennen in deze motie, want laten we duidelijk zijn, het vertrouwen in ons allemaal is beschadigd.

Eerder hebben we al aangegeven dat we niet gediend zijn van wat er is gebeurd. Toen hadden wij al een vermoeden. Alleen er was nog geen vonnis van de rechtbank. Dat is er nu wel. Nu staat het vast. In de media is er al een hoger beroep aangekondigd, maar SRH heeft vertrouwen in de gang van zaken bij hoe dit vonnis tot stand is gekomen. Daarom spreek ik middels deze motie mijn afkeuring uit over de daden van mijnheer Meijer, waar hij in het vonnis van 2 november jl. schuldig aan is verklaard en wil ik een signaal afgeven naar onze inwoners dat wij er niets mee te maken hebben gehad en dit ook niet zullen tolereren en werken aan het herstel van het vertrouwen in ons als raadslid.

Voorzitter, ik denk dat ik bijna door mijn tijd heen ben, dus ik heb me even laten gaan, maar wat de begroting betreft, zullen wij instemmen met de begroting. We zien dat we 2023 voorlopig nog kunnen afsluiten met een positief saldo. Dat zou natuurlijk mooi zijn, maar we weten allemaal niet wat ons te wachten staat de komende maanden. Welke crisis zich dan voordoet? Maar de tijd zal het leren.

Voorzitter, ook dienen wij de motie Twee vliegen in een klap mede in. Er zijn meer moties die we mede-indienen. Om af te sluiten, kom ik nog even terug op de motie die ik indien, namelijk mijn motie van afkeuring. Ik wil graag afsluiten met een quote van Jean-Jacques Rousseau: 'Om rechtvaardig te zijn tegenover anderen, moet men eerst eerlijk zijn tegenover zichzelf'. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. U heeft drie moties ingediend, moties 3, 4 en 5 en die zijn onderdeel van de beraadslagingen. Dan ga ik voor de woordvoering namens het CDA naar mijnheer Van der Peet.

CDA

De heer VAN DER PEET: Voorzitter. De centrale vraag die vandaag voorligt, is hoe de programmabegroting voor de periode 2023-2026 zich verhoudt tot de problemen waar we in onze gemeente vandaag de dag voor staan. De betaalbaarheid van het leven komt steeds meer onder druk te staan en dan hebben we het niet eens over de grote mentale last waarmee steeds meer mensen te maken hebben. Waar de betaalbaarheid kan worden opgelost met compensatiemaatregelen geldt dat niet voor de mentale weerbaarheid. Het risico is dat we niet alleen in een recessie terechtkomen, maar ook in een depressie. Mensen worden steeds bozer, het wantrouwen neemt de overhand en daarmee glijden we steeds verder af van de normen en waarden die ons juist verbinden.

Het CDA vindt dat het lokale bestuur zich maximaal moet inspannen om te verbinden en licht te brengen in deze duisternis, niet alleen figuurlijk, maar ook letterlijk. De gemeente moet juist in deze tijd dicht bij de mensen staan die hulp nodig hebben. De complexiteit van eventuele maatregelen mag wat ons betreft geen reden zijn om mensen in de kou te laten staan. Gelukkig zien we dat het college niet stilzit en zich vorige week bereid heeft getoond om in actie te komen, maar dat was niet heel concreet en ook was voor ons niet duidelijk of er genoeg financiële dekking zou zijn. Daarom hebben we samen met andere partijen een amendement voorbereid om die financiële ruimte te geven.

Dat betekent overigens niet dat wij vinden dat het geld zomaar moet worden uitgegeven, maar wij willen graag het college aan zet laten om met concrete voorstellen te komen en Haarlemmermeers maatwerk te leveren. En we horen straks graag of er ondertussen meer duidelijk is en of er eventuele toezeggingen kunnen worden gedaan.

Dan verder naar de inhoud. Allereerst stellen wij vast dat de kwaliteit van de begroting opnieuw verbeterd is en dat op het gebied van leesbaarheid, begrijpelijkheid en toegankelijkheid weer stappen zijn gezet. Infographics zijn verhelderend en door de raad gewenste indicatoren zien we op steeds meer plekken in de begroting terugkomen in de vorm van streefwaarden.

Het tweede compliment gaat over het resultaat van de begroting. Het huishoudboekje blijft, inclusief de verwerking van het coalitieakkoord, toekomstbestendig groeien. Goed op orde. We hadden graag al meer zicht gehad op de concrete uitwerking van de plannen. Maar daarvoor zullen we nog even geduld moeten hebben, anderen hadden het hier ook al over. Aan de slag, zeggen we dus tegen het college. We kunnen wel constateren dat de organisatie op veel fronten wordt versterkt. Daarmee is er ruimte voor meer fte en kan het piepen en kraken van de organisatie worden verholpen. Ik heb het woord vandaag nog niet gehoord, maar een jaar geleden was dat iets dat volgens mij bijna iedereen aangaf. De verzachting van de ombuigingen zijn vanaf 2024 opgenomen, maar we willen net als andere partijen toch snel inzicht in de uitwerking. Verder zien we dat de ratio van de algemene dekkingsreserve prima is en dat geldt ook voor de ratio van het weerstandsvermogen. De heer Nobel zal wel tevreden zijn, denk ik.

Over de jaren 2023 tot en met 2025 is er, zoals eerder gezegd, dus sprake van een positief saldo. Sterker nog, de overschotten lopen op tot een fors bedrag. Wij vinden het echter onverstandig om deze financiële ruimte nu te gebruiken voor structurele uitgaven. We hebben te maken met een flink aantal risico's waar ik nog even op zal ingaan. Het college stelt wel voor om op een minder defensieve manier om te gaan met de begrotingsregels van de provincie. De laatste twee jaren mogen maximaal negatief zijn. Hoewel het CDA altijd terughoudend is met het uitgeven van geld dat je niet hebt, zien wij wel de voordelen. Helder is het voorstel nog niet helemaal, dus graag horen wij van het college nog hoe het dit precies bedoeld is; worden we hierdoor minder afhankelijk van de Haagse grillen?

Als we kijken naar de belastingvoorstellen, vinden wij het positief dat het college is gelukt om in deze moeilijke tijden de lokale lasten niet te veel te laten stijgen. Mensen hebben het al moeilijk zat. Het blijft wel vreemd om een inflatiecorrectie van 2,4% te beoordelen als iets positiefs. De vraag is ook of de torenhoge inflatiecorrectie later niet alsnog moet worden doorberekend naar de inwoners van onze gemeente. Anderen hebben het daar ook al over gehad.

Voorzitter, dan willen we graag terugkomen op de risico's. We zien gelukkig dat het college met een flink aantal stelposten voorsorteert op wat op ons afkomt. De grote vraag is of deze voorzieningen

voldoende zijn. Materiaalprijzen stijgen, we zien een stelpost voor WMO, tekort in personeel en capaciteit. Wij vragen ons af of het wel toereikend is.

Ik ga afronden voorzitter. Ik wil het college meegeven om de komende tijd het roer stevig in handen te houden zodat als er onverwachts wind komt, tijdig kan worden bijgestuurd. De belangen van onze inwoners moeten hierbij altijd vooropstaan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Hup en zij spreekt namens de ChristenUnie-SGP.

ChristenUnie-SGP

Mevrouw HUP: Voorzitter, de sfeer zit er volgens mij al goed in.

Voorzitter, voor ons ligt de begroting 2023-2026. De nabije en iets verdere toekomst. De plannen van het college zijn zo op het eerste oog toekomstbestendig, maar we zijn nog steeds van mening dat bepaalde zaken anders kunnen en vooral moeten. De fractie van ChristenUnie-SGP heeft een overtuiging van een toekomst van hoop, hoop voor mensen, hoop voor deze wereld, dus ook hoop voor onze Haarlemmermeerse inwoners. Wij zijn overtuigd dat alles uiteindelijk tot een goed einde zal worden gebracht. Of de programmabegroting hier een bijdrage aan zal leveren vanavond, is discutabel. We zijn als mensheid geneigd om er al gauw een werelds ratjetoe van te maken, uiteindelijk altijd vanuit een ieders overtuiging dat bepaalde keuzes en overtuigingen de beste zijn. Of dit ook goede zijn, is wederom discutabel.

In hoeverre maken wij er in Haarlemmermeer dan een ratjetoe van? Niet alleen burgers moeten verstandig met hun geld omgaan. De gemeente moet dat ook. De gemeente beheert namelijk publiek geld en veel geld. Daar moet zorgvuldig mee worden omgegaan. Kort samengevat, als je € 1,00 uit wilt geven, moet je die ook verdienen en daarna kun je die euro tenslotte maar één keer uitgeven, in dit geval aan een maatschappelijk doel, hier in de gemeentelijke opgaven om de juiste beslissingen te nemen over wat wel en niet kan. Het is tenslotte een voluit Bijbels uitgangspunt om op een verstandige wijze met geld bepaalde doelen te behalen en om als een goede rentmeester de financiën te beheren. Dat houdt ook in dat we in goede tijden moeten sparen voor magere jaren. De andere kant van de medaille is dat als het minder gaat, de eerdere zuinigheid zich uitbetaalt in de mogelijkheid om de opgebouwde reserves aan te spreken om bedrijven en burgers te helpen en de economie tijdelijk en doelgericht te ondersteunen.

Maar wat is in dit geval wijsheid? Geen subsidies meer? Enigszins quitte uitkomen met het risico dat wij uiteindelijk weer hogere kosten krijgen op maatschappelijk vlak? Wat ons betreft niet. We vinden namelijk dat de mensen de mogelijkheid moeten hebben om zich te blijven ontwikkelen en zichzelf vooral te blijven ontplooiën binnen onze Haarlemmermeerse maatschappij in elke doelgroep en vooral in elke leeftijd. Het particulier initiatief staat hierbij voorop. Waar nodig wordt het particulier initiatief gesteund door de gemeente. Mits deze subsidiëring breed draagvlak heeft en de subsidieontvangers ook gemaakte afspraken nakomen. Maar voorzitter, als dit dan het geval is, de noodzaak er is en de afspraken worden nagekomen, waarom komt de gemeente die dan niet na?

Wij willen dat de subsidies behouden blijven omdat wij het geloof hebben dat dit financieel gezien echt goed kan komen. Ja, je kunt concluderen dat we in de min staan in 2026, maar je kunt ook concluderen dat het wel goed gaat komen over de hele begroting gezien.

Maar dan nu de programmabegroting zelf. Wat vinden we daar dan eigenlijk inhoudelijk van? We zijn het eens met de grote lijnen. Ik hoorde het andere partijen ook al zeggen, het ziet er goed duidelijk uit. Een overzichtelijk verhaal, met herleidbare cijfers, weloverwogen beleidsdoelen en bruikbare activiteiten. Met tot aan 2026 behoorlijk grote overschotten. In 2026 is het nog maar de vraag, vanwege de slinkende bijdrage van het rijk, hoe het dan uit gaat werken. Maar zoals ik ook heb kunnen lezen, heeft het college aangegeven in de financiële hoofdlijnen dat we er enigszins op mogen rekenen dat er

toch wel echt een structurele oplossing zal komen. Maar dat maakt nog wel dat wij ons best onrustig voelen met betrekking tot het plan voor wat betreft het deels terugdraaien van subsidies.

Maar dan het ratjetoe dat we ervan hebben gemaakt. Bezuinigingen van 40% of meer op organisaties die bezig zijn Haarlemmermeer gezonder en socialer te maken op gebied van sport, eenzaamheid, psychische problemen, sociale samenhang, jongerenissues, et cetera. Nogmaals een appel op het college: samenleven doe je niet alleen, maar samen. Ons standpunt: het was niet nodig geweest. Dat was natuurlijk in 2021 al onze overtuiging en die van anderen, met onder andere ook andere oppositiepartijen.

Dan over het bouwen, bouwen, bouwen, de bekende herhalende woorden. Dat heeft toch nog wel wat aandacht nodig, met name voor de doelgroepen jongeren en ouderen. Die hebben nog steeds een geschikte woning nodig en die zijn er nu nog steeds niet, maar daar komt nu ook nog eens de grote extra bouwopgave voor statushouders en asielzoekers erbij. Daar gaan we het nog over hebben de komende tijd. Dat is voor onze fractie dus een grote zorg.

Ik sluit af met nogmaals de oproep: kort niet op subsidies, dat kan anders!

Wij brengen straks graag het onderwerp ambtelijke capaciteit in. En daarvoor dienen wij mede met GroenLinks de motie Versterken of verzachten in. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan nodig ik graag mevrouw Antolini uit namens FVD voor haar inbreng.

Forum voor Democratie

Mevrouw ANTOLINI: Dank u wel voorzitter.

In de begroting is te lezen dat het college vol inzet op toekomstbestendigheid. Het coalitieakkoord heet immers Toekomstbestendig groeien. Dit soort bureaucratische buzzwoordjes betekenen voor ons echter niets zolang er geen radicale weerstand wordt geboden aan de huidige maatschappelijke trends die onze toekomst zo somber en uitzichtloos maken.

En somber dat hij is, onze toekomst. Economen waarschuwen voor een grote economische crisis voor de komende vijf tot tien jaar, maar ook op dit moment is de druk voor velen al enorm. De hoogste inflatie sinds de Tweede Wereldoorlog, energieprijzen die door het dak schieten, door corona uitgestelde belastingen die terugbetaald moeten worden, aanhoudende woningnood, toenemende onveiligheid, het verlies van cultuur en identiteit en zo kan ik nog wel even doorgaan. Zo lees je in de begroting dat er de komende jaren een enorme volumegroei verwacht wordt in de Jeugdzorg en WMO, een verdubbeling voor 2025, naar € 5,4 miljoen.

Dit alles is op zichzelf al erg genoeg, maar wat misschien nog wel de meeste frustratie bij mensen oproept, is de manier waarop de politiek omgaat met de vragen en bedenkingen van het volk. Terwijl mensen geen idee hebben hoe ze de maand moeten doorkomen, wordt hen verteld dat ze maar even wat korter moeten gaan douchen, de verwarming lager moeten zetten en na jaren van coronamaatregelen dit jaar maar even niet op vakantie moeten gaan, dat ze maar niet moeten gaan vliegen. Dit terwijl de bedenkers van de plannen niet dezelfde lasten ondervinden. Bovendien worden mensen die de verklaringen van de gevestigde orde bevragen, structureel weggezet met scheldnamen en worden kritische organisaties bedreigd met verboden. Voor een groep mensen met dogmatische kritiek op het autoritaire Rusland is een moment van reflectie denk ik wel op zijn plaats.

Grote groepen burgers haken af bij de politiek en besluiten in zichzelf te keren. En wat ons betreft, is dit zeer begrijpelijk. De huidige politieke orde waakt constant voor polarisatie, maar is hier zelf de oorzaak van. Wat moet een bevolking die haar hoop op het realiseren van haar dromen met de dag ziet krimpen en vervolgens wordt aangewezen als boeman? Een huis vinden, laat staan een gezin stichten, wordt met de dag moeilijker. En wie begint nog met het opzetten van een eigen bedrijf als men eenmaal heeft ervaren hoe makkelijk het met maatregelen om zeep kan worden geholpen?

FVD wil het echte verhaal laten horen en de echte oorzaken van de toenemende lasten blootleggen en oplossen. De inflatie en gestegen energieprijzen zijn het resultaat van de printmachine van de ECB,

onze eigen sancties op Russisch gas, terwijl wij zelf de op een-na-grootste exporteur van gas in de wereld zijn, maar er zelf niet eens gebruik van maken. En uiteraard het nastreven van de absurde klimaatdoelen.

De toegenomen onveiligheid en woningnood komt verder voor een aanzienlijk deel door de aanhoudende massa-immigratie en asielopvang. De asielzoekers worden overigens in de praktijk met genoeg tijd vanzelf immigranten.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali, gaat uw gang.

De heer SIDALI: Dank u wel. Voorzitter, ik vraag me even af, ik hoor nu FVD heel veel zeggen over wat er allemaal misgaat, wat er allemaal niet goed gaat. Ik vraag me af, wat wil FVD dan gaan doen voor de Haarlemmermeesters? Want ik hoor alleen maar geklaag en aan wie het ligt, maar wat gaat u nu concreet doen?

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Wat gaan wij doen? Nou, wij proberen sowieso de echte problemen aan de kaak te stellen en komen met echte oplossingen en wat de andere partijen voornamelijk doen, is symptoombestrijding. Dus we kunnen ook komen met allerlei handelingen en subsidies et cetera. Maar ja, geld groeit niet aan bomen en ik denk dat dat heel belangrijk is om dat duidelijk te maken.

De VOORZITTER: U heeft nog vijf seconden, mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ja. Nog vijf seconden. Ik hoor dus wederom weer geklaag, maar concreet iets doen, daarvoor hoeft u dus bij FVD niet te zijn.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

Mevrouw ANTOLINI: Er zijn oplossingen en we hebben ook moties en dat zal ik bespreken. Als ik verderga met mijn betoog.

De strenge stikstofregels, waardoor niet adequaat bijgebouwd kan worden, dat zou een oplossing zijn. Stop met al die absurde klimaatdoelen, dan kan je ook normaal weer bouwen. Dat zou al een oplossing zijn.

Ook ligt er een dictatoriale dwangwet op tafel die alle gemeenten zou verplichten asielzoekers te huisvesten. Wij zullen ons met hand en tand verzetten tegen dit soort acties en dienen daarom graag de motie in over het niet-vrijwillig of verplicht opvangen van vluchtelingen, van asielzoekers.

Tot slot heeft de Haarlemmermeer zichzelf bestempeld tot regenbooggemeente en heeft zij gelden vrijgemaakt om zichtbaarheid te geven aan onze lhbt'ers. Dit geld kan wat ons betreft beter worden besteed aan bijvoorbeeld de zorg. Kinderen van jongs af aan verwarren met gender en seks is niet gezond en was het niet juist de bedoeling om niet meer in hokjes te denken? En daarom zal FVD ook hierover een motie indienen. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, u heeft nog een interruptie.

Mevrouw VAN DER VELDT: Ja, ik wil graag via de voorzitter aan mevrouw Antolini de vraag stellen of zij het ermee eens is dat in Haarlemmermeer iedereen zichzelf mag zijn en of zij het idee heeft dat zij met deze motie niet het gevoel geeft aan 10% van onze inwoners dat zij dat niet mogen?

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw ANTOLINI: Daar gaat de motie niet om en als mevrouw van D66 de motie leest, dan leest ze dat het daar niet om gaat. Het gaat er niet over dat ze zichzelf niet mogen zijn of dat ze niet geaccepteerd moeten worden. Dat is absoluut niet het geval. Het gaat om het aanmoedigen van deze ideologie bij kinderen, bij jongeren, dat dat niet gepusht moet worden. Dat zal ik ook inbrengen bij de tweede termijn. Dus dan kunnen we daarover debatteren.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Veldt, u bent door uw tijd heen. Mevrouw Woolthuis heeft nog wel tijd.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter, ik ben dan benieuwd – via u voorzitter – of u vindt dat je überhaupt het liefhebben van iemand van een gelijke sekse kunt aanmoedigen? Dat is volgens mij iets dat aangeboren is en dat gewoon in je zit. Bent u dat met mij eens?

Mevrouw ANTOLINI: Mensen mogen doen wat ze willen en als ze een bepaalde voorkeur hebben, uiteraard, dat is het punt niet. Maar als je kijkt naar wat ze bijvoorbeeld in Almere hebben gedaan met hun campagnes daar, met naaktfoto's van mannen in openbare ruimtes, daar gaat het ons om. Dat het zo ver niet gaat binnen onze gemeente. In Amsterdam hetzelfde verhaal, ook een campagne. Daar had je een transgender vrouw met allerlei littekens, My Gender My Pride. Ik denk niet dat dat gezond is voor de jeugd en heel veel mensen zitten daar niet op te wachten en ik kan me heel goed voorstellen waarom dat is.

De VOORZITTER: Ook u bent door de tijd heen, maar ik zie iemand van GroenLinks. U heeft nog behoefte aan een interruptie?

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg mij af of mevrouw Antolini kan toelichten op welke manier deze motie van invloed is op de begroting of op de financiële situatie van onze gemeente. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Er wordt ontzettend veel geld gespendeerd aan dit soort subsidies, dus dat heeft er zeker wel mee te maken en het is het 'voorkomen van'. Daarom dien ik deze motie in.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw GUMBERT: Dank u wel. Kan mevrouw Antolini misschien toelichten waar zij die informatie heeft gevonden, dat er hier heel veel geld aan wordt gespendeerd? Want in de begroting hebben wij dat niet ontdekt. Dank u wel.

Mevrouw ANTOLINI: Dus volgens GroenLinks wordt geen geld gespendeerd aan dit soort instanties en dit soort... Is dat zo? Geen subsidies daaraan?

Mevrouw GUMBERT: Mijn vraag is aan u waar u die informatie heeft gevonden. Dank u wel.

Mevrouw ANTOLINI: Dus er wordt geen geld gespendeerd aan dit soort... Nee, dat is wel zo. In de begroting, zeker wel, er wordt wel aandacht besteed, zeker aan de lhbt-gemeenschap en al dat soort dingen.

De VOORZITTER: Allerlaatste vraag.

Mevrouw GUMBERT: Ik heb geen vraag meer, ik ben tevreden over het antwoord dat mevrouw Antolini niet heeft gegeven.

De VOORZITTER: Dank u wel, graag wel rustig in de zaal. Mevrouw Antolini, u was aan het einde van uw betoog en ik zie verder geen...

Mevrouw ANTOLINI: Ik vind het een beetje gek dat iedereen zo reageert alsof er geen geld wordt gespendeerd aan dit soort ideeën en instanties, dat is gewoon absoluut niet waar.

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini, u was echt ruim over uw tijd heen, excuus. We gaan kijken naar...Mijnheer Beusenberg heeft nog spreektijd.

De heer T. BEUSENBERG: Dat krijg je als je het zo kort houdt.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg, gaat uw gang.

De heer T. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, via u, zou mevrouw Antolini mij en ons kunnen laten zien waar het in het pakket staat want ik denk dat de rest het niet heeft gevonden, maar als u het wel heeft gevonden, dan mag u hem even lenen.

Mevrouw ANTOLINI: Geef dat boek maar.

De VOORZITTER: Ik ga praktisch zijn en u vragen om in tweede termijn even het antwoord te geven want dan heeft u alle tijd om het te bekijken.

Dan sluit ik dit deel af en gaan we naar mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer. En ik heb zojuist begrepen dat u twee moties heeft ingediend, mevrouw Antolini, moties 6 en 7 en die zijn onderdeel van de beraadslaging.

EEN Haarlemmermeer

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, de toekomst is niet te voorspellen, zegt het college, maar regeren is toch vooruitzien? Dat is een vraag aan het college van ons.

Deze begroting is als een reisgids naar 2026, de reis is prettig omschreven met enkele 'financiële meevallers', zeg minder bezuinigingen, van € 2 miljoen in de komende periode, applaus, tussen aanhalingstekens. Maar als we arriveren op onze bestemming in 2026 wordt men geconfronteerd met harde tegenvallers en zware bezuinigingen van € 11 miljoen.

Dan onze algemene opmerkingen.

De Woningbouw. Het is al een aantal keer aangehaald. Tot 2040 willen we 20.000 woningen bouwen maar hoe zal dit streven zich ontwikkelen door het stikstofbeleid van onze regering? Op dit moment worden bouwprojecten uitgesteld of geannuleerd, dus: denk in andere oplossingen. Wij zijn toch wel een partij die ook meedenkt in oplossingen. En daar komt-ie: meer biobased bouwen! U had een andere verwacht, maar dit is de oplossing. Ga aan de slag met lokale grondstoffen zoals hout, stro en vlas die op korte termijn weer terug kunnen groeien. Dit biedt directe voordelen: lichtere bouwmaterialen zorgen voor minder stikstofemissie door transport en hijsen, grote hoeveelheid CO₂-opslag in de bouwmaterialen zelf en prefab zorgt voor een korte bouwfase. Dat kan allemaal absoluut meewerken. Dan schuldhulpverlening. Voorzitter, in uw laatste communicatie van gisteren stelt u voor om het hele proces opnieuw uit te besteden aan een derde partij. Ja, mijnheer Beusenberg.

De VOORZITTER: Ik dacht dat ik het woord geef, mijnheer Beusenberg gaat uw gang.

De heer M. BEUSENBERG: Dank u voorzitter, ik zou u tekortdoen als ik daar niet op zou wachten. Ik hoor mijnheer Spijker wat zeggen over prefab. Dat geeft minder stikstof, maar bent u ervan op de hoogte dat ook prefab gefabriceerd moet worden, zij het elders, maar daar ook stikstof voor uitstoot?

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Mijnheer Beusenbergh, prefab kan hier worden gemaakt, laten we zeggen in de Haarlemmermeer. We hebben ook dat olifantsgras, daar hebben ze de prachtigste dingen van gemaakt van betonnen blokken tot allerlei mogelijkheden en daar zit ook CO₂-opslag in dus ja, we zijn op zoek naar oplossingen. Er zijn betere dingen dan beton of staal of bakstenen.

De VOORZITTER: Ik kan u het woord niet meer geven want u bent nu echt door uw tijd heen.

De heer SPIJKER: In een volgende ronde wil ik met u verder praten.

De VOORZITTER: U heeft nog een debat. Mijnheer Spijker, gaat uw gang.

De heer SPIJKER: Ik ga verder met de schuldhulpverlening. In uw laatste communicatie van gisteren stelt u voor om het hele proces opnieuw uit te besteden aan een derde partij. Hiervoor moet u zeker duidelijke kaders stellen voor de processen en de te meten resultaten. Zorg daarbij voor een betere samenwerking tussen de diensten en de gemeente en voor een betere controle op wat er met de ingezette middelen wordt bereikt. Als iets niet werkt, durf dan toe te geven dat het niet werkt, grijp in en pas het aan, alstublieft.

Dan nog een heel belangrijke: het MKB. Investeer in het behoud van het MKB en onze zelfstandige ondernemers. Sta open voor hun nieuwe concepten Zij zijn juist onze motor van de economie, help hen in geval van economische malaise. Maar dat zit dus in de motie waarvan we ook mede-indiener zijn.

Dan de financiële paragraaf. De strategische bezuinigen in 2025 en 2026 van € 11 miljoen per jaar zijn nog steeds veel. Dan hebben we het versoberen van ondersteuning van doelgroepactiviteiten. Dit jaar bedraagt het nog € 523.000,00 maar in 2026 € 3 miljoen, en dan is de hoogste bezuiniging. Voorzitter, hiermee creëert het college meer eenzaamheid en daarmee problemen die in de toekomst veel geld gaan kosten.

Dan sport. Breedtesport, in 2024 tot en met 2026 van € 756.000 per jaar. Voorzitter, dit is echt te veel! Waarom bespaart u op Topsport slechts € 120.000 per jaar? Topsporters worden gesponsord, die hebben bijvoorbeeld een Achmea en ABN AMRO, u kent de andere grote sponsors, maar de plaatselijke voetbalclub helaas niet. Die krijgt misschien een mooi T-shirtje en that's it. Bezuinigingen op traditionele gemeentetaken leiden tot uitholling leefbaarheid en vitaliteit.

Nu krijgt u weer het enthousiaste idee van mij dat u al eens vaker heeft gehoord: de investering in het nieuwe raadhuis is € 49 miljoen! Wij stellen een strategische heroriëntatie van 10% minder voor, investeer in een duurzaam, kleiner gebouw, puur gericht op de taken. En niet op de gemeentelijke prestige en het ego van de architect. Met deze besparing kunnen straks vele instellingen die geen of minder subsidie krijgen worden geholpen. Niet alleen is het goedkoper in aanschaf, ...

De VOORZITTER: Wilt u gaan afronden?

De heer SPIJKER: Ja. Versnel uw verkoopstrategie van ons gemeentelijk vastgoed uit de niet-kernportefeuille, door dalende marktwaardes, stijgende rente en stijgende onderhoudskosten en u kunt hier zeker ook bijdragen aan besparingen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel dan ga ik voor de woordvoering namens GEZOND Haarlemmermeer naar mijnheer Sulmann.

GEZOND Haarlemmermeer

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. Laten we beginnen over geld. Het gaat vanavond tenslotte over de begroting. Vanaf 2026 heeft Haarlemmermeer een fors nadelig resultaat. De voornaamste reden hiervoor is dat de overheid overgaat naar een andere financieringssysteem. Vanaf 2026 wordt het accres vanuit de overheid vastgezet. Een zegen, want elke circulaire die wij krijgen als gemeente is nu met de billen knippen, wat Den Haag nu weer uit de hoge accres-hoed tovert. Dat zal dus per 2026 minder schommelingen geven, echter, de inkomsten worden wel op een veel lager punt vastgezet dan we tot nu toe, tot 2026, ontvangen van de overheid.

Daarbij laat Haarlemmermeer het meerjarenbeeld zien, vier jaar vooruit, waarbij wordt aangegeven dat maximaal de laatste twee jaar negatief mogen zijn. Nu zijn er gemeenten die voor het meerjarenbeeld een tijdvak van vijf jaar aanhouden. Dan zijn we toch stiekem benieuwd naar 2027. Maar goed, in Haarlemmermeer dus een meerjarenbeeld van vier jaar.

En als we het over geld hebben, dan is onze gemeentelijke schuld natuurlijk niet ver weg. Het meerjarenbeeld geeft ook nu weer een nieuwe topscore wat betreft de schuldpositie. Op dit moment is de verwachting dat de schuld van Haarlemmermeer € 700 miljoen gaat bedragen in 2026, toch bijna 1,5 keer onze totale begroting, maar ook meer dan 50% hoger dan de schuld in 2021. Nu zal ik alvast de doodoeners voor de hoge schuld vermelden. U kent ze wel, Haarlemmermeer is een groeigemeente en de kosten gaan voor de baat uit. Nu lijkt het me niet dat wij als gemeente 50% groter gaan worden, maar de schuld en ook de schuldverwachting van onze mooie gemeente blijft dus maar stijgen. En u weet, schuld moet nu eenmaal terugbetaald worden en met de weer stijgende rente wordt dat een steeds groter risico.

Bij de risico's staat ook de invoering van de Omgevingswet genoemd. Hier wordt vooral de invoerings- en transactiekosten genoemd, Maar het is breed bekend, en recent ook wederom in het nieuws geweest dat de invoering van de Omgevingswet juist op ICT-vlak een heel groot risico kent. Heeft het college scherp welke risico's we lopen, mocht de Omgevingswet weer uitgesteld worden? Want welke garantie hebben we dat we 1 juli 2023 wel gaan halen? Maar vooral: welke risico's lopen we als de Omgevingswet toch wordt ingevoerd op 1 juli 2023? Insiders adviseren de Omgevingswet met meerdere jaren uit te stellen vanwege het ICT-systeem. Dus welke risico's lopen we als gemeente, maar vooral ook wat betreft onze dienstverlening richting onze inwoners en ondernemers als de Omgevingswet die juist wel 1 juli 2023 wordt ingevoerd?

Dan viel ons nog iets anders op, het risico van aansprakelijkheidsstelling door oud-medewerkers door de wijze van ontslag? Is dit een probleem dat vaker is voorgekomen, of is dit juist iets van recentere aard? Met andere woorden, is dit gevolg van nieuw beleid en wat kunnen we als gemeente doen om niet in deze procedures terecht te komen? Toch zonde van het geld, zou je zeggen, om oud-medewerkers nog grote sommen geld over te maken.

U kent ons als warme pleitbezorgers van een zo SMART mogelijke begroting en we lazen dan ook met veel genoegen dat dit college tijdens de collegeperiode 8000 bomen gaat planten in verstedelijkt gebied. Helemaal goed, een specifiek getal wordt genoemd. Maar de context ontbreekt dan wel. Dit zijn 8000 bomen in deze collegeperiode, maar hoeveel bomen staan er in Haarlemmermeer en hoeveel bomen worden er gekapt? Dus hoeveel bomen worden er per saldo toegevoegd in onze gemeente? Daarbij vragen we ons af of de gemeente inzichtelijk heeft hoeveel bomen er gekapt worden op privéterrein. Laatst was er ook weer een – ik ben bijna klaar.

De VOORZITTER: Ik zei, u stelt wel heel technische vragen. Ik hoop niet dat u daar vanavond antwoord op verwacht. Ik hoop dat u die vragen gewoon de grote kosmos inzendt.

De heer SULMANN: Als u mij laat afronden, dan kom ik tot een mooie afronding. Laatst was er ook weer een projectontwikkelaar die alle bomen van zijn nog te ontwikkelen grond heeft gekapt, de buurt was hiervan niet op de hoogte. De gemeente ook niet. Hoe moeten we deze 8000 bomen dan interpreteren? Het begin is er in ieder geval, 8000 bomen in deze collegeperiode is specifiek en tijdgebonden. Maar is dat meetbaar, acceptabel en realistisch? Het begin is er, twee van de vijf, bijna op de helft zullen we maar zeggen, maar niet getreurd. De Bomenmonitor komt in 2023. Ik ben benieuwd of we dan op vijf vijfde zitten, dus op zich geen vraag daarover. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Mooi, dank u wel. Dat wil zeggen dat alle partijen aanwezig het woord hebben kunnen voeren. Het college trekt zich terug om antwoord te geven en om zich voor te bereiden op een reactie op de moties en amendementen die zijn ingediend. En u kunt ondertussen een hapje gaan eten. Wij zien u graag terug in deze arena om 19.30 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

Eerste termijn college

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We gaan aan het college vragen te reageren en dan gaat het over de vragen die gesteld zijn en de moties en amendementen. Het college beantwoordt alleen politieke vragen, staat in mijn tekst, maar ik heb ook alleen maar politieke vragen gehoord, sommige een beetje verdekt, maar het waren alleen politieke vragen dus op zich is dat vrij simpel. Laat ik beginnen mijnheer Nobel als eerste het woord te geven. Gaat uw gang.

Wethouder NOBEL: Gaat het goed zo? Geen probleem voorzitter, het maakt niet uit waar de microfoon staat, uiteindelijk vinden we hem wel. Dat komt helemaal goed zo.

Voorzitter, we bespreken vanavond met elkaar de programmabegroting, een belangrijk document, zeker in een tijd waarin we van de ene crisis in de andere crisis terechtkomen. Voor de een is crisis een werkwoord, dat hoorde ik de VVD zeggen, en voor anderen, hoor ik, dat onze inwoners vooral niet het lijdend voorwerp moeten worden. En dat geeft het volgens mij wel aan dat het best een roerige en onstuimige tijd is. U heeft een aantal vragen gesteld aan het college en ik zal proberen om ook gewoon te kijken naar de bijdragen van de partijen die zijn geleverd.

Een aantal van u vroeg, of gaf ons de suggestie mee, 'die € 10 miljoen die u heeft gereserveerd voor strategische inzet van personeel, kunt u daar niet wat minder van doen zodat we onder andere dat geld kunnen besteden aan andere dingen?' Ik heb onder andere het maatschappelijk middenveld gehoord. Ik denk dat het wel goed is te beseffen dat als u minder geld beschikbaar stelt, we dan de huidige opgaven niet eens kunnen realiseren, laat staan dat we het coalitieakkoord zoals dat een halfjaar geleden tot stand is gekomen – waarin we het ook hebben over groei, van inwoners, groei van het aantal woningen, groei op het gebied van voorzieningen en onderhoud met al dat soort zaken – kunnen uitvoeren. Dan hebben we echt mensen nodig en ik denk echt dat u zich er niet in moet vergissen dat dat nu zwaar onderbezet is. En dat zien we ook op een aantal vlakken terug. Een aantal van u vroeg ook 'hoe gaat u nu onder die stikstofregels met de nieuwbouw? Kunt u daar iets over vertellen?' Ik geloof dat D66 daarnaar vroeg en ook een aantal anderen en het eerlijke antwoord is dat misschien stikstof voor ons wel een uitkomst kan bieden, want elke ontwikkelaar die nu op de deur klopt met 'ik heb een plan, ik zou woningen willen bouwen', moeten we op dit moment teleurstellen dat we geen ambtelijke capaciteit hebben. Zo is het op dit moment met de ambtelijke organisatie gesteld, dus hoe wrang het misschien ook is dat een aantal zaken niet door kan gaan door stikstof – en zodra we daar beter zicht op hebben en daar wellicht ook keuzes in gemaakt kunnen worden, komen we uiteraard bij u terug – het kan wellicht nu voor de ambtelijke organisatie in die zin ook een blessing in disguise zijn dat we een aantal zaken wel doorgang kunnen laten vinden.

De VVD, en ook een aantal andere partijen, vroeg 'hoe zit dat nou met die inflatie? U geeft aan dat het 2% is, maar uiteindelijk zien we in de praktijk dat die inflatie een stuk hoger ligt. En hoe gaat u daar nu mee om?'

De VOORZITTER: Een interruptie van mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter. Dank u wel. Ik wil nog heel even terug naar het vorige onderwerp. Dan gaat het niet zozeer om de keuzes die gemaakt zijn, maar wel om het tijdstip waarop die keuzes gemaakt zijn. Bent u het met de fractie van Forza! eens dat dit eigenlijk al besproken had moeten worden in de voorjaarsrapportage en dat dan de vertaling in de begroting de uitkomst had moeten zijn van de kaders die we toen hadden meegegeven? We hebben ook gevoel dat die € 10 miljoen ons een beetje rauw op het dak komt vallen.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Nee voorzitter, dat ben ik niet met Forza! eens. Bij de voorjaarsrapportage heeft u aangegeven waar u op wilt bezuinigen en heeft u ook aangegeven hoe we samen met elkaar met name de negatieve jaren sluitend krijgen. Vervolgens hadden we verkiezingen en dat is een hinderlijke onderbreking van het werk, maar het hoort er nu eenmaal wel bij. Maar zonder flauw te doen, toen zijn de verkiezingen geweest en hebben wij een coalitieprogramma opgesteld en daarin hebben we aangegeven dat we echt iets moeten doen en die noodzaak zag iedereen. Bij de voorjaarsnota ging het meer om 'hoe krijgen we de jaren uiteindelijk sluitend' en niet over 'hoe kunnen we de ambities met elkaar weer realiseren voor de komende vier jaar?'

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman

De heer BOERMAN: Voorzitter, dat we echt iets moeten doen, dat hadden we ook begrepen in juni, maar nu blijkt hoeveel daarvoor gevraagd wordt, namelijk vrij veel. En nu zegt u zelf 'die stikstofuitspraak is een beetje een blessing in disguise'. Dan vraag ik me af, wat is dan de onderbouwing, wat is dan de rationale om toch structureel voor die € 10 miljoen te blijven gaan? Want de stikstofuitspraak maakt het ook juist moeilijk om het uit te geven.

De VOORZITTER: Helder. Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Zeker, op één aspect zal dat kloppen. Dan gaat het heel specifiek over de bouw, maar er zijn natuurlijk veel meer zaken waar de gemeente verantwoordelijk voor is dan alleen bouw. En ook al kijken we naar de huidige aanvragen die er liggen, waarvoor voor een deel ook zal gelden dat zij wel door kunnen gaan, ook dan zitten we op dit moment als je kijkt naar bijvoorbeeld planeconomen et cetera, mijn collega zal er straks vanuit personeel nog wel wat dieper op ingaan en misschien is dat ook het moment. We komen op zoveel terreinen tekort. Ik denk dat het goed is dat u de wethouder Personeelszaken straks een aantal voorbeelden hoort noemen. Dan heeft u daar een concreter beeld bij. Ik kan het ook doen, maar we hebben een wethouder Personeelszaken die volgens mij prima de vinger op de zere plek kan leggen.

De VOORZITTER: Aanvullende vraag, kort graag.

De heer BOERMAN: Ja, de voorbeelden snap ik en die kennen we ook en die geloof ik ook. Maar de vraag is meer: wanneer krijgen we de volledige onderbouwing van het voorstel?

Wethouder NOBEL: Ja, dat is een terechte vraag. Wij hebben natuurlijk ook pas vrij recent die stikstofuitspraak gekregen. We zaten op dat moment al te kijken 'hoe gaan we nu om met die boodschap die we bij ontwikkelaars neer moeten leggen, maar ook bijvoorbeeld bij aanvragers van zonneparken die aan de slag willen, ook ontwikkelaars, op een heel andere vlak weliswaar?' Hoe gaan we ermee om en hoe kunnen we daarin prioriteren? En toen kwam dit even erdoorheen wandelen. Nou, dat kan ook wel lucht geven. We zijn er nu naar aan het kijken en uiteraard komen we daar bij u op terug. Ik vind het ingewikkeld om daar een datum op te plakken, maar we moeten dat wel snel met elkaar doen want u wilt uiteindelijk ook dat wij aan de slag gaan. En daar wilt u ons ongetwijfeld ook kaders voor meegeven hoe we dat zouden moeten doen, dus daar komen wij bij u terug. Ik vermoed ergens in het eerste kwartaal, maar ik wil me niet vastpinnen op een datum. Dat vind ik te ingewikkeld, maar ik vermoed, zeg ik er nadrukkelijk bij, in Q1.

De VOORZITTER: Dank. Ik ga verder, want u heeft een heleboel moties en amendementen te behandelen.

Wethouder NOBEL: Ja inderdaad. Ik ken ze niet allemaal bij naam, maar gelukkig wel de inhoud en dat is volgens mij wat hier vanavond centraal staat.

De PvdA heeft een motie ingediend, eigenlijk ook een beetje volgens mij in de lijn van de sessie die we met elkaar hebben besproken 'zorg ervoor dat u met een noodfonds komt van € 4 miljoen waarmee u ervoor zorgt dat diegenen die het hardst geraakt worden, uiteindelijk ook kunnen worden ontzien, of dat nu is bij de energie of bij ondernemers of in het Kindpakket'. Vorige week hebben we ook aan u toegezegd dat we daarmee bezig zijn en dat we daarmee met een voorstel naar de raad willen komen over dat specifieke amendement. Dus dat is volgens mij de inhoud, die moet centraal staan. Wat specifiek in het amendement staat en wat het college niet kan uitvoeren, is het instellen van een voorziening, want die is daar niet voor bedoeld. Dus we begrijpen wel die intentie van het amendement, maar technisch is dat deel van het amendement niet uitvoerbaar. En eigenlijk hopen we dat u het college nog iets meer tijd wil geven om zelf met voorstellen naar de raad te komen. Maar dat is meer een inhoudelijke opmerking.

De VOORZITTER: AM-07, voor de helderheid. Gaat uw gang mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat het college ons dan kan helpen hoe het wel kan. Dus dat is dan eigenlijk de vraag, dat hoor ik dan graag. En de tijd is er niet, voorzitter, de tijd is gewoon echt... We kunnen gewoon niet meer wachten.

De VOORZITTER: Gaat u nog een mooie vraag daaraan koppelen?

De heer SIDALI: Ik heb gevraagd of het college ons kan helpen met hoe dat technisch dan wel kan. En nog meer tijd geven, dat gaat echt niet.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Nou voorzitter, technisch gezien is het ook eigenlijk helemaal niet nodig. We hebben namelijk een algemene dekkingsreserve en als u zegt 'ik vind dat er € 4 miljoen beschikbaar gesteld moet worden om dit soort maatregelen uit te voeren', dan kan het via die algemene dekkingsreserve uitgevoerd worden, wilt u er specifiek iets over opnemen, dan zou dat denk ik het meest logisch zijn in de vorm van een reserve of een stelpost.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ja voorzitter, dank u wel. Dat staat ook in het amendement, 'via de algemene dekkingsreserve'. We hebben het voorziening genoemd. U mag het stelpost noemen, u mag het iets anders noemen, wat u wilt, als het er maar komt.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Ik had in mijn bijdrage ook nog de vraag gesteld of het college kan inschatten of dat geld ook echt nodig is. Of dit bedrag van € 4 miljoen enigszins in de richting komt, om daar wat meer duidelijkheid over te geven.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Zoals gezegd, voorzitter, we zijn nu door de oogharen heen aan het kijken 'welke maatregel kost hoeveel?' Ik denk niet dat het per se nodig is om dit bedrag eraan te koppelen, maar nogmaals, dat hangt ook helemaal af van de maatregelen die u wilt treffen. Dus nogmaals, vanuit het college het verzoek: laat ons nou op korte termijn met die voorstellen komen want dan kunt u zelf zeggen welke maatregelen u het liefst wilt treffen, want daar hangt het heel erg van af. Daar zal mijn collega straks ook nog wel op ingaan want bij de andere moties die hieronder hangen, zit ook een uitvoeringsaspect. De ene maatregel is ook makkelijker uit te voeren dan de ander.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Voorzitter, dank. Ik hoorde de wethouder zeggen 'die algemene dekkingsreserve kan'. Dat was ook een punt waar wij in de fractie veel over gesproken hebben. Is dat nou de ideale manier om het daaruit te halen, wetende dat we ook volgend jaar volgens de begroting een overschot hebben van € 4 miljoen? Zouden we dat overschot daar niet voor kunnen gebruiken? Wat is de visie van het college daarop?

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Als je sec kijkt naar wat financieel het meest ordentelijk is, dan zeg je 'er is een overschot, dat doen we naar de algemene dekkingsreserve en we komen met een voorstel en daar onttrekken we het uit'. U kunt het uiteraard ook uit het positieve jaarrekeningresultaat doen, dat is mij om het even, alleen een extra potje creëren om iets te doen, dat hoeft helemaal niet. Daar hebben we die algemene dekkingsreserve ook voor als u dat wilt. We gaan daar normaal gesproken heel terughoudend mee om, maar dat is gewoon een politieke keuze, maar als je naar de techniek kijkt, is het niet nodig.

De VOORZITTER: Laatste vraag.

De heer BOERMAN: Niet hierover, want dan begrijp ik inderdaad dat het overschot naar de algemene dekkingsreserve gaat, terwijl ik in de veronderstelling verkeerde dat het overschot naar de schaa sprong ging, en dat is een echt een wezenlijk andere uitgave.

Wethouder NOBEL: Ik heb u dat ook horen zeggen met behoorlijk wat stelligheid, maar het is toch echt zo dat het college bij u terugkomt om voor te stellen of u het in de schaa sprong wilt storten. Daar is de raad nu volgens mij, uit mijn hoofd, twee keer mee akkoord gegaan omdat u samen die ambitie hebt om woningen te realiseren en alles wat daarbij hoort; groen, grijs en voorzieningen. Daar zijn stortingen voor nodig, in de schaa sprong woningbouw. U kunt er uiteraard ook voor kiezen om dat niet te doen. Dat heeft wel consequenties, maar die keuze ligt altijd bij de raad.

De VOORZITTER: Heel kort.

De heer BOERMAN: Ja voorzitter, heel kort, want dat was inderdaad de vraag niet. We hebben volgens de begroting volgend jaar een overschot van € 4 miljoen. Gaat dat naar al de algemene dekkingsreserve of gaat dat volgens de systematiek naar de schaa sprong?

Wethouder NOBEL: Het antwoord is: daar gaat u over. U bepaalt uiteindelijk of het naar die schaa sprong gaat, of dat u het aan andere doelen besteedt. Vanuit het college hebben we de afspraak dat op het moment dat er vanuit de reserve Grondzaken een bedrag overblijft, boven de € 5 miljoen, wij de raad voorstellen om het zo te doen, maar u kunt daar altijd van afwijken.

De VOORZITTER: We gaan even naar de moties en amendementen want anders krijgen we problemen met de beantwoording. Gaat u verder.

Wethouder NOBEL: Volgens mij heb ik het amendement van de PvdA daarmee behandeld. Ik pak even de lijst want het is een behoorlijk aantal. U heeft gelijk, anders komen we er niet met elkaar.

Motie Twee vliegen in een klap. Dat vond ik een mooie motie, want het gaf mij de gelegenheid om oud-collega de heer Reneman op te bellen die op dit moment wethouder is in Hoogeveen. Hij gaf aan dat hij goed heeft gekeken naar hoe we het in Haarlemmermeer doen. En hij gaf hem aan 'ik vind dat u daar heel prudent en ordentelijk met de financiën omgaat. En om die reden hebben we in Hoogeveen besloten om deze systematiek los te laten en juist datgene te doen wat we in Haarlemmermeer doen en die zaken los te koppelen.' Dus mijn advies is om deze motie te ontraden en het gewoon zo te doen als ze het in Haarlemmermeer doen. In Hoogeveen staan ze daar ook volledig achter. Dan kan ik u verzekeren.

Even kijken. Wie zijn billen brandt, die doe ik niet.

Die motie heb ik volgens mij behandeld, de motie Versterken of verzachten, dat was de motie van GroenLinks. Motie 10. Ik ben blij dat u me een beetje helpt voorzitter. Nee, motie 10 doet mijn collega. Volgens mij is het goed, want bij een aantal moties komt indirect iets terug over de inflatie en of we daar te optimistisch in zijn en of we niet de systematiek moeten aanpassen, dat is in ieder geval de motie van GroenLinks. Ik zie zo snel niet welk nummer het is maar... Motie 11, dank u voorzitter. Ik zie dat u die motie heeft ingediend, daar hebben we het hier natuurlijk ook over gehad, destijds met de heer Vermeulen. Het antwoord dat ik toen gaf, staat eigenlijk nog steeds overeind, namelijk dat we op dit moment geen reden zien om de systematiek aan te passen. Maar ik ben het met u eens dat die inflatie en de rentestanden wel dingen zijn om in de gaten houden, dus dat doet de afdeling Financiën ook. En mocht het zo zijn dat ons meerjarenbeeld echt flinke klappen krijgt van de huidige systematiek dan komen wij bij u terug om daar ook anders mee om te gaan, maar vooralsnog zou ik u willen adviseren, doe het niet. Dat betekent niet dat ik in de toekomst niet naar u toe kan komen om toch gewoon met elkaar te zeggen 'dit is niet pragmatisch, hoe we het doen, zeker niet gezien de tijd waarin we leven'. Maar vooralsnog, misschien is aanhouden dan het beste advies, want anders zou ik hem op dit moment moeten onraden.

De VOORZITTER: We hebben nog moties 14, 15 en 16. Wilt u daar nog iets over zeggen?

Wethouder NOBEL: Ja, goed dat u het zegt, voorzitter. De PvdA heeft een amendement en daaraan is een aantal moties gerelateerd. Meer in zijn algemeenheid zou ik de PvdA willen vragen: houd die moties op dit moment even aan en wacht nu even op het voorstel waar het college mee komt over welke doelgroepen we waar kunnen helpen en wat exact het bedrag daarvan is. Als u ze toch op dit moment wilt indienen, zou ik vanuit het college zeggen dat ik ze dan ontraad want we zijn nu juist zorgvuldig aan

het kijken welke doelgroep we willen helpen en hoeveel dat kost. Dus houd de motie of nog even aan, en anders moet ik hem u helaas ontraden, en daarmee heb ik volgens mij de meeste moties behandeld. Er waren ook nog wat vragen, maar ik weet niet of ik die... Heel kort? De VVD vroeg in ieder geval naar de grondprijzen. En hoe zit dat nou met die residuele grondwaarden? Op het moment dat de grondprijs omlaaggaat, krijgen we daar een misschien financieel ook wel gedoe mee. Ik denk dat dat best eens plausibel zou kunnen zijn, maar daarvoor hebben we ook in het MPG en tMPG de risicoparagraaf en daarin verwijzen we er ook naar. Dus ik zou u eigenlijk tijdens de begroting willen verwijzen naar dat stuk.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Ik wil even terug naar het amendement en de laatste woorden van de wethouder daarover. Kunt u het begrip 'even' wat specifiek maken? Want we hebben het allemaal over urgentie en haast en dat is ook de reden waarom dit voorstel nu komt. Kunt u iets van richting geven over wanneer u daar dan mee komt, hebben we het dan over een paar weken, een paar maanden, Q1, of kan het sneller?

Wethouder NOBEL: In ieder geval Q4 want dat had het college al toegezegd en we hebben uw spoed echt wel gehoord. Dus we gaan proberen dat begin Q4 te doen. Daar zitten we nu in maar ik vind het ingewikkeld om te zeggen of het een week of twee weken is, of liever dat het college er een weekje langer over doet maar dat er dan een afgewogen voorstel ligt. Maar op korte termijn. En Q4 had u al binnen.

De VOORZITTER: In de praktijk is dat vier weken, want dan is het nieuwe jaar begonnen, dus dat is ongeveer wat er rest. Ik ga naar mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil heel eventjes terugkomen op het antwoord op de vraag over inflatie dat werd gegeven. Wat ons betreft, gaat het er eventjes om dat we niet zo meteen aan de achterkant te laat zijn, dus het gaat ons er echt even puur om 'weten we zeker dat als we nu niet ingrijpen, we dan niet zo meteen structureel moeten gaan bezuinigen en dat er dan dus ook niks meer kan worden gedaan aan het verhogen van de baten, de inkomsten van de gemeente?'

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel.

Wethouder NOBEL: Voor het structurele karakter in ieder geval niet want dat werkt langer door, maar het zou best kunnen dat het inflatiespook ons in die zin inhaalt op bijvoorbeeld een jaarschijf, maar niet structureel in die zin. Als je daar nu op ingrijpt, het is niet zo dat al die jaren daarachter... Die timing, de snelheid daarvan, dat werkt door. Dus ik zou daar niet zo heel bang voor zijn. Maar ja, als we nu ingrijpen, ziet het beeld er onder uw systematiek wel iets anders uit, maar de lange termijn kunnen we met elkaar niet beïnvloeden.

De VOORZITTER: Aanvullende vraag.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel, dank u wel ook voor het antwoord en het gaat mij er even puur om: klopt het dan dus dat we nu nog kunnen ingrijpen aan de voorkant, dus dan bijvoorbeeld met belastingverhoging en dergelijke en dat we zo meteen aan de achterkant alleen nog maar kunnen bezuinigen op de zaken die misschien structureel nodig zijn?

Wethouder NOBEL: Nee, bezuinigen of belastingen verhogen, dat kunt u te allen tijde zelf realiseren. Dat hele zware traject hebben we natuurlijk net achter ons en ik hoop dat ik zo nog een bruggetje mag

maken naar die twee negatieve jaren, want dat is ook heel veel voorbijgekomen zag ik op mijn blaadje, Maar dat is misschien voor straks.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Een aanvullende vraag over het werk dat u aan het doen bent om antwoord te geven op het noodfonds. Neemt u dan ook mee wat we nu zien, dat ze in Den Haag ook steeds weer met nieuwe maatregelen komen? Daar is men ook doordrongen van de ernst. Neemt u die maatregelen mee in de berekeningen van wat we dan hier zouden kunnen doen, als extraatje in onze eigen gemeente?

Wethouder NOBEL: Ja, dat hebben we al gedaan. Dat hebben we eerder ook per brief aan u laten weten. We hebben ook laten weten hoe de VNG erin staat. Maar goed, het college heeft ook goed geluisterd en een meerderheid van de raad wil daarbovenop nog extra maatregelen. Daar zijn we nu aan het kijken, maar het zou wel heel vervelend zijn als we de mensen die het het hardst nodig hebben zogezegd missen doordat het rijk dat al heeft gedaan. Dan kunnen we beter kijken naar een andere doelgroep. Maar ik weet niet of het rijk sneller is dan wij, want wij willen toch op korte termijn bij u terugkomen, dus ik vermoed dat wij sneller zijn en dat dan de bestaande maatregelen daarin wel in ogenschouw worden genomen.

De VOORZITTER: U had nog een korte reactie?

Wethouder NOBEL: De korte reactie gaat over het feit dat een aantal van u, een heel aantal van u, waaronder ook de HAP vroeg, 'wat gaat u nu doen als die tweede jaarschijf ook negatief wordt?' We hebben eerder ook met elkaar afgesproken dat we het ontzettend vervelend vinden dat we telkens de grilligheid uit Den Haag hier met elkaar moeten compenseren, of dat nu is in de vorm van een bezuiniging of van 'hé, we hebben ineens weer een meevaller'. Juist om niet mee te gaan in die grilligheid – iets wat helaas bij de bezuiniging niet kon omdat toen niet alleen de laatste jaren, maar ook het eerste jaar, het huidige jaar, negatief was, toen konden we daar niet voor kiezen en nu gaat het alleen om het laatste jaar dat negatief is – hebben we gezegd: ja, wij verwachten eigenlijk dat er vanuit Den Haag wel iets gaat gebeuren en willen daarom nu niet meteen ingrijpen. Mocht die tweede jaarschijf ook negatief worden, dan zullen we in de voorjaarsrapportage die daarop volgt, wel met maatregelen komen en heel formeel gezien hebben we dan tot de voorjaarsrapportage in 2024 om dat handen en voeten te geven. Maar volgens mij moeten we dan met elkaar wel aan de slag, want anders krijgen we de provincie op onze nek en dat willen we ook niet. Maar we willen proberen om toch met die grilligheid om te gaan in de hoop dat er vanuit Den Haag toch wat meer geld komt en we hier niet allerlei pijnlijke bezuinigingen of belastingverhogingen met elkaar hebben doorgevoerd, terwijl het misschien niet nodig zou blijken.

De VOORZITTER: Ik heb vijf minuten per wethouder over, dus we moeten echt af gaan ronden, tenzij u echt nog een heel urgente vraag heeft.

De heer SIDALI: Ja, voorzitter want de PvdA werd gevraagd om het amendement aan te houden. Dat doen we vooralsnog niet omdat het hier om techniek gaat. Dan helpen we het college door te zeggen 'dan gaan we niet van voorziening uit, maar dan gaan we van reserve uit en dan kan het wel'. En daar gaat inderdaad de raad over.

De VOORZITTER: Maar dat is niet de vraag die bij een interruptie hoort. Ik zou heel graag willen weten wat uw vraag was.

De heer SIDALI: Vrij duidelijk voorzitter, of de portefeuillehouder het hiermee eens is.

Wethouder NOBEL: Voorzitter, mijnheer Sidali gaat uiteraard over zijn eigen teksten in amendementen, daar kan ik het niet mee eens of oneens zijn. Ik wil u alleen wel als raad goed bedienen en aangeven wanneer een amendement technisch onuitvoerbaar is. Over de inhoud gaat u zelf en het college ontraadt in deze zin ook de inhoud omdat we zelf met voorstellen komen, maar uiteraard is dat de afweging die mijnheer Sidali prima zelf kan maken.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Sedee.

Wethouder SEDEE: Dank u wel voorzitter. Laat ik beginnen met de moties. Ik heb een motie gekregen die is ingediend door GroenLinks, dat is motie 12 en dat is de motie Incidenteel structureel het verschil kunnen maken. De raad kan natuurlijk altijd met voorstellen komen om het geraamde overschot incidenteel in te zetten. Dat kan, maar dan moet u wel een onderscheid maken, want het investeren in vastgoed, het verduurzamen daarvan, dat is een investering die volgens de BBV niet kan en als u daar een heel precieze uitleg van wilt hebben, ga ik ervoor zorgen dat u die schriftelijk toegestuurd krijgt. Maar wij ontraden deze motie wel omdat er nog zoveel onzekerheden zijn die we ook in de begroting hebben gemeld en aan u toegestuurd hebben en gezien de macro-economische ontwikkeling, is het echt een reëel risico dat de lasten gaan stijgen en daarom ontraad ik deze.

Dan heb ik nog een motie van de HAP, PvdA en EEN Haarlemmermeer. Dat is de motie Help een handje, geef de Haarlemmermeerse stichtingen en verenigingen een kansje. Ik herken natuurlijk heel goed de zorgen van de verenigingen en de stichtingen als we kijken naar de stijgende kosten. We hebben ook regelmatig contact met de verenigingen, de sportverenigingen hierover, ook met de zwembaden bijvoorbeeld. Ik kijk u aan, de warme contacten heb ik gewoon overgenomen, mijnheer Sidali. Maar goed, er komt wel een steunmaatregel van de rijksoverheid. We verwachten dat die eraan komt, dus we willen graag daar toch even op wachten, als u dat goed vindt. U vraagt ook om een inventarisatie, die ga ik toezeggen. Die komt er, alleen niet voor het kerstreces, want het spijt me te moeten zeggen, maar we hebben daar ook niet genoeg ambtenaren voor om dat zo snel te kunnen realiseren. Maar hij komt wel naar u toe. Er stond nog meer in die motie en die antwoorden worden gegeven door mijn collega, straks, mevrouw Van der Meij.

Dan heeft EEN Haarlemmermeer wat vragen gesteld, bijvoorbeeld over de topsport waarop bezuinigd zou moeten worden. Mijnheer Spijker, die € 120.000,00 is het hele gelabelde budget voor topsport en die we hebben wegbezuinigd. Hoe we straks omgaan met de rest van het budget dat mij is toegekend, gaat u horen bij de najaarsrapportage, want dan gaan we spreken over hoe we gaan verzachten.

Dan heeft u ook geopperd: versnel de verkoopstrategie van ons gemeentelijk vastgoed uit de niet-kernportefeuille. Nou, daar hebben we uitgebreid over gesproken met elkaar de vorige keer toen we het MJOP hebben besproken. We hebben nog een klein debatje gehad met elkaar. Ook ik val in herhaling, net zoals mijnheer Nobel net ook al zei, hebben we gewoon niet genoeg capaciteit om de verkoop van het vastgoed te verstellen, want het zijn dezelfde ambtenaren die ook bij de bij Wet voorkeursrecht gemeenten worden ingezet om dat traject in goede banen te leiden.

Als je het hebt over het onderhoud bij de verkoop van objecten, dat wordt echt heel erg beperkt gedaan. Geen fratsen, geen extra dingen, maar gewoon sober en doelmatig. Volgens mij heb ik nu alles beantwoord, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar wethouder Steffens.

Wethouder STEFFENS: Dank u wel voorzitter. Voor mij twee zaken en ik begin met een heel concrete vraag van D66 met betrekking tot die speciale aandacht waar we het over hadden voor schoolverlaters en jongeren zonder startkwalificatie. Dat is volgens mij waar u naar vroeg. Ik wil eigenlijk voor de luisteraar die misschien niet zo'n geoefend oor heeft als u waarschijnlijk wel heeft, in ieder geval even wat duiding geven over het verschil tussen de twee groepen, de schoolverlaters zonder startkwalificatie en de thuiszitters. De thuiszitters zijn de kinderen die geen passende school hebben of die niet naar

school kunnen vanwege bijvoorbeeld een schoolfobie of een andere reden, maar voor voortijdig schoolverlaters, jongeren die zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten, wordt een aparte procedure gevolgd. Zij zijn bij ons in beeld doordat ze bijvoorbeeld nergens staat ingeschreven, maar ook nodigen we ze uit voor een gesprek en gaan we kijken wat nou wel bij hen past. Dan vraagt u zich af 'maar wat is er dan anders?' Wat er anders is, is dat we samen met de samenwerkingsverbanden van het VO en het PO, de GGD en ook de leerplicht een nieuwe aanpak hebben ontwikkeld, waarbij er een soort doorbraakmethodiek is ontwikkeld die wordt toegepast. Daarmee proberen we het aantal thuiszittende leerlingen terug te dringen en ook de duur van het thuiszitten verder terug te dringen. Dat gaat via een doorbraakplan en een doorbraakoverleg. Ik zal u niet met de techniek verder vermoeien, maar er wordt wel met een integrale blik gekeken naar de kinderen waar het om gaat en naar de situatie waar ze zich in bevinden. En dat vinden we meer passen bij specifieke zaken van kinderen die thuis zijn, waarbij onderwijs en leerplicht eigenlijk aangeven dat de schoolgang langdurig stagneert, wat natuurlijk allerlei negatieve effecten heeft voor kinderen en zij met elkaar onmachtig zijn om dat op te lossen. Het is belangrijk, denk ik, om te zeggen dat die specifieke aanpak ook altijd een samenwerking is met de school, ook met het samenwerkingsverband, maar ook de woongemeente van de leerling want dat is soms verschillend van de plek waar ze naar school gaan. Dus ik hoop dat dat voldoende antwoord is op uw vraag.

En dan voorzitter een motie die heet Regenboogschade. Daar zou ik namens het college het volgende op willen zeggen – het werd al gezegd, en ik meen door D66 – dat iedereen zichzelf zou moeten kunnen zijn in Haarlemmermeer, in Nederland en eigenlijk bij voorkeur op de hele wereld. En dit college gaat zich daar dus ook niet in mengen. Het college kan zich overigens niet vinden in de overwegingen en constatering in de motie, zoals dat er sprake zou zijn van een mondiaal ideologisch project. Of ongewenste destabilisering. Ik kan u wel...

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini heeft een interruptie.

Mevrouw ANTOLINI: Ja, er wordt heel heftig op gereageerd, maar de motie gaat over echte minderjarigen – dat staat er expliciet in – om die niet aan te moedigen met deze ideologie, daar wil ik echt een nadruk op leggen. Van mij mag iedereen doen wat hij wil, dus ik vraag me af, is het wel goed gelezen?

De VOORZITTER: Mevrouw Steffens.

Wethouder STEFFENS: Voorzitter, laat ik het zo zeggen, ik heb genoeg gelezen. Ik kan u in ieder geval vast namens het college zeggen waar u spreekt, ik zei het net al, van een mondiaal ideologisch project we ons daar niet in kunnen vinden – ik hoop dat de raad zich daar nog over gaat uitspreken – en dat mocht deze motie worden aangenomen, wij die naast ons neer gaan leggen.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel voorzitter, ik heb een motie voorbij zien komen van Forza! waarin wordt gezegd 'laten we als raad een brief naar het kabinet sturen om 0% btw op het OV te bepleiten'. Supergoed idee! U meldde net dat in de Tweede Kamer dat voorstel helaas net afgestemd is, maar dat is voor dit jaar, dus we gaan vol voor het volgend jaar. Het heeft geen effect op deze begroting, want we doen dat samen met de Vervoerregio. Maar ondersteuning van de raad waarderen we zeer.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSE: Dank u wel. Ik heb een behoorlijk aantal vragen en moties en amendementen voorbij zien komen en die zal ik ook voor mijn rekening nemen, maar toch zou ik ook voordat ik daaraan

begin, even willen stilstaan bij het thema van vanavond. Ik heb het bij heel veel fracties gehoord. Armoede en bestaanszekerheid, het staat allemaal op het spel en het is ook bij het college doorgedrongen dat dat gewoon een belangrijk thema is. We hebben het al eerder bij de sessies gehoord, de vorige sessie over het noodfonds bijvoorbeeld, dus het is ook bij ons goed aangekomen. We weten dat de kosten van het huishoudboekje de pan uit rijzen en er zijn veel vragen over gesteld aan het college. Het college werkt op dit moment aan ondersteunende maatregelen voor die ruimere groep dan de groep die daar nu voor in aanmerking komt. En ik verwacht dat het college, het is ook door mijn collega de heer Nobel al aangeven, met dit besluit op korte termijn naar de raad komt en dit ook kan aanbieden.

Dan even naar de vragen, de moties en amendementen. Ik begin even met de vragen. De vraag van GroenLinks, zien we problemen bij de Voedselbank? Een terechte vraag. We zijn altijd in gesprek met de Voedselbank en uit recente gesprekken blijkt ook dat de Voedselbank op dit moment nog voldoende voedsel heeft. GroenLinks? Of was het HAP. Neem me niet kwalijk, HAP. Excuus, het was een vraag van HAP, terechte vraag, HAP. Daarbij wil ik ook meteen van deze mogelijkheid gebruik maken om al die vrijwilligers die daar aan het werk zijn te bedanken voor hun bijdrage voor al die inzamelingsacties, maar weet eventjes dat als er tekorten zouden zijn of ontstaan, zullen wij als gemeente ook klaar staan om te helpen waar dat nodig is.

Dan wel GroenLinks en D66, die kwamen met vragen over het personeel. Tot Q3, 2022 hebben we 124 nieuwe medewerkers kunnen laten instromen. Met andere woorden, we zijn nog steeds in staat om personeel te werven in deze krappe arbeidsmarkt. Tegelijkertijd zien we ook dat er 121 werknemers uitgestroomd zijn in 2022. We zeggen daarom ook als visie 'behoud is het nieuwe werven'. Ik kom hier ook later bij de beantwoording van een van de moties nog even wat uitgebreider op terug.

De motie van FVD. Op het eerste punt kan ik eigenlijk aangeven dat Haarlemmermeer de afgelopen jaren veel gedaan heeft in het vluchtelingenvraagstuk waar we in Nederland mee te maken hebben. Zal ik heel even mijn antwoord afmaken, want ik denk dat u ergens anders op wilt reageren. Klopt dat? Ja. Dus ons uitgangspunt, richting mevrouw Antolini, is dat we graag eigen regie willen houden en bepalen wat de mogelijkheden zijn, en niet het rijk, niet de provincie en ook niet het COA. Op uw tweede punt...

De VOORZITTER: Ik ga nu echt onderbreken want u zit nu even op mijn stoel en ik geef mijnheer Boerman het woord.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter. Ik wil heel graag ook in debat over de vluchtelingen, maar laten we het vanavond vooral hebben over die grote investeringen. U heeft netto drie mensen aangenomen dit jaar. Zo kan ik het vertalen, er zijn er 121 weggegaan en 124 bijgekomen. Nou, netto 13, laat ik het dan zo zeggen. Uw college vraagt vanavond aan de raad om volgend jaar € 5 miljoen, het jaar daarop € 7,5 miljoen en het jaar daarop € 10 miljoen structureel te gaan investeren. Wij hebben ons afgevraagd: is dat reëel? Kunt u ons ervan overtuigen dat dat reëel is, dat het gaat lukken?

Wethouder EL IDRISSE: Dank voorzitter, terechte vraag, mijnheer Boerman, is dat reëel? Ik kan u meegeven dat het minimumbedrag in 2026, het laatste jaar, de € 10 miljoen, het bedrag is dat we minimaal nodig hebben om onze huidige en nieuwe ambities te kunnen waarmaken. We hebben het ook op die manier zagezegd opbouwend opgebouwd. We hebben gezegd '€ 5 miljoen, € 7,5 miljoen, € 7,5 miljoen en € 10 miljoen'. We weten dat € 10 miljoen het minimum is, maar we weten ook dat we te maken met de krappe arbeidsmarkt. We beginnen ook met een minimaal bedrag, € 5 miljoen. Dan € 7,5 miljoen, en nog eens € 7,5 miljoen tot de € 10 miljoen die we ook echt daadwerkelijk nodig hebben om het minimale wat we in onze organisaties aan het doen zijn, te kunnen waarborgen.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ik vraag het ook en we praten er ook al langer over omdat we aan de andere kant ook zien dat u flink ingrijpt in de samenleving, ook in het vrijwilligersnetwerk, de mensen in de samenleving die ook heel veel doen voor onze inwoners. Die wij nodig hebben. Daar krijgen we een fikse bezuiniging op. Dus wij denken 'zijn we het niet aan het omdraaien en zouden we niet juist die vrijwilligers moeten koesteren en daarin moeten blijven investeren, in plaats van nu heel veel apart te zetten voor ambtenaren waarvan we denken dat we ze misschien nodig hebben voor ambities waarvan we nog niet eens weten wat ze zijn?'

De VOORZITTER: Wethouder El Idrissi.

Wethouder EL IDRISSE: Dank u voorzitter. Mijnheer Boerman, ik snap de causale relatie maar ik zie hem niet in die zin. Ombuigen was in de tijd dat we moesten ombuigen noodzakelijk. Dat was noodzaak. We zaten met een tekort van richting € 15 miljoen dus we moesten urgente en directe maatregelen nemen. Tegelijkertijd hebben we ook te maken met – we hebben het heel vaak horen zeggen hier in de raad – het feit dat het piept en kraakt in onze organisatie. Een kort voorbeeld, als we een taak hebben waar twee of drie mensen op zouden moeten zitten, doen we dat binnen onze organisatie met één persoon. Het is ook logisch dat heel veel mensen uitstromen vanwege werkdruk. Er moet op korte termijn ook iets binnen onze organisatie gebeuren en er staat hier een wethouder Personeelszaken die zich ook bekommert om de ambtelijke organisatie. Het feit dat wij hier kunnen zitten en onze taken kunnen doen, heeft te maken met het feit dat die mensen – ik moet even goed wijzen – ook hun taken goed kunnen uitvoeren en ik hoop echt dat u ook met mij meedenkt en dit budget vrijgeeft om die invulling te geven, om het versterken van de ambtelijke capaciteit te verwezenlijken.

De VOORZITTER: Ik wil u nog een keer het woord geven en dan gaan we verder met het betoog. Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter, even nog portefeuillehouder, want ik ben het helemaal met u eens, dat er wat moet gebeuren, alleen lijkt het wel heel erg ambitieus inderdaad als er geen personeel te vinden is. Maar u zegt dat het u gaat lukken, want het minimum is € 10 miljoen, zegt u. Maar als ik even met u meega naar pagina 14, tabel 2, dan kom ik in 2023 op € 6,5 miljoen, 2024 € 10,5 miljoen, 2025 € 13,5 miljoen en 2026 € 12,5 miljoen aan capaciteit voor de organisatie. Of zie ik dat verkeerd? U heeft het over € 7,5 miljoen, € 7,5 miljoen en dan aan het eind € 10 miljoen. Ik kom op andere bedragen.

Wethouder EL IDRISSE: Dank voorzitter, ik heb het over de bedragen die we willen of van plan zijn te investeren in ons in ons ambtelijk personeel. Dat zijn de bedragen van € 5 miljoen, € 7,5 miljoen, € 7,5 miljoen en € 10 miljoen. Het minimumbedrag van € 10 miljoen dat we willen in het laatste jaar is ook het minimumbedrag dat we nodig hebben, maar we hebben gezegd 'we gaan het opbouwend opzetten, zodat we ook het randvoorwaardelijke verhaal om personeel aan te nemen dat heeft te maken met de krapte op de arbeidsmarkt, erin meenemen'. Dus we zien ook dat daar een krapte is. Vandaar dat we beginnen met € 5 miljoen maar richting de € 10 miljoen gaan in de laatste jaarschijf.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Ik begrijp het inhoudelijk. Maar ik kijk echt even naar het tabel 2 en dan vraag ik echt aan de portefeuillehouder om ook met me mee te kijken want dan hebben we het over Fysiek Domein en Sociaal Domein, dus waarin u wilt investeren. Dan zie ik toch echt andere staatjes in de tabel dan u aangeeft.

Wethouder EL IDRISSE: Goed. Het zijn de bedragen die ik u net noemde en volgens mij is er ook een brief uitgegaan waarin die bedragen zo staan.

De VOORZITTER: Ik stel voor, want dit wordt een heel technisch verhaal - we hebben hier niet dit soort dingen bij de hand, dus ik stel voor... Ja, dat betekent dat we nu ter plekke... We hebben een politiek debat en u gaat nu een discussie voeren over cijfers. Geeft u de portefeuillehouder even de gelegenheid dit na te kijken, want hij staat hier aan een desk antwoord te geven op vragen. Ja?

De heer SIDALI: Puntje van orde, voorzitter, want ik vroeg echt iets over de programmabegroting, inhoudelijk.

De VOORZITTER: Ik ben het met u eens, ik snap het. Maar dan mag de portefeuillehouder toch even de kans krijgen om het na te zoeken en erop terug te komen, want dat heeft hij hier niet bij de hand. Dat probeer ik te zeggen. Heeft u nog andere vragen? Mijnheer Boerman heeft nog een vraag.

De heer BOERMAN: In de eerste plaats is het ook in mijn beleving het eerste jaar € 5 miljoen, daarna twee jaar € 7,5 miljoen en daarna € 10 miljoen. Maar dat gaat inderdaad om die cijfers.

Het ging mij om het causale verband. U zei 'vorig jaar hadden we een tekort en moesten we flink bezuinigen. Toen hebben we groots uitgekapt hè, € 13 miljoen uit mijn hoofd. Zeker € 3,5 miljoen gekort op het Sociaal Domein. Nu is die noodzaak er niet meer, zo zie ik het, om dat niet te gaan verzachten, of dat maar voor een klein bedrag te verzachten, terwijl we als raad nog lang niet weten waar dat gebeurt. We hebben nog geen idee want daarvoor moeten we wachten tot de najaarsnota. Maar u zegt wel 'we gaan wel een heel groot deel van dat bedrag dan meteen investeren in de organisatie'. Ik wil graag met u meedenken, maar dan moet u ook de kans geven om mee te denken. Dan moet u niet zeggen 'ja, dat komt wel goed', maar wat gaan we dan doen en wat gaan we dan weghalen? En wij zien wel een causaal verband; hoe kunnen wij onze organisaties blijven ondersteunen terwijl we het bij MeerWaarde weghalen en daar dus juist uit de samenleving weghalen? Daar zit een verband in.

De VOORZITTER: Ja, helder. Die vraag is wel een herhaling dus ik leg hem nog een keer voor aan mijnheer El Idrissi en dan gaan we echt verder.

Wethouder EL IDRISSE: Ik heb net aangegeven hoe ik daarnaar kijk. Het was noodzaak op dat moment. Dat was ook het moment dat we met de ombuigingen die keuze toen gemaakt hebben om het op die manier te doen. We zien ook de noodzaak aan de andere kant van meer personeel. We hebben nu besloten om ook te kijken naar 'hoe kunnen we de ambtelijke capaciteit versterken?' Tegelijkertijd zeggen we ook 'we kijken naar die ombuigingen en de verzachting daarvan en dat komt ook in de najaarsrapportage in uw richting met een specificatie daarvan'.

De VOORZITTER: Was u afrondend of heeft u nog niet alles kunnen beantwoorden?

Wethouder EL IDRISSE: Ik moet nog wel een aantal punten. Ik heb een motie van FVD en een motie over Versterken of verzachten van GroenLinks. Daar heb ik het net ook over gehad. Even kijken, de motie Goede participatie bij schulden, ook van GroenLinks, waarin u aangeeft 'kan het niet wat SMART'er?' Ik heb het ook al in de raadsessie aangegeven over de schuldhelpverlening. We hebben nu voor het eerst een contractmanager op dit dossier van schuldhelpverlening en die doelen en indicatoren zijn ook in samenwerking met deze contractmanager tot stand gekomen. En daarmee, dat heb ik ook tijdens de sessie aangegeven, is dat volgens de experts ook voldoende. Om even te illustreren voor u, hoe SMART kunnen we zaken opschrijven: in bijlage 2, om eventjes in de bijlagen van de heer Sidali te blijven, ziet u ook dat we echt concrete targets stellen voor bijvoorbeeld

saneringskredieten. Dat we zeggen bijvoorbeeld 'zoveel willen we er hebben', en bij het opvolgen van signalen 'bij hoeveel signalen doen we dan wat?' We ontraden hierbij ook deze motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter, een klein puntje van orde en dan een vraag als het mag. Deze motie is eigenlijk niet bedoeld om bij de begroting te behandelen. Daar is wat fout gegaan in miscommunicatie met de griffie. We willen hem aan de stemmingslijst toevoegen voor de stemming over de schuldhelpverlening.

De VOORZITTER: Dat klopt, fijn dat u dat zelf meldt want ze zijn inmiddels al daaraan toegevoegd. 9 en 10 geloof ik uit mijn hoofd? Ze zijn allebei verschoven, maar we nemen het gewoon mee met de behandeling, want we zijn nu toch bezig. En dan had u nog een tweede vraag?

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel daarvoor voorzitter, mijn daadwerkelijke vraag hierover is: ik ben bekend met bijlage 1, maar bent u het met mij eens dat de motie eigenlijk een verduidelijking van bijlage 2 vraagt? Ik vind het prima dat een contractmanager en dergelijke meedenkt en zegt 'zo SMART kunnen we het maken', maar volgens mij zijn wij hier als raad degenen die vanuit de methode Duisenberg en vanuit de manier waarop wij controlerend zijn, zo meteen moeten toetsen of wij het eens kunnen zijn met de SMART doelen en of wij ook de SMART doelen SMART genoeg vinden om er echt daadwerkelijk wat van te vinden. Dus bent u het met me eens dat dat aan de raad is en niet aan de uitvoering?

Wethouder EL IDRISSE: U hebt het recht om van alles te vinden, mevrouw Van Goethem. Maar ik moet wel door want ik zit echt krap in de tijd. Even uw motie Als de nood hoog is, is de gemeente nabij, van de PvdA. Collega Nobel heeft hier al iets over gezegd. Ik wil graag nog iets toevoegen als het gaat om die studenten. Die kunnen nu al bij ons die energietoeslag krijgen, dat kan via maatwerk en dat doen we via de bijzondere bijstand. Dat wilde ik even meegeven want het is een misverstand dat studenten dus niet in aanmerking zouden kunnen komen voor die energietoeslag. Dan de visie op de organisatie van de gemeente Haarlemmermeer.

De VOORZITTER: Ik zie een aantal dames naar voren komen, te beginnen met mevrouw Antolini, gaat uw gang.

Mevrouw ANTOLINI: Ik snap dat de tijd niet al te lang is, maar de wethouder had zijn verhaal over onze motie nog niet af dus ik vroeg me af of u dat misschien even kon afmaken.

Wethouder EL IDRISSE: Die motie ging over geen verplichte of vrijwillige opvang van asielzoekers. Dat gaf u aan, u heeft daar twee punten in aangegeven. Het eerste was dat we al jaren heel veel doen voor dat vluchtelingenvraagstuk, dat is u vast niet ontgaan. En het uitgangspunt dat we daarbij hanteren, is regie in eigen handen houden. Daar heb ik u antwoord op gegeven. Op uw tweede punt van gehoor geven aan het rijk, wanneer er verplichtingen vanuit het rijk komen, mevrouw Antolini, zijn we daar gewoonweg aan gebonden, ongeacht het onderwerp. Ik wil u wel aangeven dat de raad hiertoe ook zo snel mogelijk ook een voorstel van ons op dit vlak ontvangt.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar mevrouw Van der Veldt.

Mevrouw VAN DER VELDT: Even terug naar de studenten. D66 is uiteraard heel blij dat dat studenten ook energietoeslag kunnen vragen. Ik vraag me nu alleen af of u zich ervan bewust bent dat heel veel studenten dit niet weten en hoe u met deze studenten gaat communiceren.

Wethouder EL IDRISSE: Qua communicatie proberen we natuurlijk via al onze kanalen de energietoeslag aan te kaarten, dat mensen daar gewoonweg gebruik van kunnen maken. We zouden misschien iets specifiek voor studenten kunnen doen, misschien via de Jongerengemeenteraad, daar moeten we dan even naar kijken hoe dat precies is. Als ze vandaag meekijken, wil ik ook de boodschap meegeven dat studenten gebruik kunnen maken van de energietoeslag via de bijzondere bijstand. Dus als het ze niet lukt om de energierekening te betalen, dan kloppen ze aan bij de gemeente en kunnen ze die toeslag gewoon ontvangen.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw VAN DER VELDT: Het zou heel fijn zijn als de wethouder zo'n toezegging zou willen doen want in de Jongerengemeenteraad is het een andere leeftijdsgroep, omdat dat onder de 21 is en de motie gaat over vanaf 21 jaar. Dat was het.

De VOORZITTER: Wethouder.

Wethouder EL IDRISSE: U vraagt van mij een toezegging om de groepen op die manier te bereiken en daar de communicatie in te vinden. We gaan ons best daarvoor doen.

De VOORZITTER: Dan zie ik mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dan even onze eigen website 'Studenten hebben geen recht op energietoeslag. Sommige studenten hebben misschien wel recht op bijzondere bijstand voor gestegen energiekosten. Studenten kunnen de bijzondere bijstand voor gestegen energiekosten via bovenstaand formulier aanvragen'. Maar in de eerste zin word je al weggejaagd 'studenten hebben geen recht op energietoeslag.'

Wethouder EL IDRISSE: Heel goed dat u heel scherp heeft gekeken mijnheer Sidali, en de energietoeslag van het rijk, dat bedrag van € 1.300,00, daar heeft een student geen recht op inderdaad, maar een student zit natuurlijk met een andere rekening dan een huishouden en de rekening die een student niet kan betalen, daar staan wij voor als gemeente. Dan kan hij via de bijzondere bijstand de ophoging van die rekening gewoon vergoed krijgen.

Dan kom ik bij het amendement van GroenLinks, de visie op de organisatie. We hebben het tijdens de informatieve bijeenkomst van 27 oktober jl. over de organisatie gehad en de gemeentesecretaris heeft u meegenomen in de stand van de organisatie en ik vond het een heel prettige werkwijze waar ik ook heel graag mee door wil gaan. Ik zou dat dus heel graag willen voortzetten, die manier van communiceren in plaats van een nieuw gesprek over de visie te voeren, want onze directie heeft al een mooie visie op die toekomst van de organisatie als het gaat om aantrekkelijk werkgeverschap en binden en boeien.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Ja dank u wel voorzitter. Ik pak even mijn momentje omdat ik toch nog iets aan het college wil vragen voordat we naar de tweede termijn gaan, want dan kan ik het volgens mij niet meer vragen. Die visie op de organisatie, daar hebben wij al eerder een motie voor ingediend of een amendement, moet ik zeggen, voor de SAR, zodat dat besproken zou worden. Ik zag ook een amendement van GroenLinks en daar spreekt een bepaald gevoel uit, dat men misschien in de raad niet altijd het gevoel leeft dat die SAR zo serieus genomen wordt door het college. Ik wil eigenlijk voordat we straks in de tweede termijn komen, dit nog bespreken. Kunt u aangeven hoe de SAR voor het college

wellicht leidend is, of niet? In ieder geval, hoe neemt u die mee in uw proces om te besluiten welk stuk u gaat opleveren en waar u het over wilt hebben?

Wethouder EL IDRISSE: We hebben de SAR hoog zitten. Dat is ook het instrument om aan te geven 'wat is de planning van de raad, welke stukken komen naar de raad?' Dat vinden we belangrijk en dat blijven we belangrijk vinden dus dat houden we ook gewoon aan.

De VOORZITTER: Een aanvullende vraag.

Mevrouw VAN STRATEN: Is dat dan iets dat het college wekelijks bespreekt, of maandelijks? Hoe moet ik dat voor me zien in de praktijk?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder EL IDRISSE: Even los van onze werkwijze. Het is voor ons belangrijk wat de planning is, wat moet eraan komen? Daar proberen we ook onze eigen planning op te baseren dus als we zeggen 'er moet een stuk komen', bijvoorbeeld over de visie op digitalisering, ik noem maar even wat, dan staat er ook in de SAR 'in die tijdsplanning of in dat kwartaal moet dat stuk ook richting de raad'. Dat is ook een houvast voor ons, maar ik denk ook een houvast voor de raad. Dat is een heel belangrijk instrument, zowel voor het college als voor de raad.

De VOORZITTER: Laten we voordat we een hele discussie krijgen over de SAR, want daar staat u niet voor, kijken naar waar u wel voor staat.

Wethouder EL IDRISSE: Ik heb nog een laatste amendement van GroenLinks dat gaat over de evaluatie van de uitvoering van schuldhulpverlening. En als u als raad dit wilt – ik kan me er best goed in vinden – dan moet het wel Q1 2024 zijn, dan is het voor mij uitvoerbaar. Maar Q4 2023 is echt te vroeg voor de nieuwe schuldhulpverleningsorganisatie. Q1 2024 is voor mij uitvoerbaar, dan zou ik best wel met iets kunnen komen, maar Q4 2023 is echt te vroeg.

De VOORZITTER: U krijgt nog een aanvullende vraag van mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Wat ons betreft gaat het niet per se om de Q's. Het gaat ons er meer om 'zijn we dan als raad nog bij machte om mee te denken in de nieuwe aanbesteding en in de nieuwe kaders die meegegeven worden bij die aanbesteding?', omdat we dat expliciet nu niet waren.

De VOORZITTER: Wethouder.

Wethouder EL IDRISSE: De aanbesteding van de schuldhulpverlening is gedaan. We hebben gezegd 'we willen twee jaar kijken hoe dit gaat uitwerken, hoe dat vorm krijgt, we houden de sturing erop en de monitoring erop via de contractmanager'. Dat is hoe we het willen gaan doen. U zegt in het amendement 'ik wil meedenken in de toekomstige visie'. Ik denk dat je ook de nieuwe schuldhulpverleningsorganisatie de tijd moet geven om zich te laten zien en dat kan niet binnen een kwartaal of drie, maar daar zou ik even een jaar voor uittrekken om te kijken 'hoe ontwikkelt het zich? Waar lopen we tegenaan, wat zijn de beren op de weg?'

Mevrouw VAN GOETHEM: Dus samenvattend: dat is een toezegging dat we dan nog op tijd zijn.

Wethouder EL IDRISSE: Op tijd zijn? Ik weet niet precies waar u dan op doelt. Op tijd zijn voor wat?

Mevrouw VAN GOETHEM: Sorry voorzitter, ik bedoel dat we op tijd zijn om bij een eventueel nieuwe aanbesteding in 2025 dan, volgens mij uit mijn hoofd, nog voldoende tijd te hebben, ook voor de ambtelijke organisatie, om onze kaders mee te nemen in het aanbestedingsproces.

Wethouder EL IDRISSE: U bent ruim op tijd, mevrouw Van Goethem.
Dat was het van mijn kant, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Er komt nog een antwoord op de heer Sidali, daar moet u nog even op studeren denk ik. We gaan naar mevrouw Van der Meij.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik heb hopelijk wat minder tijd nodig dan mijn voorganger want ik heb een stuk minder moties waar ik op hoeft te reageren. Ik hoeft er eigenlijk maar op een te reageren waar mevrouw Sedee ook al op heeft gereageerd, motie 12. Dat gaat om structureel inzetten van incidenteel geld. Er zit een aantal aandachtspuntjes onder en daar wil ik toch eventjes nog wat aan toevoegen. De aandachtsstreepjes gaan om de vraag 'hoe kunnen we inwoners en ondernemers ondersteunen bij het gasvrij en energieneutraler maken van hun woning of wel een bedrijf?' Het Energieloket, dat is hier al vaker benoemd, kent alle subsidiemogelijkheden en voordelige leningen als het gaat om bijvoorbeeld isolatie, warmtenetten en zelfs kleine windmolens. Die zijn ook bereikbaar, en dat vind ik wel belangrijk om hier te zeggen en ik hoop ook dat dat gedeeld wordt, voor ondernemers en er is zelfs een speciale nieuwsbrief waar ondernemers zich voor in kunnen schrijven. Dan breng ik ook hier weer onder de aandacht: de Energiebank. Energieloket, Energiebank. Die richt zich specifiek op de inwoners. We hebben bijvoorbeeld ook de fixers die huisscans doen en die ook helpen bij kleine aanpassingen. We hebben hier gisteravond dorps- en wijkraden op bezoek gehad en daar komt hopelijk zelfs een mooie samenwerking uit tevoorschijn. Want ook de dorps- en wijkraden zouden zich als vrijwilliger in willen zetten bij dat Energieloket. En die verbinding gaan we maken. Dan heb ik wat vragen over het raadhuis, maar ik denk dat ik even wacht.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Van Goethem heeft een vraag.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter en ook al goed om te horen natuurlijk dat het college al heel veel doet aan het gasvrij maken en het energieneutraler maken van onze woningen en ook maatschappelijke organisaties en ondernemers. De vraag was echter: is het genoeg? En daar gaat deze motie over. Kunnen we met incidentele middelen structureel hiervoor het verschil maken? En: kunnen we die dus toevoegen aan de acties die het college al uitvoert? Om onze impact te vergroten.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik zou daar heel graag ja op antwoorden in de zin van 'we doen genoeg', maar ik zou ook nog wel ja willen zeggen op 'maar meer is beter'. Dat is het alleen in dit geval niet noodzakelijkerwijs, want we merken nu al dat er gewoon op het gebied van de inzet van middelen en mensen enorme tekorten zijn. Dus ook als we daar geld in blijven pompen, zagezegd, wil dat niet zeggen dat het ook uitgevoerd wordt. Dus het geld dat er nu in zit en waar we nu mee werken, dat is voor nu op dit moment echt voldoende om die vragen aan te pakken.

Ik ga door naar het raadhuis, want daar kwamen twee reacties op, nogal verschillende. EEN Haarlemmermeer zei 'nou, we kunnen daar wel 10% op besparen en dan kunnen we dat geld voor allemaal andere mooie dingen inzetten'. Dat zou fantastisch zijn, maar Forza! vroeg ook 'hoe zit het eigenlijk met het raadhuis als we het hebben over kosten?' Ik denk dat het een illusie is dat we 10% zouden kunnen besparen. Iedereen hier leest de krant en we weten dus eigenlijk met zijn allen ook wel dat het maar zeer de vraag is of we wat we in 2020 hebben neergezet voor het raadhuis, dat kunnen halen. Iedereen leest het; de oorlog, stijgende bouwkosten, oplopende rente, noem maar op. Dat signaal is natuurlijk ook bij ons geland en op dit moment wordt er heel hard gerekend aan de cijfers van 2020

om te kijken wat dat nu voor cijfers oplevert op basis van de huidige gegevens. We komen daar zeer binnenkort eerst mee naar het college, want er wordt nu ambtelijk naar gekeken, en ik hoop eind dit jaar of begin volgend jaar dat aan uw raad te kunnen melden.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Bent u het met mij eens dat als u nog een keer naar het raadhuis kijkt en naar de functies en wat er allemaal gaat gebeuren en u zou dat nog een keer langs een kaasschaaf halen om te kijken 'wat is er wel nodig en wat is er niet nodig?' we dan misschien wel nog wat kunnen besparen? Dat er een prijsstijging is, ja, die zag ik ook al twee jaar geleden, al drie jaar geleden. En over twee jaar staan we tegenover elkaar en dan moet u zeggen 'ja, er is een prijsstijging geweest'. Natuurlijk, maar dat was duidelijk.

De VOORZITTER: Wethouder.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel, dat over twee jaar of over drie jaar is maar helemaal de vraag, want als we wel in een recessie komen, is het bedrag waar we het vandaag over hebben niet meer het bedrag van morgen, dus dat is om te beginnen nog maar de vraag. We komen zoals ik al aangaf ook nog terug bij uw raad en het is aan u om die kaasschaaf al dan niet te hanteren.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel, ik zou dan graag aan de wethouder vragen – want het nieuwe raadhuis is ons natuurlijk ooit verkocht als iets waar we een enorme bezuiniging mee zouden hebben ten opzichte van de huisvestingskosten in het oude raadhuis – kunt u ons nog steeds garanderen dat we dat we echt veel voordeliger uit zullen zijn met een nieuw raadhuis dan met het opknappen van het oude?

Mevrouw VAN DER MEIJ: Mijnheer Vermeulen. Als we op dit moment het oude nog zouden hebben, zouden we denk ik een heel groot probleem hebben als we het hebben over de stookkosten. Maar laat ik vooropstellen dat als ik u aangeef dat er op dit moment heel hard gerekend wordt, ik natuurlijk nu hier geen garanties aan u ga geven, maar u krijgt binnenkort, dat is nogmaals eind dit jaar hopelijk en in ieder geval heel erg begin volgend jaar, die cijfers en dan kunt u daar zelf naar kijken.

De VOORZITTER: Gaat u verder?

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel, dan had ik nog een vraag van de VVD over de stelpost jeugd en dat er eigenlijk nog geen indicatie is dat die aanvragen stabiliseren. De vervolgvraag is 'wanneer gaat u het beleid evalueren?' Nou ja, dat beleid evalueren heeft niet zo heel veel zin en dat klinkt een beetje gek, maar we gaan met nieuw beleid aan de slag en dat komt ik meen zelfs de volgende vergadering al naar u toe. Dat gaat over de nieuwe verordening en we verwachten dan bij de Voorjaarsrapportage 2024 de effecten van die verordening te kunnen laten zien.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, ja, ik moet heel hard lachen, want dat stond inderdaad in mijn initiële spreektekst die u waarschijnlijk goed heeft gelezen. Maar u heeft waarschijnlijk niet goed geluisterd, want ik heb het niet gevraagd.

De VOORZITTER: Nou, dat betekent dat u ...

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik heb van de week een post gepost en die heette 'de vraag tevoorschijn luisteren', ik denk dat ik dat gedaan heb. Dan kom ik nog wel bij D66 die hoop ik, maar ik heb hem geloof ik wel gehoord, wel een vraag had, namelijk 'waarom is er geen geld opgenomen voor de aanpak van de wachtlijsten?' Bij het opstellen van die begroting was de problematiek, de wachtlijstproblematiek eigenlijk nog niet zo helder. Toen was het nog maar de vraag of er sprake was van wachtlijsten. Inmiddels is dat heel evident en hebben we dat ook via een brief aan u laten weten. Het college is op dit moment dan ook bezig met een voorstel om geld vrij te maken om die wachtlijsten aan te pakken en ik hoop daar dus ook nog dit jaar uw raad over te kunnen informeren.
Dank u wel voorzitter, dat was het voor mij.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik heb nog een korte vraag want we zitten echt uit de tijd.

Mevrouw VAN STRATEN: Ik heb wel om een toezegging gevraagd, dus die is dan waarschijnlijk verdwenen in de kosmos. Die heeft u niet goed ontvangen. Dat ging om vaker geïnformeerd te worden op het gebied van werk en inkomen. We hebben ook een arbeidscrisis, daar gaan we ook hard op inzetten en op allerlei terreinen waar crisis is, worden we veelvuldig geïnformeerd, gelukkig, maar op dit terrein missen wij de informatie.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Die is dan in mijn kosmos niet verdwenen want daar was die nooit, want ik ben geen portefeuillehouder Werk en inkomen of arbeidsmarkt.

De VOORZITTER: Maar die komt er net aan want die had ook nog een antwoord op mijnheer Sidali, dan geeft hij twee heel korte antwoorden. Ik ga nu even streng zijn, want u wilt zelf onderling een debat en hoe langer het dit duurt, hoe korter de tijd is dat u kunt debatteren, dus ik vraag mijnheer Sidali om te reageren op de vraag van mevrouw Van Straten. Nee, ik ga mijnheer El Idrissi vragen om te reageren op de vraag de vraag van mevrouw Van Straten en nog even terug te komen op de vraag mijnheer Sidali.

Wethouder EL IDRISSE: Ik denk dat het goed is om wat misverstanden uit de wereld te halen. Daar hebben we er genoeg van. U verwees naar een verkeerde tabel. De tabel waar u naar verwees ging ook, onder andere, over kapitaallasten en dan komt u op andere bedragen, maar de bedragen waar u misschien wat nieuwsgierig naar bent, zijn ook al in een brief naar u toegestuurd met de septembercirculaire als ik het goed heb, waar het gaat om de bedragen € 5 miljoen, € 7,5 miljoen en € 10 miljoen. Dan hebben we dat uit de lucht gehaald, dank.

De VOORZITTER: En dan mevrouw Van Straten, die vroeg een toezegging over een regelmatige terugkoppeling over werk en inkomen.

Wethouder EL IDRISSE: Ik denk dat het goed is om wat betreft de krapte op de arbeidsmarkt en alles wat daarmee te maken heeft de raad mee te nemen en dat gaan we ook doen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan heb ik nog een laatste, drie dingen, maar daar kan ik heel kort mee zijn. Mevrouw Woolthuis, gaat uw gang,

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter, er staat van ons ook nog een vraag open met betrekking tot de ombuigingen en of het college met praktische oplossingen zou kunnen komen in 2023 om de verzachtingen al door te voeren of dat we echt moeten wachten tot 2024.

De VOORZITTER: Mijnheer Nobel had net al naar mij geappt 'ik zie dat ik een vraag vergeten ben', dank dat u hem helpt, dan kan hij nu naar voren komen om dat te beantwoorden.

Wethouder NOBEL: Dank u wel voorzitter. Misschien leid ik aan amnesie want ik ben er meer dan een vergeten, dat had ik een ander raadslid ook al geappt maar ik zal hier in ieder geval een antwoord op geven.

We proberen te voorkomen dat we straks in 2024 bezuinigingen gaan invoeren die we dan moeten terugdraaien dus we willen eigenlijk kijken of we in de najaarsrapportage al rekening kunnen houden met de bezuinigingen in 2024 en daarmee in 2023 bepaalde ombuigingen niet hoeven te realiseren. Dus in de najaarsrapportage die u als het goed is al heeft ontvangen, zult u als het goed is, zien dat een aantal ombuigingen in 2023 deels of niet zullen plaatsvinden, dus eigenlijk worden verzacht, conform de wens van uw raad.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik nog op drie moties reageren. Dat zijn eigenlijk moties die aan u zelf zijn. Het betreft motie 13, over Schaf de SAR af. Dat zou ik zeker bij u laten, daar ga ik als college niets over zeggen.

Dan motie 3, de motie Lange vingers. Daar staat 'te onderzoeken hoeveel geld er besteed is aan het onderzoek en de accountantskosten'. Dat is twee keer € 15.000,00 dus dat hoeft u al niet meer te vragen, want dat is het bedrag dat het gekost heeft. De vraag is of we deze gemaakte kosten kunnen verhalen op de heer Meijer. Nou, dat heb ik juridisch na laten vragen. Ik geef u mee dat het wellicht zou kunnen, maar het wordt complex, langdurig en kostbaar. Dus het is aan u wat u daarover wilt besluiten. Mijnheer Beuseenberg heeft daar een vraag over.

De heer M. BEUSENBERG: Ja, dank u voorzitter. Ik had het ook al zelf een beetje opgezocht. Je praat hier over gevolgschade die aangericht is en wat mij betreft gaan we dat gewoon verhalen. En gaan we ook de kosten die dat weer met zich meebrengt ook weer verhalen op mijnheer Meijer.

De VOORZITTER: Dat laatste wordt wat lastig, maar ik hoor niet echt een vraag aan mij. Ik heb het u ook gezegd, het is aan u allen, ik wil u alleen meegeven dat het wel heel erg achteruitkijken is en dat het heel kostbaar en tijdrovend is, maar het is aan u, dus ik ga er verder niets over vinden.

De heer M. BEUSENBERG: Voorzitter, dan zou ik toch willen weten of u of het college het met de fractie van SRH eens bent dat wij de integriteit van de gemeente Haarlemmermeer met hand en tand moeten verdedigen, en met name die van de raad. En ik hoor graag hoe het college daarin staat, want dat vind ik toch wel heel belangrijk. Ik hoor u zeggen 'het is tijdrovend en we moeten niet terugkijken'. Ik denk dat we juist wel terug moeten kijken.

De VOORZITTER: Ik probeer te zeggen dat dit iets is wat de griffie dan als opdracht krijgt. Overigens niet van het college, ook niet van mij, want integriteit is van de raad dus dat wil zeggen dat u de senioren dan vraagt opdracht hiertoe te geven. Die geven dan een opdracht aan de griffie en ik weet niet of u recentelijk wel eens naar de griffie heeft gekeken, maar ik vind dat ze dat ze ongelooflijk veel werk verzetten. Dus het enige wat ik als voorzitter aan u meegeef: weet wat u vraagt aan de griffie, maar het is aan u. Het is uw principiële vraag en het is aan de raad daar iets mee te doen. Maar u vraagt mij advies, dit is wat ik u adviseer. Kijk naar het bredere plaatje en als u deze motie aanneemt, verander dan dat u de opdracht geeft aan de senioren, en dus niet aan het college. Het college is helemaal geen partij in dezen. U gaat er zelf over.

Dan ga ik kijken naar de vierde motie. Wie zijn billen brandt. Ook dat is een zaak waar u zelf over gaat en waar u ook weer de senioren vraagt om dit voor u te doen. Ook daar zou ik u willen vragen om als u de motie handhaaft de tekst aan te passen, want u vraagt het aan uzelf. En u als senioren gaat hierover. En ten slotte de motie van afkeuring. Nou, die is helemaal aan u. Daar ga ik helemaal niks over zeggen.

En ook dat staat overigens in uw eigen protocol, dat u als raad daar zelf een uitspraak over doet. Dus dat is aan u. U had nog een aanvullende vraag.

De heer M.BEUSENBERG: Ja, dank u. U heeft het over de senioren, maar dat is niet de meerderheid van de raad. Naar mijn inzicht gaat de hele raad erover. Ieder raadslid. Dus de meerderheid van de raad moet dan de senioren de opdracht geven om dat bij de griffier aanhangig te maken? Klopt dat?

De VOORZITTER: U zegt het helemaal goed. Het enige dat ik u zeg is dat er staat 'draagt het college op'. Ik wilde u trouwens allemaal nog aangeven dat het de mores is in Nederland dat een raad nooit iets opdraagt in een motie, maar het verzoekt. Dat is gewoon de terminologie die wij gebruiken in moties. Maar goed, u vraagt het in dit geval niet aan het college, maar aan uzelf. Dus als u het in stemming brengt, dan kijken we of de meerderheid voor is. En dan gaan de senioren verder de opdracht verstrekken. Maar ik zou u dus willen vragen om in beide moties de tekst 'draagt het college op' te veranderen in 'vraagt de senioren', of 'vraagt de raad'. Dat zijn twee alternatieven.

Dat wat betreft de laatste moties. Dan hebben we ze allemaal doorgenomen. Ik kan me voorstellen dat u even tijd nodig heeft om zich voor te bereiden op het tweede deel en ik zou u willen voorstellen om om 21.00 uur weer te beginnen om het debat met elkaar hierover aan te gaan.

Ik schors de vergadering.

Schorsing

Tweede termijn raad

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Zoals al eerder aangegeven gaat u in deze termijn met elkaar in debat. Er is ten behoeve van deze tweede termijn geen clusterlijst voorbereid. U kunt dus rechtstreeks met de conceptstemmingenlijst werken. Elke fractie krijgt zes minuten spreektijd om een thema te introduceren en dat kan elk onderwerp zijn, een motie, of amendement en dat is ook uw enige mogelijkheid om over een motie of amendement nog te discussiëren. Dat gaan we nu doen maar niet voordat ik u heb verteld dat motie M3 en M4 geamendeerd zijn. Daar staat nu 'verzoekt het seniorenconvent'. Met dank aan SRH voor deze aanpassing. Dan zijn ze als zodanig onderdeel van de beraadslagingen. Ik ga een van mijn favoriete dingen doen op deze positie en dat is lootjes trekken. Daar komt uit de bus: EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Voorzitter, onze wethouder van Financiën had een heel mooie opmerking over dat stikstof. Dat dat tegenhouden een blessing in disguise is voor het college en de ambtenaren. Nou, daar hebben wij een iets andere visie op, dus ik ga het hebben over stikstof en biobased bouwen.

Voorzitter, ga eens kijken naar succesvolle projecten. Ik haal er even een paar aan. We hebben een dorp, dat heet Exloo. Acht woningen zijn gebouwd met gebruik van houtskeletbouw. Dan hebben we nog een plaatsje Heeze in Noord-Brabant. Daar is iets gedaan door een heel grote bouwer, ik mag niet de naam noemen, maar dat zijn klimaatpositieve rijwoningen onder meer gemaakt van stro. 95% stikstof absorberend. En kijk eens naar het Natuurhuis, in verband met ambtelijke capaciteit. Natuurhuis is een prachtige website. Daar kunt u in feite alle informatie krijgen, want ik denk altijd, 'u zegt dat u gebrek heeft aan ambtelijke capaciteit, ga eens rondkijken, ga eens goeie ideeën opdoen en ga eens informeren'. Wie weet krijgt u betere ideeën en heeft u minder ambtelijke capaciteit nodig.

Dan stikstofvrij bouwen want dat is natuurlijk ook de crux.

De VOORZITTER: U weet dat het debat ook in die zes minuten moet toch?

De heer SPIJKER: Ja, dit is mijn laatste zin, stikstofvrij bouwen. Daar hebben we een oplossing voor: ga met elektrisch vervoer en je kunt de apparatuur opladen via mobiele batterijen. Makkelijk.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg heeft een vraag voor u.

De heer M. BEUSENBERG: Nee, dank u, voorzitter, die heb ik aan u. Op het moment dat ik de heer Spijker zou interromperen, gaat dat dan ook van mijn eigen spreektijd af?

De VOORZITTER: Nee, er staat maar zes minuten en in die zes minuten moet u het allemaal doen, dus hoe langer mijnheer Spijker praat, hoe minder kans. Dat is ook wel heel slim. Gewoon zes minuten zelf vol praten, dan heeft u geen debat. Was u klaar met uw betoog? Dan zie ik dat er mensen aan de microfoon staan. Dan begin ik met mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. Het begint een beetje een running gag te worden; EEN Haarlemmermeer die het heeft over Tiny Houses, biobased bouwen en dat soort dingen. Maar ik wil mijnheer Spijker toch een compliment geven voorzitter. Ik denk dat hij heel leuke ideeën naar voren brengt en D66 steunt deze van harte.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, daar kan ik eigenlijk niet bij achterblijven, wij vinden het ook leuke ideeën en we steunen ze ook, maar de vraag is nu wel een beetje wat nu het voorstel is. Wat is het voorstel dat mijnheer Spijker doet aan de raad waar we over zouden kunnen discussiëren? Want hij doet een voorstel waar volgens mij niemand in deze raad tegen is.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel, voorzitter. Het volgende voorstel: als we in andere kaders gaan denken dan 'het moet van beton, het moet van staal et cetera zijn', als we gaan denken in andere materialen, biobased, prefab en dat kan hier in de Haarlemmermeer gebouwd worden, en we zorgen voor elektrisch vervoer, van elektrische heimachines, tot elektrisch transport en we hebben lokale batterijen, dan kan je perfect zorgen dat er gebouwd wordt. Dus zorg dat onze kaders goed opgesteld zijn. En dan kunnen we daarmee wel aan de stikstofeisen voldoen, bent u daarmee eens?

De VOORZITTER: O, leuk, maar ik ga toch mevrouw Van Straten het woord geven.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. In principe, als ondernemers daar brood in zien, moeten we dat faciliteren, moeten we dat doen. We moeten met zijn allen naar een duurzamere samenleving, dus ondernemers kunnen daar ook een rol in pakken. Meer regels maken zien wij niet zitten, want de ervaring nu is: hoe meer regels we maken, hoe minder er gebouwd wordt. Dus daar kunt u ons niet vinden.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Mevrouw Van Straten, het gaat niet om meer regels. Het zijn al bestaande regels, in Nederland, vanuit de regering, waar oplossingen voor moeten worden gezocht. Er wordt gewoon gezegd 'door de stikstofruimte mag je niet bouwen, punt'. Nou, dan moet je als ondernemer denken, 'hoe kan ik wel zorgen dat er gebouwd wordt en hoe laten we dat slim invullen?' Dus op deze manier.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, maar dan is mijn vraag aan de heer Spijker: wat voor rol ziet u dan nu voor de gemeente waar wij het over moeten hebben?

De heer SPIJKER: Dank u wel mevrouw Van Straten, wij zouden ongeveer kunnen denken: we hebben een aantal bouwprojecten, daarbij zouden we kunnen kijken 'staat daar al iets over stikstofvrij bouwen/biobased bouwen?' Zo nee, laten we dat eens gaan invoeren en kijken of dat mogelijkheden biedt en wat de beperkingen zijn. Laten we kijken naar andere gemeenten hoe die dat hebben aangepakt. Dan denk ik dat we dat op een heel eenvoudige manier kunnen toepassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dan concludeer ik toch dat u wilt komen met extra regels lokaal en dat lijkt me niet verstandig, zoals ik heb gezegd, want die leiden tot minder bouwen.

De VOORZITTER: Ik kijk of er nog anderen willen reageren op de uitnodiging van mijnheer Spijker. Ja, mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter, ik vroeg me nog even af mijnheer Spijker, bij de vorige begrotingsbehandeling meen ik dat er een motie was aangenomen die u had ingediend. Die ging hier precies over volgens mij, of in ieder geval deels. Misschien is het goed om daar nog even een vervolgvraag over te stellen richting het college, hoe het nu staat met die motie? Misschien bent u dan al een eind verder.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker, hoe staat het met die motie?

De heer SPIJKER: Dan ziet u een groot vraagteken in mijn ogen staan, voor de goede orde, dan mag u deze vraag even stellen aan het college want...

De VOORZITTER: Mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Nee, het gaat alleen tussen de raad, het college is nu even niet in het spel betrokken dus daarom geef ik het aan u mee. Het was uw motie en die heeft u heel goed door de raad heen gehaald dus misschien is het dan aan u om richting het college na de vergadering te vragen hoe het met die motie staat. Dat is maar een tip.

De heer SPIJKER: Mijnheer Sulmann, hartstikke bedankt voor de tip. Dat is een mooie voorzet. Er is al een een-tweetje tussen de wethouder en mij en ik zit hem al flink te pushen 'denk in andere termen', dus ja, het loopt. Alleen het mag sneller en beter. We willen allemaal zo'n 20.000 woningen hebben dus dat is een oplossing.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer M. BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Ik ga toch mijnheer Spijker een vraagje stellen en dat is het volgende: u had het over biobased bouwen met olifantsgras en hoe hoog kun je dan?

De heer SPIJKER: Ik heb zelfs flatgebouwen gezien die van die materialen zijn. Ik moet dan even naar mijn pc lopen, maar ze zijn er. In Amsterdam staat een heel gebouw, een flatgebouw van een x-aantal etages hoog. Zeg tien etages hoog. Het is helemaal hip. Zoekt u maar op, biobased bouwen. En dan Amsterdam, u komt wat prachtigs tegen.

De VOORZITTER: Dank u wel, uw zes minuten zijn ruim voorbij dus ik dank u voor uw bijdrage. En ik ga weer grabbelen en uit de ton komt de VVD. Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. U heeft allemaal gezien dat we geen moties of amendementen hebben ingediend. We hebben ook de toezegging gekregen waar we om gevraagd hebben vandaag, dus ik kijk even richting mijn collega's van GroenLinks. Ik zou het graag – want GroenLinks heeft heel veel moties en amendementen ingediend, dus u kunt ze waarschijnlijk niet allemaal vanavond bespreken – over het amendement van de SAR willen hebben want dat gaat ons allemaal aan; willen we dat instrument dat we hebben in stand houden? Of willen we dat eventueel overboord gooien? En dan simplificeer ik de motie van GroenLinks heel erg, maar dat maakt het gesprek misschien wat makkelijker. Dus ik zou graag willen weten van mijn collega's hoe ze daarover denken. Dan geef ik meteen ook het standpunt van de VVD. Wij vinden het belangrijk om aan het stuur te zitten, dus wij houden graag dat instrument, die SAR, die strategische agenda bij ons en in stand.

De VOORZITTER: Bijzondere een-tweetjes vanavond, mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Ja zeker voorzitter, maar kan ik het wat meer uitleggen? We hebben een motie gemaakt. Nee, ik moet het eerst anders uitleggen. We hebben eerst zes amendementen gemaakt op de SAR omdat we merkten dat we de vorige keer de SAR hebben vastgesteld en toen stonden er vijf onderwerpen voor Q3, dat werd Q4, dat werd Q1 en dat werd telkens uitgesteld. De vorige keer bij de behandeling van de voorjaarsrapportage hebben we als GroenLinks een aantal onderwerpen voorgedragen om die in de raad te behandelen, maar de raad heeft die afgewezen. De raad zei 'die komen wel, we hoeven als raad niet aan het stuur te zitten'. En die vijf onderwerpen die erop stonden, bleven erop staan en er kwam niets bij. Dat vonden wij jammer. We hebben gezegd 'laten we dan vanavond weer een nieuwe poging wagen en we doen nog zes voorstellen'. Voorstellen die ook al vanuit het college gekomen zijn, die komen sowieso op de agenda, maar wij willen inderdaad aan het stuur zitten. We willen weten wat gaat komen, zodat de raad zich ook al voorbereiden. We zouden zelf het liefst, het allerliefst hebben dat we ook zouden prioriteren, waarbij je kunt zeggen 'dit onderwerp willen we graag heel snel hebben en dat onderwerp zou wat ons betreft wel wat later kunnen'. Op die manier zitten we graag aan het stuur. Dat zouden we graag willen. Maar we hebben in onze achterzak gehouden: als we nou na vanavond weer met een SAR zitten waarop dezelfde vijf punten staan als bij de voorjaarsrapportage, dan zeggen wij 'dan heeft het instrument geen zin meer, dan wil de raad blijkbaar niet aan het stuur zitten en dan wil de raad blijkbaar niet prioriteren en agenderen en dan kunnen we hem beter afschaffen want dan kost het alleen maar ambtelijke capaciteit'. Dat is onze argumentatie voor die motie en liefst zouden we die motie vanavond niet indienen. We hebben altijd eerst de amendementen in stemming dus als de raad verstandig is en die alle zes aanneemt – en we gaan er nog eentje maken voor de punten van het briefje dat we vanmiddag van het college hebben gehad, daar staan nog vier onderwerpen in – dan trekken we die motie natuurlijk in.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel. Ik denk dat de vervolgenzin wel heel belangrijk is. Het aangeven van prioriteiten. Ik denk dat helemaal gezien het capaciteitstekort. Daarover hoorden we net ook, dus we moeten ook eerlijk zijn. We willen aan het stuur zitten. We willen heel veel bespreken, heel veel vinden en er is veel urgent, maar we moeten ook reëel zijn. Dus wij willen zeker die SAR in stand houden. We willen ook zeker de onderwerpen erop zetten en we gunnen iedere collega ook een onderwerp om te bespreken. Maar ik denk dat dan een volgende stap moet zijn dat we met zijn allen ook gaan spreken over prioritering, want anders gaat het presidium dat voor ons doen, en wellicht ook het college, en ook daar moeten wij aan het stuur zitten, wat ons betreft.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dan zijn wij het weer eens en ik hoop dat de andere raadsleden ons daar ook in kunnen volgen. U kent ons ook als eerlijk en we willen graag daarover praten; wat zouden we als raad nu echt graag als eerste willen, wat vinden we belangrijk? Dat vinden we passen bij de kaderstellende rol van de raad en daarom zouden we daar ook graag een debat over hebben.

De VOORZITTER: Dat gaan we nu niet redden want u heeft nog maar twee minuten en er staan allemaal mensen om uw vraag te beantwoorden.

De heer BOERMAN: En dat kun je pas hebben als je een SAR hebt.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Woolthuis.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter. Mijn partij is ook van mening dat de SAR gewoon een heel belangrijk instrument is om voor ons als raad sturing te kunnen geven om te praten over die onderwerpen die wij op die agenda willen terugzien. Maar ik denk wel, zoals mevrouw Van Straten ook zei, dat die prioritering daarin juist zo belangrijk is, want we horen nu eigenlijk vaak, te vaak, dat dingen niet kunnen omdat er geen capaciteit is. Dus die dingen gaan wel hand in hand en daar moeten we dus ook naar kijken.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. De PvdA is ook van mening dat de SAR gewoon behouden moet blijven, het is gewoon een ontzettend belangrijk middel. Maar we moeten het ook wel serieus nemen en dat ben ik ook met GroenLinks ongelooflijk eens, als wij iets op de lijst zetten, moeten we dan ook het college de ruimte geven om ook daadwerkelijk iets te kunnen leveren. We willen niet een college hebben dat dan maar zegt 'we gaan het dan leveren omdat jullie het zo graag willen'. Het moet ook echt kunnen en dan hebben we dus ook een lijst die ook echt geleverd wordt, want soms komt het wel eens voor dat het dan niet uitkomt in dat kwartaal en dan moet het opgeschoven worden. Dan wordt het weer verder opgeschoven. Daar moeten we niet heen, want dan nemen we onszelf niet serieus. Dus als we iets doen, is er een lijstje, en moet het ook gewoon uitgevoerd worden.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan mijnheer Kos, dan geef ik het nog aan de heer Van der Peet en dan eindig ik bij mevrouw Van Straten. Als we nog tijd hebben. Mijnheer Kos.

De heer KOS: Mijnheer Kos gaat proberen het kort te houden, dank u wel voorzitter. We hebben zelf ook als Forza! een geschiedenis, bijvoorbeeld met de motie Hot dog die we heel lang en heel vaak hebben moeten indienen en toen kwam die er. Ik denk dat de SAR een heel bruikbaar instrument is en ik gok dat niet alle zes de doelen van GroenLinks vanavond unaniem worden aangenomen, maar dan zouden wij toch heel graag de SAR overeind willen houden.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter, ook wij willen de SAR gewoon houden, maar ik denk dat we in de prioritering als raad ook zelf een rol hebben, want we moeten ook daar zelf realistisch in zijn en niet vijf, zes stukken in hetzelfde kwartaal vragen. Dus er is wel een wisselwerking waar we onze ogen ook niet voor moeten sluiten.

De VOORZITTER: Laatste zin voor mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Nou, ik hoor dat de SAR moet blijven en ik hoor ook dat we een vervolg moeten plannen om een gesprek te hebben over prioritering. Dat doen we tot nu toe niet dus we moeten ergens een modus vinden om dat gesprek met elkaar wel aan te gaan. Volgens mij heb ik hier allemaal enthousiaste mensen gezien die dat graag willen.

De VOORZITTER: Mooie samenvatting. Dan ga ik in de bak kijken wie er aan de beurt is en dat is Forza! Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: We komen met een motie die we naar alle waarschijnlijk gaan intrekken want die is door de wethouder afgeraden. Het is wel heel frappant dat dan een oud-wethouder van onze gemeente thans wethouder is in Hoogeveen. Onze motie kwam toch voort uit een soort onvrede, een onvrede die ik eigenlijk ook een beetje heb geproefd in de raad in de debatten die hebben plaatsgevonden, met name over al het geld dat wordt vrijgemaakt voor ambtenaren. Wij vinden het jammer. Ik ga dit citeren van de gemeentelijke website 'de Voorjaarsrapportage 2022 wordt de raad geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële stand van zaken van het lopende begrotingsjaar 2022.' Voor zover. 'Verder wordt het meerjarenbeeld herijkt en worden de kaders voor het opstellen van het programma 2023-2026 door de raad vastgesteld'. Ik vind het van belang, en dat is ook de reden dat we met deze motie zijn gekomen, dat wij ook die kaders vaststellen voordat we die begroting bespreken. Deze avond hebben we gezien dat het met name over het vrijmaken van extra geld voor het versterken van het ambtelijk apparaat eigenlijk een debat is dat apart plaats had moeten vinden, voordat die begroting wordt vastgesteld. Wij vinden het gewoon heel erg jammer en wij zijn op zoek naar een modus waarin het wel kan en daar willen we graag over van gedachten wisselen met de raad. Hoe gaan wij dat anders doen?

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter, en dank ook aan de heer Vermeulen van Forza! Wij zijn het als GroenLinks geheel eens met wat u net zei, de motie zoals u die heeft ingediend, kunnen we ten dele steunen want we zijn heel erg voor het onderzoek. We zijn vooral op zoek, ook vanuit GroenLinks, maar als ik de raad zo hoor, denk ik dat we daarin breder worden gesteund, naar 'waar ligt nou onze rol, waar pakken wij onze rol? Waar leg je de prioritering?' Daar ging natuurlijk net de discussie al over. Dus ik kan me voorstellen dat deze motie an sich niet wordt geadviseerd door het college, en ik snap dat we nu niet aan het college nog meer zaken kunnen vragen. Maar ik denk wel dat we op zoek moeten blijven als raad naar waar we nou precies van zijn.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat het college in ieder geval duidelijk was over de motie en dat gaf u zelf ook al aan. Ik denk dat het in de basis ook wel goed gaat. Alleen we moeten niet vergeten dat de college-installatie op dag één was en twee weken later hadden we de voorjaarsrapportage waardoor al die maatregelen nog niet verwerkt waren. Ik denk dat het hier regulier namelijk gewoon wel gebeurt. Dan hadden we dat debat niet nu gevoerd, maar bij de voorjaarsrapportage dus ik denk dat we het wel eens zijn met elkaar, maar dat het door de timing nu misliep.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, ik ben erg blij dat heer Nobel zo'n efficiënt en goedkoop onderzoek heeft gedaan waardoor deze motie eigenlijk overbodig is. Wij snappen ook het idee waar mijnheer Vermeulen mee komt en ik sluit me aan bij de heer Van der Peet. Normaal gesproken hebben we bij de voorjaarsnota die sturing en dat kwam nu door de timing niet helemaal uit de verf. Ik wil ook

nog wel eventjes meegeven, want er wordt nu gedaan alsof die versterking van die ambtelijke organisatie uit de hoge hoed is gekomen, dat was het eerste waar we op hebben bezuinigd in de vorige periode, voordat we aan die andere bezuinigingen toekwamen. Dit is – als we het hebben over een tiny organisatie – het minimum wat we moeten doen. Dus zo heel erg kan het geen verrassing zijn. Er hebben experts van buiten een rapport over geschreven dat we hebben kunnen lezen. Dus wat dat betreft wil ik ook aangeven dat het niet zo'n verrassing had kunnen zijn.

De VOORZITTER: Ik ga eerst even naar mijnheer Van der Meulen en dan kom ik bij u terug. Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: De heer Van der Meulen mag ook, dan breiden we onze fractie weer uit met een man. Nee, het gaat mij er niet om nu die discussie over die ambtenaren te hebben. Dit is niet de eerste keer dat we een begroting bespreken, waarbij toch nog weer allerlei kleuren konijnen uit hoge hoeden komen, dus wij willen gewoon naar een werkwijze toe waarin de begroting feitelijk bijna een hamerstuk is omdat we die kaders hebben vastgesteld. En als we in een heel complex document allerhande nieuwe dingen hebben, dan is gewoon de bespreking van die begroting niet het geëigende moment, want dan hebben wij als raad eigenlijk geen mogelijkheden meer om te sturen omdat het document daar gewoon te uitgebreid en complex voor is.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Ik wil mij eigenlijk alleen maar aansluiten bij de heer Vermeulen. Volgens mij is dit niet zoals mevrouw Van Straten en mijnheer Van der Peet zeggen, een eenmalige actie. Volgens mij is dit een vraag die bijna elke week in de raad terugkomt; waar zijn wij nou van als raad? Hoe controleren we dat wat er gedaan moet worden, gedaan wordt? We zagen het vorige week ook al terug bij de sessie over het methode Duisenberg, waar wij toch ook zoekende zijn als raad en daar dus onderzoek naar doen en kijken hoe dat wel of niet kan, al dan niet op de manier zoals Forza! nu heeft ingetrokken. Dat lijkt ons alleen maar een goed idee.

De VOORZITTER: Oké, dan stel ik voor dat u de afrondende zinnen spreekt.

De heer VERMEULEN: Mijn afrondend verhaal zou zijn: als we duidelijk een wens hebben, dan gaan we er natuurlijk niet in zes minuten uitkomen om te kijken hoe we zover kunnen komen dat op het moment dat we de begroting behandelen, dat eigenlijk bijna een hamerstuk is omdat we de kaders gesteld hebben. Ik zou willen vragen of we daar een sessie over kunnen hebben met zijn allen en daarover van gedachten kunnen wisselen en dan misschien aan de Werkgroep Werkwijze Raad een opdracht mee kunnen geven, of een verzoek mee kunnen geven, om te kijken hoe we dat in de toekomst anders kunnen doen. En dan hoop ik dat ik voor zo'n sessie steun ga krijgen.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik voor de woordvoering op het volgende onderwerp naar het CDA. Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Voorzitter, wij hebben een motie en amendement mede-ingediend en aangezien de hoofdindiener daarvan mijnheer Sidali is, wil ik eigenlijk de tijd aan hem geven. Het lijkt me wat onterecht dat wij die nu pakken en hem daar geen kans voor geven. Verder hebben wij geen onderwerp dat we zouden willen bespreken.

De VOORZITTER: Oké, dan stel ik voor dat u hetzelfde doet als mevrouw Van Straten, dat u blijft staan, dan kan in uw tijd mijnheer Sidali nu even vertellen wat hij heeft ingebracht, want anders maakt u het wel heel ingewikkeld. Anders bent u klaar. Maar dat telt niet op bij de tijd van mijnheer Sidali, dat bedoel

ik eigenlijk. Dus als u daar staat en u stelt een vraag, dan kan hij daar staan en reageren en is het in uw zes minuten, als u gaat zitten, dan krijgt mijnheer Sidali zes minuten. Ik wist niet wat de intentie was.

De heer VAN DER PEET: Voorzitter, de vraag is even of mijnheer Sidali twaalf minuten nodig heeft. Dat is misschien ook niet nodig.

De VOORZITTER: Ooit een politicus gezien die geen twaalf minuten nodig heeft? Mijnheer Sidali, heeft u twaalf minuten nodig?

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Ik was al onderweg en ik dacht 'ik heb twaalf minuten' inderdaad. Ik ga zo meteen als wij uit de vissenkomp worden gehaald hierover uitweiden voorzitter, dus het lijkt me een beetje raar om dat twee keer te doen.

De VOORZITTER: Fantastisch, dank u wel. Dan ga ik nu naar... de PvdA! Mijnheer Sidali. Het was wel serieus hoor, ik dacht dat u ging zitten. Ik heb u echt uit de vissenkomp gehaald.

De heer SIDALI: Ik zou toch wel geluk in het spel hebben vandaag, als ik naar het casino was gegaan, als je zo uit de vissenkomp wordt gevist.

Voorzitter, geachte collega's, toehoorders, publieke tribune. Zes minuten hè? Uiteraard ook onze inwoners thuis. Wanneer heeft u voor het laatst uw energierekening of thermostaat gecontroleerd? Er zijn drie soorten mensen. Sommigen kijken ernaar en lopen rustig door. Anderen kijken en krijgen stress. En sommige mensen kijken niet meer. Dat zijn de inwoners die wonen in onze gemeente, in je kern, in je straat. Misschien zitten ze vandaag wel in deze ruimte. Deze mensen missen de bestaanszekerheid. Onze gemeente heeft zoveel moois dat we moeten uitzoomen om het te zien en dat is ook iets dat wij hier altijd doen. Daaraan gepaard gaat, dat we de andere kant steeds minder goed kunnen zien. Waar voorheen solidariteit hier en daar een vreemd woord was, is het nu een woord waar veel inwoners voor kiezen, om solidair te zijn. Solidair uit eigen belang. Waar voorheen voor inwoners armoede aan hen voorbijging hebben ze er nu mee te maken. Waar Voedselbank voor veel inwoners iets is waar anderen mee te maken hebben, hebben ze er nu zelf mee te maken. Voorzitter, dat is waarom de PvdA het amendement zal handhaven en ook vanavond zal indienen. Met alle toezeggingen die zijn gedaan door het college zijn we natuurlijk hartstikke blij, maar niets zal het andere bijten. Mocht het college zoals het gezegd heeft, over twee weken terugkomen met voorstellen waarvan wij zeggen met zijn allen 'nou, dat is mooi', dan kunnen we met elkaar verder zaken gaan doen. Dan is dat natuurlijk allemaal mooi meegenomen. Is dit dan niet meer nodig, dan is het niet meer nodig. Maar we stellen het vandaag met elkaar vast. Vandaag geven we het signaal, niet alleen naar het college, maar naar iedereen die hiermee te maken heeft. Want wanneer de nood hoog is, is de gemeente nabij.

De VOORZITTER: Dan ga ik voor de woordvoering namens SRH naar mijnheer Beusenberg.

De heer T. BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, ondanks de beantwoording van het college zullen we het amendement nog steeds mede indienen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Een warm betoog van mijnheer Sidali en hij geeft aan dat er urgentie is en hij geeft aan dat er behoefte is aan nabijheid. Dat hoorde ik net van het college terug. Ik hoorde die urgentie; binnen twee weken krijgen we iets te horen. Ik hoorde die nabijheid; we gaan maatwerk leveren. Dat is de nabijheid die u wilt horen. We hebben diverse reddingsboeien uitgeworpen, we hebben zelfs mensen die ze nog niet eens weten te vinden. Ik moet heel eerlijk zeggen,

ik heb het gevoel dat mijnheer Sidali toch eigenlijk een soort reddingsboei wil met zijn naam erop of iets dergelijks. Want wanneer is het genoeg? Wanneer is het genoeg?

De VOORZITTER: Ik geef mijnheer Sidali even het woord want u wordt uitgedaagd.

De heer SIDALI: Voorzitter, ik hoop dat dat nooit bewaarheid wordt, een reddingsboei met je eigen naam erop. Ik vind het nogal een constatering die de VVD hier doet. Er zijn mensen die elkaar helpen en mijn naam is helemaal niet belangrijk. Weet u wat, u mag mijn naam vergeten. Fouad Sidali staat er niet onder, PvdA staat er niet onder. Laten we het gewoon houden op 'de gemeente Haarlemmermeer'. De gemeente Haarlemmermeer gooit een reddingsboei uit. De gemeente Haarlemmermeer zegt iets te gaan doen als college. Weet u dan wat ze gaan doen? Nee, dat weten we niet. Ze gaan iets doen. Nu kunnen we met elkaar zeggen 'we kunnen iets doen', want het staat in het amendement wat je kunt doen, het staat in de moties die daaronder liggen en het staat precies helder aangegeven wat we kunnen doen. Maar over twee weken iets gaan doen, ik weet niet wat het is.

De VOORZITTER: Even technisch, u kunt een debat onderling voeren, maar het amendement dat vandaag kan worden aangenomen, kan niet meer worden aangepast. Dus als u zegt 'over twee weken kunnen we het terugdraaien', dat kan dus niet. Dat wilde ik nog even zeggen, daar hadden we even discussie over. Ik ga naar mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik wil een aantal dingen opgemerkt hebben. We hebben in Den Haag een kabinet met ChristenUnie-SGP, D66, VVD en CDA en met gedoogsteun van GroenLinks en PvdA wordt daar al jaren energiebeleid gemaakt dat inzet op een energietransitie, een versnelde energietransitie waarin we voorloper willen zijn in de wereld. En al voordat de invasie in Oekraïne plaatsvond, konden we zien dat de energieprijzen aan het stijgen waren. Dat is gewoon beleid want we willen dat de inwoners die allemaal zeggen dat ze achter het beleid staan van groen en hernieuwbaar en noem het maar op, zij hebben allemaal op die partijen gestemd omdat ze dat ook echt vinden. En wat er dan gebeurt, is dat je hogere energieprijzen krijgt om mensen te motiveren om te investeren in zonnepanelen, in duurzaamheid, in isolatie et cetera, want dat moet kunnen renderen. En toen kwam Poetin. Nee, ik moet dit verhaal afmaken...

De VOORZITTER: Ik snap het, maar u bent nu in uw eentje de tijd aan het volmaken dus ik wil u vragen het af te ronden.

De heer VERMEULEN: Ik ga dit afronden. Dit is beleid vanuit Den Haag waar ook uw partij deel van uitmaakt. Het college hier heeft aangegeven dat het onderzoeken wil doen naar wat je moet doen, want er zijn mensen met 120% van het minimumloon die hun energieprijzen voor drie jaar hebben vastgezet....

De VOORZITTER: Ik snap wat u zegt, maar ik loop uit de tijd en ik wil al deze mensen de kans geven.

De heer VERMEULEN: Maar we hadden twaalf minuten,....

De VOORZITTER: Nee, mijnheer Sidali had zes minuten. Ik ga naar mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Het begint nu wel een beetje potsierlijk te worden, nu maakt GroenLinks ineens deel uit van een regering terwijl we nog nooit aan tafel hebben gezeten. Nederland zit, op Malta na, in de Europese Unie onderaan qua duurzame energie, we zitten bijna helemaal onderaan en in de landen waar ze nog veel meer duurzame energie hebben, liggen de prijzen lager. Dus die relatie die u legt, is helemaal niet aan de orde. Waar het vanavond om draait, is dat er een oorlog is aan de andere kant

van Europa en dat daarom hier de prijzen stijgen en wij hier zeggen 'laten we daar iets aan doen, en laten we daar vanavond iets aan doen, laten we niet afwachten tot over twee weken, tot er dan iets ligt, maar laten we vanavond daarvoor het geld uittrekken want vanavond hebben we het over de begroting.' Natuurlijk is het zo dat als we de begroting vanavond amenderen, dat kan, we later ook nog kunnen zeggen 'die besteding kan ook nog wel iets anders'. Maar laten we in ieder geval wel vanavond in de begroting opnemen 'hier willen we dat aan doen, want dit raakt mensen. '

De VOORZITTER: Mevrouw Woolthuis.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter. Ik wil mijnheer Sidali toch bijvallen, want bestaanszekerheid is een grondrecht. En ik heb het college niet horen zeggen dat het over twee weken terugkomt met acties. Ik heb gehoord dat zij proberen in Q4 terug te komen met plannen, maar twee weken kan te laat zijn voor veel mensen die nu al in de problemen zitten. En wij vragen dus om een fonds in te stellen, of hoe we het ook noemen, een stelpost, om die mensen te helpen en als het geld niet wordt gebruikt, vloeit dat geld terug in de algemene middelen. Dat is wat er wordt gevraagd, om die reddingsboeien nu uit te gooien naar die mensen die het nodig hebben.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel, voorzitter. De warme woorden die de PvdA hier spreekt, kunnen we natuurlijk heel goed volgen en dat hebben we vorige week in die sessie over het noodfonds ook met elkaar gedeeld. Toen werd er door het college ook een kleine toezegging soort van gedaan, maar het was nog wel heel onduidelijk, over die studenten, over wat het met onze sportverenigingen doet. Het signaal dat we hier vanavond met elkaar afgeven – en ik heb heel veel partijen dat signaal horen afgeven – is: er moet actie ondernomen worden, zo snel mogelijk. Dat heb ik het college vandaag in veel duidelijkere woorden horen zeggen. Ik heb concreet gehoord dat zij een toezegging deden om naar die studenten duidelijk te communiceren, de inventarisatie voor de sportverenigingen en ik heb gehoord dat er zo snel mogelijk binnen een klein aantal weken na deze raad voorstellen komen met mogelijkheden die we hebben om aan die bestaanszekerheid iets te doen de komende periode. Voor mijn fractie was dat precies waar wij naar zochten vandaag. Wij hebben dat nu gehoord, dus in die zin is het amendement voor ons niet meer nodig. Uiteraard zullen wij natuurlijk wel de vinger aan de pols houden bij wat er dan naar de raad toekomt en daar zullen we dan natuurlijk inhoudelijk met elkaar over in gesprek gaan, maar ik denk dat het college ons vandaag heeft gegeven waar we vorige week met elkaar naar op zoek waren.

De VOORZITTER: Dan ga ik eindigen bij de heer van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. En mijnheer Sidali, ik denk dat een carrière als dichter er ook nog wel in zit, prachtige woorden. Maar ik sluit me eigenlijk aan bij D66. Wij deden mee in het amendement omdat we de toezeggingen en hoe het college vorige week in de sessie reageerde gewoon veel te mager vonden. We hebben vandaag meer en meer duidelijkheid gekregen. We hebben doorgevraagd, en we hebben ook een termijn gehoord die we vorige week ook niet hadden gehoord. Dat is de reden om te zeggen 'oké, wij hebben het vertrouwen dat het college over twee weken, misschien een week langer, als het college niet direct kan beslissen, met een stuk komt'.

De VOORZITTER: Helder. Eén zin, mijnheer Sidali want u heeft al veel tijd gehad.

De heer SIDALI: Ik dank de partijen die zich terugtrekken uit het amendement voor hun steun al die tijd en ook de sessies die we met elkaar hebben doorgebracht. Maar zoals ik al zei en zoals GroenLinks ook al constateerde, vandaag hebben we het over de verdeling van de gelden. Vandaag gaan we de

begroting vaststellen en vandaag willen we ook een resultaat boeken. En geven we het signaal af, dus het amendement zal blijven.

De VOORZITTER: Dank u. Dan ga ik naar HAP, mevrouw Woolthuis. En uiteindelijk heeft u toch twaalf minuten met elkaar vol gepraat.

Mevrouw WOOLTHUIS: Wij hebben ons net al weer druk genoeg gemaakt om de bestaanszekerheid van onze inwoners te waarborgen dus ik laat dit onderwerp verder even aan ons voorbijgaan.

De VOORZITTER: Dan ga ik voor de woordvoering namens FVD naar mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u wel voorzitter, ik wil het graag nog even hebben over onze regenboogmotie omdat ik denk dat dit onderwerp de komende jaren alleen nog maar groter zal worden en ook omdat ik misverstanden over de bedoeling van deze motie wil voorkomen. En overigens, terugkomend op de eerste termijn, er werd nogal moeilijk gedaan 'waar staat het precies in de begroting?' Nou, het staat op bladzijde 69, 75 en 76, dus dan kunnen jullie dat gaan bekijken.

Ik wil ook graag een deel voorlezen van mijn motie, want ik heb toch het idee dat die niet echt door iedereen gelezen wordt. 'Verzoekt het college om uit te spreken haar middelen nooit te zullen inzetten om het aannemen van alternatieve identiteit en levensstijlen door minderjarigen actief aan te moedigen, uit te spreken minderjarigen via voorlichtingsprojecten nooit te zullen seksualiseren in de naam van de lhbt-acceptatie. Uit te spreken nooit seksueel getinte inhoud te zullen plaatsen in de openbare ruimte in de naam van lhbt-acceptatie'. Ter verduidelijking, wat deze motie niet probeert te doen, is om de acceptatie of veiligheid van niet-heteroseksuelen aan de kaak te stellen. Pogingen om de acceptatie en veiligheid van deze mensen te bevorderen, zullen wij dan ook alleen maar toejuichen.

We maken ons echter zorgen over de regenboogagenda als ideologisch project. Net als met veel ontwikkelingen lijkt de Verenigde Staten ons voorland te zijn en wat ons betreft zijn de schadelijke excessen van het project daar ook duidelijk terug te zien. Dingen als Drag Queen Story Time, voorleesuurtsjes voor kleuters, middagen waar kinderen een soort stripperachtige activiteiten ondernemen en voorlichtingscampagnes die gericht zijn op het onderwijzen van het concept gender ter vervanging van sekse. Wat ons betreft, is dit een ongewenste ontwikkeling, omdat het het ouderlijk gezag qua seksuele voorlichting te veel ondermijnt en zorgt voor verwarring en destabilisatie en zelfs seksualisering van jongeren. En ook in Nederland zijn er al voorbeelden te vinden van campagnes die wat ons betreft te ver gaan. Voorbeelden hiervan zijn een kunsttentoonstelling in de publieke ruimte in Almere, waar bijvoorbeeld een naakte transgenderman te zien is, of postercampagnes in Amsterdam van een transgender met operatielittekens met de titel My Gender My Pride. Deze projecten kunnen vaak ook op weinig steun rekenen vanuit de bevolking en wat ons betreft, is dit duidelijk te begrijpen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zag mevrouw Van der Veldt.

Mevrouw VAN DER VELDT: Dank u wel. Ik zou graag aan mevrouw Antolini willen vragen of zij denkt dat het zijn van lhbt'er een keuze is en daarom aangemoedigd kan worden. Daarnaast zou ik willen vragen of mevrouw Antolini staat voor de vrijheid van meningsuiting.

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Uiteraard sta ik voor de vrijheid van meningsuiting, maar het gaat erom dat minderjarigen geen beslissingsbevoegdheid hebben. Dat sowieso, er is ook een reden dat kinderen niet mogen stemmen, niet mogen drinken, niet mogen roken. En ik denk dat wat dit soort dingen betreft, zeker met hormoonbehandelingen, dat zijn acties die je niet meer... Als je dat eenmaal doet, dan kan

je niet meer terug. Dan zit je er je hele leven aan vast en dat zijn heel ingrijpende maatregelen die een kind neemt. Ik denk dat het zeer ernstig is dat een kind die keuze straks kan maken zelf.

De VOORZITTER: Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Zolang het 'uit de kast komen' heet wanneer een jongere in zijn omgeving wil vertellen dat hij enige vorm van lhbtq in zich voelt of daarover twijfelt, of dat wil uiten, denk ik dat we er nog niet zijn, want iedereen moet zich kunnen voelen en kunnen uiten zoals die zichzelf voelt en is. En daar hebben wij eerder al een motie over ingediend en die is gesteund. We zijn ook een regenbooggemeente, dus ik kan dit niet steunen. Daarnaast, de voorbeelden die u noemt die in Amerika gebeuren, gebeuren voor zover ik weet niet in Haarlemmermeer. Het enige punt waar ik het wel mee eens ben, is dat kinderen ook vrij moeten zijn om zich te uiten zoals ze zich willen uiten en daarin niet gevormd moeten worden door voorbeelden die eraan kunnen bijdragen dat ze anders denken dan vanuit henzelf.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik kom zo bij u terug. Ik haal even een paar reacties op. Dan kunt u daarop reageren. Dan ga ik naar mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter Ik heb eerst een korte vraag aan mevrouw Antolini en mijn vraag is of mevrouw Antolini zich er bewust van is dat genderexpressie gaat om een culturele uitdrukking.

Mevrouw ANTOLINI: Een culturele uitdrukking als in?

Mevrouw DENIE: Gender is een culturele uitdrukking omdat sekse gaat om de biologische kenmerken, van man, vrouw, of iets daarnaast, dus gender gaat om een culturele uitdrukking van hoe iemand zich voelt. Bent u daarmee bekend?

Mevrouw ANTOLINI: Ja, het gender-is-een-spectrumverhaal. Ik geloof eigenlijk in de biologie; je hebt man, vrouw en er zijn uiteraard gevallen van intersekse maar dat is minder dan 1% van de bevolking, dat wil ik alvast gezegd hebben. Ik geloof niet in een genderspectrum. Dan zou ik graag een vraag terug willen stellen als dat mag: hoeveel genders zijn er volgens u?

De VOORZITTER: Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Dank u wel voorzitter. Er zijn er een heleboel. Ik ben er zelf niet helemaal in thuis maar ik wil even terugkomen op mijn punt, als u staat voor vrijheid van meningsuiting, staat u ook voor culturele uitdrukking, dus ook voor genderexpressie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw ANTOLINI: Ik ben absoluut voor vrijheid van meningsuiting, als iemand wil zeggen 'ik ben vandaag een kat', of 'ik voel me vanavond een vlinder', dat vind ik allemaal geen probleem. Het gaat me om het voorlichting geven en het aanmoedigen bij kinderen van dit soort dingen. Het gaat me niet eens per se om dat lhbtq-gebeuren. Überhaupt ook heteroseksuelen, als dat continu wordt gepusht bij kinderen. Laat een kind kind zijn en laat het over aan de ouders. Het is aan de ouders om daarmee om te gaan, om daarover in gesprek te gaan met hun kind, dat is niet aan de overheid, niet aan de scholen en de leraren, dat is aan de ouders.

De VOORZITTER: Oké. Dit is dus waar de discussie over gaat. Alle andere zaken zijn heel interessant, maar daar gaat de discussie niet over dus als gaat praten over in de breedte, dit is waar de discussie

over gaat. Daar vraag ik uw reactie op. Dan ga ik naar mevrouw Van Goethem, mevrouw Woolthuis, mijnheer Van der Peet en mijnheer Achterbergh en dan gaan we het afronden want u zit ruim over de tijd heen. Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter, ik kijk om me heen en ik zie hier helemaal geen kinderen of jongeren, afgezien van het jongste raadslid van de VVD, en nog wat anderen, die we natuurlijk van harte welkom heten. Maar daarnaast is het zo dat we een Jongerengemeenteraad hebben en daar ben ik toevallig ambassadeur van, samen met nog wat andere leden van de gemeenteraad en ik nodig mevrouw Antolini van harte uit om dit een keer bij de Jongerengemeenteraad in te brengen omdat ik denk dat de Jongerengemeenteraad mevrouw Antolini nog het een en ander kan leren hierover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Woolthuis.

Mevrouw ANTOLINI: Mag ik daarop reageren?

De VOORZITTER: U mag aan het eind reageren. Mevrouw Woolthuis.

Mevrouw WOOLTHUIS: Ik hoor mevrouw Antolini steeds spreken over het aanmoedigen van kinderen en dat is wel erg opvallend want u roept dus eigenlijk op om de gesprekken met kinderen te vermijden, terwijl we juist bezig zijn te werken naar een inclusieve samenleving waarin we elkaar accepteren. Op het moment dat je die gesprekken gaat vermijden en zorgt dat dit niet meer bespreekbaar is, juist onder de groep kinderen en jongeren, plaats je iedereen terug in hun hokje en vermijd je dus alles wat hiermee te maken heeft, en de voortgang. Dus met deze motie lijkt het of we tien jaar teruggaan in de tijd, beseft u dat?

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ik zit met stijgende verbazing naar dit hele debat te kijken, ik heb het gevoel dat ik zelf in een andere dimensie terecht ben gekomen. Volgens mij gaat het hier over de programmabegroting van Haarlemmermeer en ik heb het afgelopen jaar niets in de publieke ruimte gezien, geen enkele voorlichtingsactie die hierop gericht is, dus volgens mij gaat het echt nergens over.

De VOORZITTER: Dan ga ik eindigen bij mijnheer Achterbergh.

De heer ACHTERBERGH: Dank u wel voorzitter, als onderdeel van die gemeenschap heb ik er ook wel een mening over. Je zegt eigenlijk als FVD 'je moet het weghouden bij kinderen' maar daar zit juist de kwetsbare groep die in de kast zitten, die onzeker zijn. De kans dat een lhbt'er nadenkt over suïcide is vijf tot zes keer groter, en als ze in de kast zitten, kun je daar gewoon nog een keer tien tegen aan gooien. Dit soort projecten, waar de gemeente zich nu hard voor maakt als regenbooggemeente, zorgen ervoor dat de kinderen uit de kast komen. En dat het moet, dat is belachelijk, dat zijn we misschien wel met elkaar eens. Maar die projecten zorgen ervoor dat ze niet meer bang zijn om uit de kast te komen. Daarmee voorkomen we dus dat kinderen zichzelf van het leven beroven. Vindt u dat niet een heel goed middel, of vindt u het een goed idee om kinderen zelfmoord te laten plegen?

De VOORZITTER: Dank u wel. U gaat kort antwoorden op wat er is gezegd.

Mevrouw ANTOLINI: Heftig, vooral het laatste. Sowieso zie je ook na transitie bij transgenders et cetera ook een heel hoog zelfmoordpercentage, wat verschrikkelijk is, uiteraard. Het gesprek erover met het

kind moet er zeker zijn, maar daarbij geef ik weer aan: dat is aan de ouders en niet aan de overheid om dat te doen of aan het educatiesysteem.

En de Jongerengemeenteraad, ik kom graag een keer langs, maar ik denk niet dat de Jongerengemeenteraad per se voor elke jongere spreekt.

En hokjes denken, teruggaan in de tijd, ik vind juist dat de lhbt-gemeenschap continu in hokjes denkt en de hele tijd iedereen in hokjes plaatst en als je ook maar een iets andere mening hebt, valt iedereen over je heen en dan ben je een homofoob en blijkbaar vind je het dan oké als kinderen zelfmoord plegen. Dat zijn heel heftige dingen die tegen je gezegd worden. Mijn punt, nogmaals, is: laat kinderen kinderen zijn. Natuurlijk, het gesprek moet er zijn. Maar dat is aan de ouders en dit gaat er puur om dat het niet zo ver komt als bijvoorbeeld in andere gemeenten. Ik zie ook dat het in Haarlemmermeer niet gebeurt, maar dit is ook een motie ter voorkoming van.

De VOORZITTER: Dank u wel. U heeft uw punt gemaakt. Ik rond dit af en ik kijk naar de woordvoering van GEZOND Haarlemmermeer. Mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. Ik wil het hebben over de sterke verhoging van de parkeertarieven. Het uitgangspunt van onze gemeente is dat de lastenverhogingen voor inwoners minimaal zijn. Dan vragen we ons toch af waarom de parkeertarieven sterk verhoogd worden. Daarbij bestaat de kans dat onze inwoners nu naar winkelcentra gaan in de regio omdat Hoofddorp zijn USP, lage parkeertarieven, helaas gaat verliezen. Of bezoekers gaan met de bus – sommige partijen vinden dat natuurlijk sowieso goed – of op de fiets naar Hoofddorp-Centrum, waardoor er nog meer parkeeropbrengsten wegvallen. En wat hebben lagere bezoekersaantallen voor effect op de ondernemers in Hoofddorp-Centrum? Zorgen hogere parkeertarieven voor nog meer leegstand? Gaat de gemeente dan weer geld uittrekken om juist weer mensen naar Hoofddorp te trekken? Dus eigenlijk de vraag aan de collega's hier, hoe zien wij de sterke verhoging van het parkeertarief ten opzichte van het uitgangspunt dat de lastenverhoging voor onze inwoners minimaal is en heeft de verhoging van de parkeertarieven niet juist een tegengesteld effect? Het is geen ombuiging, maar zorgt juist voor meer bezuinigingen. Dus mijn vraag is ook of dit juist niet meer bezuinigingen oproept. Ik hoor het graag.

De VOORZITTER: Ja, er wordt meteen gereageerd. Na de eerste twee zinnen stond mijnheer Boerman al bij de microfoon. Gaat uw gang.

De heer BOERMAN: Terwijl ik ook nog even dacht 'zal ik nog even blijven zitten, of zal ik meteen maar opstaan?' Ik dacht inderdaad 'laat ik toch maar even opstaan'. Over die parkeertarieven hebben we het al heel vaak gehad. De raad heeft vorig jaar in al zijn wijsheid besloten om deze ombuiging in ieder geval mee te nemen. En volgens mij is het ook zeker wijsheid omdat we ten opzichte van de regio al zeer laag zitten en bovendien verre van kostendekkend zijn. Daar zou het voor mij ook over moeten gaan; zouden wij in deze gemeente op dit moment, in deze tijd van bijvoorbeeld de klimaatcrisis zoveel subsidie moeten blijven geven aan het gebruik van een auto, terwijl mensen hier ook prima kunnen met de fiets? Alleen dan wil ik er nog wel even aan toevoegen dat het dan wel heel fijn zou zijn als mensen dan ook de fiets in de stalling kunnen zetten, waar ze hem ook weer terug kunnen vinden. Dat blijft in ieder geval belangrijk.

De VOORZITTER: Ik heb mijnheer Vermeulen, mevrouw Van Straten, mijnheer Beusenberg en mevrouw Van de Meeberg als volgorde. Ik begin met mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Wij noemden het in onze bijdrage ook al in een korte bijzin, dit is natuurlijk door de raad als zodanig vastgesteld. Wij zijn er ook op tegen. Onze middenstand begon eerst met corona, waardoor ze een hele tijd niet konden draaien. Vervolgens krijgen ze de

energiecrisis en nu komt er nog een keer, als klap op de vuurpijl, de gemeente Haarlemmermeer daarover heen. Dus wat ons betreft had dit nooit gemogen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ja, we moesten om de begroting voorheen sluitend te krijgen, iets aan de kosten doen, maar we vonden het ook nodig om iets aan de inkomsten te doen. Daar zijn wij niet blij mee als VVD, kan ik u vertellen en we gaan nu een verzachting doorvoeren van de ombuigingen. Wat ons betreft is als we daar verder mee gaan, dit ook een van de dingen die verzacht zouden mogen worden.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer M. BEUSENBERG: Ja dank u voorzitter. Ik ga ook GEZOND Haarlemmermeer bijvallen in dezen, want ook SRH is tegen het verhogen van parkeertarieven en ik denk ook dat als je ze te hoog maakt, je toch wel een crisis in het winkelcentrum gaat krijgen. Ze zitten te lachen, maar het is echt zo, want als de klantjes wegblijven, dan hebben we straks weer dat gezeur 'door de dure parkeerplaatsen blijven onze klanten weg'. En in wat voor een crisis komen we dan terecht?

De VOORZITTER: Helder. Ik ga naar mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter. We gaan denk ik allemaal even voorspelbaar reageren. Als die klantjes wegblijven, waar gaan ze dan heen? Naar Haarlem of Amsterdam? Waar het echt veel en veel en veel duurder is? Of naar Leiden, waar je ook gewoon moet betalen om te parkeren? We zijn echt ontzettend goedkoop als gemeente als het gaat om parkeertarieven en echt waar, bezoekers aan het winkelcentrum, die blijven niet weg. Als je boodschappen doet in het in het centrum van Hoofddorp of Nieuw-Vennep, want dat zijn de enige plekken waar wij betaald parkeren hebben, als ik het goed heb – of hebben we in Badhoevedorp ook betaald parkeren? Nee hè? Alleen Hoofddorp en Nieuw-Vennep – kun je het eerste uur gratis parkeren. Dat kan zelfs gratis, dus kun je nagaan. Dus nee, D66 is absoluut geen tegenstander van het verhogen van de parkeertarieven. Sterker nog, er zijn plannen om het centrum verkeersluw te maken; groot voorstander van. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Wij zijn natuurlijk geen voorstander in de basis van lastenverzwaringen, maar als je kijkt naar de concurrentiepositie, moet je ook in ogenschouw nemen dat al die gemeenten om ons heen tegelijkertijd ook de parkeertarieven aan het verhogen zijn en dat we gewoon concurrerend blijven. Want volgens mij kun je in Haarlem of Amsterdam niet voor onder € 1,00 per uur parkeren en dat kan bij ons nog steeds. Dus ik denk dat we in ieder geval bij de verzachtingen, als we het daarover gaan hebben, niet naar parkeren moeten kijken.

De VOORZITTER: Ik ga even naar mijnheer Sulmann want we zitten bijna op de zes minuten. U mag reageren op wat u gehoord heeft.

De heer SULMANN: Dank u wel. Er zijn natuurlijk partijen die zeggen 'wij zijn sowieso niet pro auto'. Wij zijn ook niet pro auto of pro openbaar vervoer, wij vragen ons gewoon af of deze bezuiniging, want dat is het, er niet juist voor gaat zorgen dat de parkeerinkomsten wellicht lager zijn, waardoor het eigenlijk helemaal geen ombuiging is. We vragen ons ook af: is er onderzoek naar gedaan dat als we dit verhogen, en flink verhogen, en misschien zijn we nog steeds goedkoper dan omliggende gemeenten,

mensen nog steeds blijven, of gaan ze juist weg? Wij missen een beetje het onderzoek dat dit daadwerkelijk ook echt een bezuiniging is en niet tegengesteld werkt.

De VOORZITTER: Helder. Ik ga naar GroenLinks. U staat klaar.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Consternatie alom, gingen we het nu over het Sociaal Domein hebben in relatie tot parkeren of gaan we het toch over het Sociaal Domein hebben in onze eigen zes minuten? Nou dan maar in onze eigen zes minuten. Voorzitter. Het woord is al meerdere keren gevallen. Ik heb gelukkig ook het college het horen laten vallen, het woord crisis. Daarnet heb ik ook nog vernomen dat de pakjesboot is gezonken, dus die kunnen we ook nog wel bij de crisis opbellen. Maar we willen het eigenlijk specifiek hebben over de crisis in het Sociaal Domein. Als we kijken naar de stijgende kosten in de jeugdhulp en als we kijken naar de stijgende kosten in de WMO, zien wij maar één oplossing en dat is inzetten op preventie. Inzetten op het feit dat onze inwoners ons hartstikke hard nodig hebben. Ook in relatie tot de energiecrisis, zoals mijnheer Sidali net heel erg mooi verwoordde in zijn tijd. Wij willen gewoon eigenlijk heel erg graag met de raad in gesprek over die € 10 miljoen die nu aan ambtenaren wordt gegeven. Niet omdat wij denken dat het niet nodig is voor de ambtelijke organisatie, maar omdat we denken dat het niet realistisch is. Voor 2023 en 2024 wordt er € 5 miljoen en € 7,5 miljoen begroot. Wij zeggen: kom nu eerst tot die € 7,5 miljoen. Laat die € 2,5 miljoen naar € 10 miljoen nog eventjes zitten en investeer dan die € 2,5 miljoen nu alvast in het Sociaal Domein en in het terugdraaien van de preventieve bezuiniging, of tenminste, die bezuiniging op het preventieve gedeelte. Dan heb je volgens mij voldoende dekking om ook, zoals in onze motie staat, daar gewoon weer een terugdraai te maken. En dan zijn er zo meteen, in plaats van alleen ambtenaren, ook uitvoerders. Want sorry, we kunnen hier net zoveel ambtenaren aannemen als ze willen, ik ben er zelf eentje – niet hier, maar ik ben er wel een – maar ik kan niets uitvoeren op het moment dat er geen uitvoerders zijn op straat. Op het moment dat MeerWaarde omvalt, hebben wij helemaal niets aan zoveel ambtenaren.

De VOORZITTER: Mijnheer Kos.

De heer KOS: Ja voorzitter, dank u wel. Ik denk dat we elkaar wel kunnen vinden in het gedeelte preventie. Ik hoorde bij PvdA ook het een en ander over jeugdzorg. Dat hoe meer je doet aan de voorkant, hoe meer kosten je uiteindelijk kunt besparen. Ik denk niet dat dat alleen in preventie zit. Ik denk dat het ingewikkelder is met instroom, doorstroom en uitstroom. Volgens mij gaan we beginnen met data verzamelen, waardoor we een stukje efficiënter kunnen zijn in de zorg die we lokaal aanbieden. Ik weet niet of je de relatie moet leggen met de ambtenaren, want een van de dingen waar wij ons een beetje aan stoorden, is dat we het college ook heel veel hebben gehoord 'ja, dat kunnen we nog niet, of dat kunnen we nu nog niet want daar hebben we nu even geen ambtelijke capaciteit voor'. En volgens mij zijn Forza! en GroenLinks best twee clubs die met enige regelmaat vragen stellen, debatten aanvragen en met moties en amendementen komen, dus die relatie zou ik niet zo een-twee-drie willen leggen.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dan wil ik graag een wedervraag stellen. We staan ervoor open om geld op andere plekken te vinden en dat geld kunnen we volgens mij dus daar het beste vinden omdat dat nu is waar nog het minst duidelijkheid over is en wat ook het meest, als een duveltje uit een doosje, nu net voor deze begroting werd gepresenteerd.

De VOORZITTER: De heer Kos.

De heer KOS: Voorzitter, het fantastische van GroenLinks en Forza! samen is natuurlijk dat we het over een aantal dingen enorm eens zijn en een aantal dingen enorm oneens zijn dus waar we dat vandaan moeten halen, dat komt uit verschillende gedachtegangen, denk ik.

De VOORZITTER: Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Ik ben het met GroenLinks eigenlijk wel eens, want het is nodig dat we de ambtelijke capaciteit uitbreiden. Maar het is wel heel erg ambitieus inderdaad. Ik vraag me dus echt even af, waar kunnen we nou een vinger op leggen met elkaar? Als we nou uitgaan van een fte, even grosso modo, denk ik dat tegenwoordig € 60 miljoen per jaar kost. € 5 miljoen in 2023. Hoeveel mensen moet je daarvan aannemen? Nu is er personeelstekort en wat gaan we nu dus eigenlijk doen met elkaar? In 2023 willen we dus voor € 5 miljoen capaciteit inkopen. Voorzitter, ik wil ergens een vinger op kunnen leggen, waar gaat het nou eigenlijk naartoe? We hebben er grosso modo dus dit jaar dertien bij gekregen. Ik wens het college heel veel succes, maar ik zou wel graag weten waar het nu precies naartoe gaat. Dus ik zou daar graag inderdaad over in gesprek willen gaan. Hoe gaan we dat dan doen en waar gaat het dan uiteindelijk naartoe?

De VOORZITTER: Gezien de tijd, heb ik nog een vraag voor mevrouw Van Straten en mevrouw Knikker en dan ga ik eindigen bij mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel. Ik wil hier twee dingen weerleggen en een ding toevoegen. Het is niet ambitieus, het is het minimale. En dat wil ik nogmaals benadrukken. Verder hebben we hier net ook gehoord, het is niet alleen om extra mensen aan te nemen, maar het is ook om goed werkgeverschap te kunnen uitoefenen, want er vallen hier straks anders mensen om. Er gaan mensen weg omdat de werkdruk te hoog is. Dus ik mag aannemen dat GroenLinks het ook belangrijk vindt dat de gemeente een goed werkgever is. Daarvoor is dat ook nodig.

Daar wil ik nog een puntje aan toevoegen. Over dat Sociaal Domein, de premisse dat gedacht wordt dat als die bezuinigingen doorgevoerd worden, de hele boel hier instort, wil ik ook bestrijden, want we gaan daar ook naar kijken en er zijn bijvoorbeeld organisaties die dubbele activiteiten uitvoeren. Die moeten er volgens onze motie ook nog uitgehaald worden. Er wordt nog met de subsidiesystematiek gewerkt, dat staat in het coalitieakkoord, dus er zijn misschien ook nog financiële mogelijkheden om besparingen door te voeren zonder dat mensen daar last van hebben. Laten we dat eerst eens afwachten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Dank u voorzitter. Ik wil ook graag die twee dingen uit elkaar halen. Ik ben het helemaal met u eens dat we in moeten zetten op die preventie en vroegsignalering in het Sociaal Domein. Dat staat volgens mij ook als een van de sleutelwoorden in het coalitieakkoord, dus daar vinden we denk ik elkaar ook.

Dan over die versterking van die ambtelijke capaciteiten. U noemt het als een duveltje uit een doosje. Dat was natuurlijk al wel eerder bekend. Dat heb ik andere collega's ook al horen zeggen. Dat rapport van Berenschot was er natuurlijk. Als we nu niets doen... We zien nu al hoog die druk is, ik hoor mijn collega van de VVD goed werkgeverschap noemen, maar volgens mij moeten we het zelfs hebben over uitmuntend werkgeverschap, want we willen de goede mensen die we hier hebben rondlopen graag behouden voor de organisatie, maar we hebben binnen alle domeinen echt structurele capaciteitsversterking nodig om te kunnen doen wat we überhaupt al moeten doen als wettelijke taak vanuit de gemeente en om die ambities die we met elkaar allemaal belangrijk vinden, te kunnen waarmaken. Dus ik zou het uit elkaar willen halen. U vindt ons echt op het eerste, maar het tweede is volgens mij echt noodzaak. Pure noodzaak.

De VOORZITTER: Ik ga mevrouw Van Goethem vragen een paar zinnen hieraan te wijden want u bent ruim over de tijd heen.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter en ook dank aan de indieners. Even ter verduidelijking, mijn partij vraagt niet om helemaal niet in te zetten op ambtenaren. Sterker nog, wij vinden ambtenaren hartstikke belangrijk en ze zijn nodig voor de uitvoering van deze gemeente. Maar wat wij meer nodig hebben in deze gemeente, zijn uitvoerders en zijn mensen binnen het Sociaal Domein. Die zijn ook hard nodig. Daar is ook the bare minimum en we zeggen dus ook niet dat er niet moet worden geïnvesteerd in ambtenaren. Wij zeggen alleen: begin met die € 7,5, sorry, ik maak het heel even af, voorzitter.

De VOORZITTER: Nee, ik zeg dat u nu stopt want u gaat echt lang door, het is al bijna acht minuten. U heeft uw punt ook helder gemaakt. ChristenUnie SGP.

Mevrouw HUP: Ik liet jullie heel even in spanning maar ik heb mijn pasje. Ik voelde het al aan dat ik hierna kwam en dat is een mooi bruggetje want ik wil eigenlijk GroenLinks bijvallen en ik dacht 'ik ga daar niet in het midden staan, dan ben ik mezelf een beetje in de voet aan het schieten'. Want ook ik wil het in tweede termijn eigenlijk hebben over een heel belangrijk onderwerp en dat is wat in de begroting nogal goed uitgewerkt staat, Sociaal Domein en ambtelijke capaciteit. Want het is heel belangrijk inderdaad om nieuw personeel te vinden. Er wordt al 200% gevraagd aan de ambtenaren, maar het is niet zo dat we dan het geld tegen de plinten moeten laten klotsen, we moeten heel erg goed kijken 'wat is er dan nodig?' Dus ik vind het voorstel van € 7,5 miljoen eigenlijk wel heel goed, dus daar wil ik zeker geheel achter staan, maar ik heb het zelf ook voorbereid.

De VOORZITTER: Ja, maar even voor het beeld, dat vind ik prima, maar de afspraak is dat u een ander onderwerp neemt dan het onderwerp dat net behandeld is. Dat heb ik u van tevoren ook aangegeven. Dus heeft u nog een ander onderwerp dat u in wilt brengen?

Mevrouw HUP: Nou ja, we kunnen het over geld hebben, of over de noodzaak. Maar het is een beetje schaakmat, als u ziet wat ik heb voorbereid. Ja, dan heeft het lot bepaald, dan mag het niet zo zijn. Dan weet ik het even niet.

De VOORZITTER: Maar heeft u dat kunnen afstemmen?

Mevrouw HUP: Dan ga ik het over de bezuinigingen hebben, dan ga ik gewoon naar mijn eerste betoog. Dan doe ik dat. Oké, andere schakeling. De min uitkomst. Dat is gebaseerd op vage plannen, vinden wij. Het is een toekomstige herverdeling van gelden tussen gemeenten en bezuiniging vanuit het rijk. Maar er staan telkens allerlei gemeenten en de VNG tegen op en er zullen vast en zeker nog meer gemeenten in opstand komen, dus zoals ik al aanstipte in mijn betoog, wij vinden dat het anders kan en moet. Die minnen gaan echt niet plaatsvinden, denken wij, en zijn dus discutabel, wederom vanavond. Dat we dus op een min uitkomen is onwaarschijnlijk. In 2023 € 1 miljoen. Ik herhaal nog een keer, 2024 € 8 miljoen en in 2025 € 15 miljoen. Dat is echt heel erg veel geld. Een min van € 8 miljoen vinden wij echt niet realistisch en we zouden het geld dat beschikbaar is anders willen benutten. Ik neem aan dat ik het even mag afmaken? Het is dus onze mening, ons standpunt en daar kan anders over worden gedacht vanavond. En als je een uitgewerkte tegenbegroting wilt of een financieel voorstel, dan moet je mij niet bellen. Die taak geef ik heel graag aan onze wethouder van Financiën. Ik zeg nu alleen hoe wij ertegen aankijken, ik bied geen heilige graal aan. Maar dan ga ik gewoon even improviseren en hier het debat over voeren met jullie. Dus ik hoor graag wat jullie ervan vinden.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Volgens mij gaat de inbreng van de ChristenUnie-SGP toch over net iets anders dan die van GroenLinks. Wij hadden het namelijk over de bezuiniging op

het Sociaal Domein en het middel daarvoor is het verzachten van de ambtenareninzet en volgens mij heeft mevrouw Hup het over het verzachten van de ambtenareninzet an sich. Maar goed, als dat niet uit elkaar kan worden gehaald, dan accepteren we dat voor vanavond. Wat ik nog eventjes wilde toevoegen, op het moment dat wij nu zoveel onzekerheid hebben, de aankomende twee jaar, eigenlijk na 2024 – 2025 is misschien nog een beetje zeker, maar na 2024 wordt het een grote grijze waas – ben ik wel benieuwd hoe andere partijen tegen die onzekerheid aankijken en ook naar hoe zij denken dat we die onzekerheid nu wel op de ambtelijke organisatie kunnen inzetten en daar dan dus wel ook nog € 10 miljoen uit kunnen halen en hoe zij niet durven te kiezen voor de inwoner en voor het Sociaal Domein.

De VOORZITTER: Ik hoor dezelfde discussie weer en kijk, dit is door u samen bedacht, door het presidium goedgekeurd en ik houd als voorzitter u aan uw eigen lijnen. En als we op deze manier met elkaar willen discussiëren, prima, geeft u dat de volgende keer dan mee aan het presidium, dan gaan we wat langere discussies houden met minder onderwerpen, maar langer. Ik vind het heel vervelend voor mevrouw Hup maar het is inderdaad zo dat je meerdere onderwerpen moet voorbereiden, zodat je als een onderwerp geweest is, een ander pakt. Dat heeft u nu gedaan, en mevrouw van Goethem brengt het heel mooi weer terug, maar die discussie hebben we gevoerd. Dus u had een ander onderwerp naar voren gebracht en de vraag is wie daarop wil reageren. Dan was uw punt helder. Dank u wel mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: Dan ben ik blij dat mijn betoog duidelijk was. Bedankt voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. GroenLinks had ik gehad. U zit twee keer in de kom! Maar we gaan toch maar naar SRH, mijnheer Beusenberg.

De heer M.BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, 2 november jl. was het zover, maar ik ga eerst even terug naar maart 2010. In maart 2010 werden zowel de heer Meijer, als ik, gekozen in de gemeente Haarlemmermeer en dat was voor mij een heel bijzondere ervaring. Een collega van mij is vorige week geïnstalleerd, of veertien dagen terug, en die was heel trots. Die is van de VVD. Jawel, ons jongste raadslid, die is van de VVD.

In 2014 werden we geconfronteerd met misstanden in de boekhouding van Forza!, weer gepleegd door de heer Meijer en in 2021, augustus 2021 werd ik benaderd door de heer Vermeulen van Forza! Hij zei 'Rinus, ik heb een probleem, ik loop tegen een fraudezaak op en ik loop helemaal tegen muur en muur en muur'. Waarop ik heb gezegd 'als je het kunt bewijzen...' En ik raadde direct 'dat gaat over Paul Meijer zeker?' 'Ja, ja, hoe weet jij dat?' Ik zei 'we hebben het al een keer meegemaakt in 2014'. Vervolgens zijn we gezamenlijk aan de gang gegaan en dat heeft uiteindelijk geresulteerd in een veroordeling van de heer Meijer voor een bedrag van ruim € 32.000,00 en die veroordeling is 2 november jl.

uitgesproken door de rechtbank. Dat loog er niet om, maar tot mijn grote verbazing – want als je toch veroordeeld wordt en er staan zo ontzettend veel feiten en bewijzen in het in het vonnis – dat je dan nog de brutaliteit in je lichaam hebt, en in je geest, om dan nog een ander de schuld te geven en te zeggen dat het allemaal verkeerd is gezien. Terwijl hij onder ede heeft verklaard dat hij onze gemeenschap, de inwoners van de gemeente Haarlemmermeer, zou verdedigen en waar nodig ook daarvoor zou vechten. Nou, niets is minder waar. De man heeft gewoon lopen stelen en ik vind dat hij dan ook aangepakt moet worden. Niet alleen voor de kosten waar hij nu voor veroordeeld is, want het is een civiele procedure, maar ook voor de onderzoeken. Die kosten, dat hebben we net van de voorzitter gehoord, zijn € 30.000. Ik weet niet of dat in- of exclusief btw is. Als het exclusief is, is het € 36.000,00 dus dat loopt lekker op wat mij betreft.

Ik vind dat wij als raad een signaal af moeten geven en daar gaat de eerste motie over, Lange vingers, en dat we moeten proberen om ook die kosten die gemaakt zijn in dit onderzoek waaruit de veroordeling

en het vonnis zijn voortgekomen, want er komt nog een strafprocedure van de heer Meijer, te kunnen verhalen op de heer Meijer. Dat is de motie Lange vingers.

Dan zou ik er nog iets aan toe willen voegen. Want in 2014 was het ook een heel vreemde situatie, dat ging ook over tienduizenden euro's en daar kwam hij op een of andere manier mee weg. Dat vond ik toen al niet prettig. En samen met mijn collega Johan Rip, die er nu niet is, hebben wij ons daar heel sterk voor gemaakt. Ook met de heer Kees van der Linden, een oud-raadslid, ook lid van de VVD geweest en later van Forza! Die kreeg eigenlijk de schuld. Ik vond en ik vind nog steeds dat wij ook die casus van 2014 als raad, juist om een signaal af te geven 'kijk raadsleden, we zitten hier met zijn allen, maar dit doen we niet. Dit doen we onze burgers niet aan. Dit doen we onze raad niet aan. Dit doen we het college niet aan en de ambtenaren niet' en die periode ook alsnog na laten kijken, wat het ook kost, en bij misstanden dat ook te verhalen op de heer Meijer. En daarnaast daar dan ook weer aangifte tegen te doen, zodat ieder raadslid voor nu en in de toekomst weet 'let wel jongens, als je hier gaat lopen stelen, van onze burgers, uit de partijkas, die bedoeld is om je burgers te beschermen, dan komen we achter je aan, ook al duurt het tien of twaalf jaar'. Dat interesseert me geen moer, gewoon aanpakken die handel! Zo hoort dat en ik ben ook zeer nieuwsgierig wat mijn collega's vinden. En er staat al een politieagent op.

De VOORZITTER: Het vervelende is, als u heel nieuwsgierig bent, had u ze iets meer tijd moeten geven, want ze hebben nog een minuut om nu te reageren, dus ik ga eerst naar de heer Salhi kijken.

De heer SALHI: Dank u wel voorzitter. Ik heb goed geluisterd naar mijnheer Beusenbergh en ik denk dat hij ook wel een goed signaal heeft afgegeven. Wij hebben integriteit hoog in het vaandel staan en volgens mij is integriteit niet alleen een papieren werkelijkheid. Dat is ook iets dat we steeds moeten onderhouden. Maar gelukkig hebben we onlangs een brief langs zien komen over een vertrouwenspersoon die aangesteld is voor de gemeente Haarlemmermeer waarin ook de gedragscode aangegeven wordt en er zelfs wordt gesproken over welke sancties wij eventueel als raad kunnen opleggen.

U heeft net ook iets gezegd over het strafproces dat nog moet volgen en mogelijk gaat hij ook nog in beroep. Ik zou willen voorstellen de moties die er nu zijn, en ik denk dat ik dat ook namens de andere fracties kan zeggen, even aan te houden. Even wachten tot de strafprocedure, zoals u net ook zei, zijn beloop heeft gehad. Dan kunnen we inderdaad onze conclusies trekken. En eigenlijk zou mijnheer Meijer zelf die conclusie kunnen trekken tegen die tijd. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter heel kort. Ik denk dat de eerste motie prima uitvoerbaar is. Mijnheer Meijer heeft tenslotte zelf al een keer gevraagd wat nou de kosten waren. De kosten zijn bekend en die zouden ingebracht kunnen worden, lijkt mij, bij de strafzaak als civiele eis.

Wat betreft de tweede, hoezeer we daar ook bij Forza! ook voor zijn – want wij hebben er zelf alles aan gedaan om de onderste steen boven te krijgen – alle vergoedingen die uitgekeerd zijn in de jaren voor 2017 en de bonnetjes die daarvoor goedgekeurd zijn, zijn zo complex en zo gedetailleerd dat we daar eigenlijk toen ook al over hebben geconcludeerd dat niet met zekerheid vast te stellen is, nu achteraf of die wel of niet terecht zijn. Ik ben bang dat dat onderzoek gaat leiden tot heel veel kosten voor onze gemeente, onze inwoners, en heel veel capaciteit vergt en dat er eigenlijk niets meer boven water komt. Dus ik wil de openheid geven. Iedereen die het in wil zien is welkom. Iedere inwoner die het in wil zien is welkom, want die administratie is er, die afschriften zijn er. Dat is open voor iedereen, dus iedereen die zich bij ons meldt mag komen kijken. Maar ik ben gewoon bang dat we dat niet moeten doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Antolini.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter. Ik vind het toch wel grappig dat ik eerst wordt geïnterrupteerd door Beusenberg junior, met een opmerking dat het niet over de begroting zou gaan en vervolgens heeft SRH het eigenlijk continu over Paul Meijer, die er overigens ook niet is, dus dat vind ik ook een beetje een ding. Er is een civiele rechtszaak geweest, die heeft hij verloren en er komt nog een strafzaak. Er komt nog heel veel, hoger beroep, et cetera. Dit voelt als een persoonlijke vendetta en het lijkt mij verstandig om het gewoon even af te wachten.

De VOORZITTER: U krijgt een zin, want u bent echt ruim over uw tijd, mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u voorzitter. Ik wil vragen aan de raad: beraadt u, beraadt u. Dank.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan D66, mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u voorzitter. Ik ben nog steeds een beetje boos op GroenLinks over de spoiler van het Sinterklaasjournaal. Dat hadden wij nog niet gekeken namelijk. Voorzitter, heel veel partijen hebben vanavond iets gezegd over de energiecrisis en over energieprijzen en ook dat het juist nu belangrijk is om niet alleen de prijzen af te toppen om inwoners tegemoet te komen als het gaat over hoge energiekosten, maar ook hoorde ik collega's over het belang om juist nu te investeren in duurzaamheid en het voorkomen van hoge energiekosten. Het is nu aan het college om de handschoenen daarvoor op te pakken en gelukkig hebben we de Energiebank in onze gemeente om kleine beetjes te helpen, hoorden we de wethouder al vertellen over de samenwerking met fixers en dorps- en wijkraden en eigen vastgoed eerst. De gemeente moet hierin het goede voorbeeld geven. Er komt gelukkig eind van dit jaar een routekaart van het college naar de raad over dat eigen vastgoed. We hebben wel zorgen over het lokale initiatief van Meerwind. Het duurt erg lang voordat uiteindelijk het mooie lokale initiatief concreet gemaakt kan worden en het belang van draagvlak creëren is heel groot. Wat ons betreft moet daar actie op worden genomen. Dat is ook in lijn met een noodwetgeving van de Europese Commissie die dit soort vergunningstrajecten gaat versnellen. En we horen heel graag van onze collega's hoe zij daarover denken. Doen we genoeg, moeten we meer doen en zo ja, wat dan?

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, ik kan daar kort over zijn, we doen nog lang niet genoeg en ik vind ook dat daar versnelling in moet. Maar ik hoorde vanavond gelukkig ook van een aantal andere partijen, ook van grote partijen in deze raad, dat ze daar graag versnelling op willen hebben. Ik heb niemand in de raad horen zeggen dat hij daar geen versnelling op wil hebben, dus ik denk dat de boodschap van de raad aan het college helder is; laten we daar nou alsjeblieft zoveel mogelijk versnelling aanbrengen. De rem van buiten is er niet meer, laten we binnen alle remmen weghalen en laten we hier nu mee aan de gang gaan, want de noodzaak is heel erg hoog.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie dat mevrouw Hogervorst naar de microfoon loopt.

Mevrouw HOGERVORST: Bij biomassa was het zo dat het RIVM eerst vertelde dat het een wondermiddel was. Daarna kwamen ze tot de conclusie dat het nogmaals onderzocht moest worden, want ze wisten het niet zeker. Uiteindelijk bleek dat het niet deugde. En met windturbines en zonnepanelen geldt enigszins hetzelfde. Ga eerst eens onderzoek doen naar waar de grondstoffen vandaan komen, hoe die gewonnen worden en wat het voor effect heeft op het klimaat. Ga je daarna focussen op het eerst planten van bomen. Bomen nemen CO₂ op, die geven ons goede zuurstof. En zolang we met zijn allen meer bomen blijven kappen dan planten, werken we helemaal niet aan een klimaatbewust Haarlemmermeer. Dus ik denk dat als je klimaatbewust bezig wilt zijn, je niet in zee zou

moeten gaan met grondstoffen waar dingen mee zijn die discutabel zijn en ik zou focussen op dingen die echt natuurlijk zijn, zoals planten en bloemen en bomen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel, voorzitter. Windmolens. We hebben in Haarlemmermeer-Zuid, zeg ik even uit mijn hoofd, ook een heleboel inwoners die absoluut niet blij zijn als ze zo'n 'palenwiek', zo noem ik het maar even gekscherend, naast hun huis krijgen. Dus u doet het voorkomen alsof iedereen echt zit te wachten op die vorm van energie, maar er zijn ook een heleboel tegenstanders, dus laten we wel ook hun mening meenemen, want het is niet alleen maar de heilige graal die we hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. We hebben het heel vaak over een energiecrisis, maar ik durf wel hardop te vragen, is het een crisis? Is het niet gewoon de situatie waar we de komende jaren in zitten? En dan zullen we dus heel erg moeten verduurzamen om inderdaad minder afhankelijk te zijn van het gas dat we uit Rusland halen, dus daar kunnen we elkaar volgens mij in vinden. Waar we elkaar niet in kunnen vinden, waar D66 echt verschilt van de VVD, is op het creëren van draagvlak. Wat ons betreft is dat er, of het is er niet, maar het creëren van draagvlak klinkt een beetje als 'we gaan de inwoner vertellen wat hij fijn moet vinden', en dan begint het bij de VVD een beetje te jeuken.

De VOORZITTER: Mevrouw Van de Meeberg.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Dank u wel voorzitter, creëren van draagvlak begint wat D66 betreft met het delen van juiste informatie en mevrouw Hogervorst zei daar iets over onderzoeken. Ik zou ook aanraden Follow the Money even te lezen, er is heel uitgebreid onderzoek naar gedaan. Ook over grondstoffen van windmolens, dat soort dingen, lees dat even. Dat is echt heel interessant en ik denk dat u daar een hoop van zou kunnen leren. Om nog even terug te komen op mevrouw Van Straten. Draagvlak creëren begint dus met het geven van juiste informatie. Eerlijke informatie, luisteren naar elkaar, maar ook het algemeen belang met elkaar samen afwegen en daar zitten wij als raad natuurlijk voor. En wat mevrouw Van Straten ook zegt, is heel duidelijk: we moeten de meer duurzame kant op gaan. Ja, daar vinden we elkaar zeker. Dank u wel.

De VOORZITTER: Heel mooi einde, dank u wel voor uw inbreng. Het is 22.25 uur Ik stel voor dat we om 22.45 uur bij elkaar komen om te stemmen. De griffie hoort nog graag of u dingen gaat terugtrekken, dan hebben we het over amendementen en moties. En we zien elkaar om 22.45 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

4. Stemmingen

De VOORZITTER: Dames en heren, ik heropen de vergadering en voor we gaan stemmen, ga ik ophalen of er partijen zijn die amendementen c.q. moties zouden willen intrekken die nog niet doorgegeven zijn. Alles is bekend? Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. De PvdA houdt de drie moties aan. Het amendement blijft gewoon ingediend.

De VOORZITTER: Fijn, maar ik zou graag willen horen welke niet aangehouden zijn eigenlijk, want ik ga ervan uit dat iedereen die niet reageert gewoon de moties en amendementen laat staan. O, houdt aan, in de zin van intrekken?

De heer SIDALI: Ja.

De VOORZITTER: Nee, dan hebben we elkaar verkeerd begrepen. Excuus mijnheer Sidali. Dus de moties 14, 15 en 16 trekt u in en het amendement brengt u wel in stemming. Dat hoorde ik. Excuus, dan hebben we elkaar verkeerd begrepen. Dan kijk ik naar anderen. Mijnheer Boerman, GroenLinks.

De heer BOERMAN: Ik weet niet of ik u hier blij mee maak, maar volgens mij gaan we niets intrekken. Ik wil hier van de gelegenheid gebruikmaken om een amendement toe te voegen. Ik hoor graag of dat nu nog mag?

De VOORZITTER: Ja, gaat uw gang.

De heer BOERMAN: Ik zal het even toelichten, we hebben vanmiddag een brief gekregen waarin nog een aantal punten staat dat het college toezegt aan de raad te gaan sturen de komende tijd en we denken dat het een heel goed idee is om die ook op de SAR te zetten. Dus daarom hebben we daar te elfder ure, letterlijk, een amendement voor gemaakt en dat willen we graag hierbij nog toevoegen.

De VOORZITTER: Dat amendement is toegevoegd en heeft nummer 8 gekregen. Als u iBabs ververst, dan vindt u dat en dat besluit een aantal voorstellen aan de SAR toe te voegen. Mijnheer Boerman?

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter, sorry, maar ik heb me vergist. De motie over de inflatie gaan we toch intrekken. Dat is motie 11 Houd de begroting houdbaar. We vinden het jammer want we dachten dat we dat nu wel zouden kunnen doen maar we hebben ons verzoend met de uitslag van de wethouder hierover. Dus we trekken hem in.

De VOORZITTER: Dan is motie 11 ook ingetrokken. Heb ik dan alles opgehaald aan wijzigingen? Dat is het geval. Dan heeft u al gestemd over de geheimhouding dus dat brengt ons meteen bij de benoeming van het lid van de Klankbordgroep Rekenkamercommissie. Dat betreft een schriftelijke stemming. Er is een vacature vrij en die moet ook echt ingevuld worden en conform de afspraak in het seniorenconvent heeft de griffie u allen benaderd en we zijn heel blij dat mevrouw Koolmoes heeft aangegeven daarin plaats te willen nemen. Er zijn geen andere voordrachten. U krijgt daarom een stembriefje waarop u voor of tegen kunt doorstrepen, doorhalen, als maar duidelijk is of u voor of tegen bent. De stembriefjes worden weer opgehaald en ik stel u voor een Stemcommissie in te stellen onder leiding van mijnheer Boerman met daarin mevrouw Van der Veldt en de heer Rinus Beusenberg. Kunt u daarmee instemmen? Gezellig op een rijtje. Kan iedereen instemmen met deze Stemcommissie? Dat is het geval, dan bent u nu in functie. U krijgt een stembriefje en ik wil u vragen te blijven zitten tot ik de vergadering schors.

Voor de notulen meld ik nog even dat mijnheer Rip, mevrouw Smand, mijnheer Meijer en mevrouw Koolmoes afwezig zijn. Dat betekent dat er 35 raadsleden aanwezig zijn, dus er moeten 35 stemmen zijn uitgebracht. Ik schors de vergadering

Schorsing

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

2.1.5. RV Benoemen lid Klankbordgroep Rekenkamercommissie (6965989)

De VOORZITTER: Het wijze trio is terug en volgens mij was mijnheer Boerman de voorzitter en die kan ons vertellen hoe de afloop van deze stemming was.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, dat kan ik zeker. Het aantal stemmen uitgebracht is 35. Het aantal geldige stemmen is eveneens 35. Het aantal stemmen voor is 32 en het aantal stemmen tegen is 3.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan concludeer ik hiermee dat mevrouw Koolmoes is benoemd tot lid van de Klankbordgroep Rekenkamercommissie. Mevrouw Koolmoes is ziek thuis, maar ik weet zeker dat ze meekijkt en ik wens haar in ieder geval veel succes.

Dan gaan we naar de amendementen bij de Programmabegroting 2023-2026

4.1.a AM 07 Amendement PvdA HAP EEN Haarlemmermeer Programmabegroting 2023-2026 Bestaanszekerheidsfonds

De VOORZITTER: Dit is het amendement is ingediend door PvdA, HAP en EEN Haarlemmermeer en de vraag is of iemand hier een stemverklaring over af zou willen leggen. Mevrouw Woolthuis, gaat uw gang.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel voorzitter, we hebben de toezeggingen gehoord van het college en we hebben er ook alle vertrouwen in dat het college met structurele maatregelen zal komen om de bestaanszekerheid voor onze inwoners te waarborgen en we wachten de informatie hierover met vertrouwen af. Echter, we zien nog steeds de noodzaak voor snelle actie in het hier en nu om de problemen die nu spelen aan te pakken, hier kunnen we niet zo lang op wachten dus daarom stemmen wij voor.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? Nee, dan breng ik nu amendement 7 in stemming, Bestaanszekerheidsreserve. Wie is voor? Voor dit amendement zijn GroenLinks, SRH, EEN Haarlemmermeer, HAP, PvdA; 14 stemmen voor, 21 tegen, dus het amendement is verworpen.

4.1.a RV Programmabegroting 2022-2026 (2022.0001893)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de Programmabegroting zelf, u wordt gevraagd die vast te stellen en de totale baten en lasten voor begrotingsjaar 2023 te autoriseren, u wordt gevraagd in te stemmen met de meerjarenraming 2023-2026, een kredietverstrekking voor 2023 vast te stellen, een bedrag vrij te geven voor besteding in 2023 aan eerder geautoriseerde investeringen en een bedrag vrij te geven in verband met het doorschuiven van kredieten. Bovendien wordt u gevraagd de 28^e kredietwijziging van 2022 vast te stellen, dat betreft een bedrag van € 2.416.500,00, een bedrag van maximaal € 10 miljoen voor strategische aankoop van grond en daarop aanwezige opstallen te autoriseren en vrij te geven in 2023 en hiertoe een tweede kredietverstrekking vast te stellen, in te stemmen met het aanvullende uitgangspunt voor het financiële beleid dat wanneer als gevolg van onzekere financieringssystematiek van het rijk naar de gemeenten tekorten ontstaan, maximaal de laatste twee jaren van het meerjarenbeeld negatief mogen staan en de huisvestingsopgave asielzoekers uit te werken en de financiële verwerking hiervan mee te nemen in de integrale afweging bij de voorjaarsrapportage 2023.

Gezien de hoeveelheid vond ik het toch beter om even duidelijk te maken waar u voor of tegen gaat stemmen. Dat maakt uw stemverklaring best complex dus het kan zomaar zijn dat ik geen stemverklaringen hoef op te halen. Ik kijk even rond, mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, we gaan uiteraard niet tegen de hele programmabegroting stemmen want we moeten als gemeente verder, maar punt 7 kan onze goedkeuring niet wegdragen. Ons is toegezegd dat de huisvesting asielzoekers voor kosten van het rijk zou komen en niet voor kosten van onze eigen inwoners en daar kunnen we dan ook niet achterstaan.

De VOORZITTER: U gaat dat nog in de voorjaarsrapportage doen maar u wilt nu al niet dat ter beschikking stellen of laten uitwerken. Dan stemt u voor behoudens punt 7, laten we dat noteren. Zijn er nog anderen die...? Nee, dan breng ik hem in stemming. Wie is voor voorstel 4.1.a Programmabegroting en alle andere opgaven? Ik zie dat die unaniem is aangenomen, met de aantekening dat Forza! geacht wordt tegen punt 7 gestemd te hebben. Dan ga ik de moties in stemming brengen.

M01 Forza!, D66, GEZOND Haarlemmermeer Twee vliegen in een klap

De VOORZITTER: Deze motie is ingetrokken.

M02 Forza! Geen BTW op het OV

De VOORZITTER: Is er iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Ik zie mevrouw Hogervorst en mijnheer Sidali, klopt dat? Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Door de hoge inflatie staan ook de prijzen van het OV onder druk en dat terwijl veel mensen het al zwaar hebben door de scherp stijgende prijzen van fundamentele voorzieningen. Ook OV is zo'n fundamentele voorziening, want lang niet iedereen is in het bezit van een auto of kan zijn bestemming lopend of met de fiets bereiken.

De VOORZITTER: Dank u wel, het is echt twee zinnen en u gaat een heel betoog houden. U moet zeggen 'we stemmen voor omdat...' en u heeft nu een heel mooi betoog gehouden. Ik neem tenminste aan dat u voor ging stemmen?

Mevrouw HOGERVORST: Ja.

De VOORZITTER: U mag nog een zin, maar ik wil u echt vragen om een stemverklaring te beperken tot een of twee zinnen waarom u voorstemt.

Mevrouw HOGERVORST: Oké. Forza! wil daarom een brief van hopelijk de hele raad, unaniem, of anders een groot deel van de raad aan het kabinet sturen om de minister te verzoeken de btw naar 0% te verlagen op het OV.

De VOORZITTER: Dank u wel voorzitter, dan ga ik naar mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u voorzitter, ik weet niet of u de term postzegelmoties kent? Bij dezen voeren we graag deze term in. Brieven sturen, altijd goed. Forza! had de mogelijkheid om echt iets te doen voor de inwoners door in te stemmen met het amendement van de PvdA...

De VOORZITTER: Dit is geen stemverklaring, nu bent u een betoog aan het houden. U moet alleen maar vertellen waarom u voor of tegen stemt en waarom.

De heer SIDALI: Ja, ik was bij de laatste zin voorzitter. Omdat het een brief is naar het rijk vinden we het prima om dat te doen dus we zullen gewoon voor stemmen.

De VOORZITTER: Heb ik alle stemverklaringen opgehaald? Gaat uw gang.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. We hebben de wethouder gehoord die heeft aangegeven graag steun van ons te krijgen hierop en we zullen dan ook steun geven aan deze motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? Wie is voor deze motie? Deze motie is unaniem, met uitzondering van ChristenUnie-SGP, aangenomen.

M03 SRH Lange Vingers

De VOORZITTER: Is er iemand die hier een stemverklaring over wenst af te leggen? Nee, ik breng de motie Lange vingers nu in stemming. Wie is voor? SRH en Forza! Daarmee is de motie verworpen.

M04 SRH Wie zijn billen brandt...

De VOORZITTER: Wie wil hier een stemverklaring over afleggen? Niet, wie is voor deze motie? Voor is SRH. Daarmee is de motie verworpen.

M05 SRH Motie van afkeuring

De VOORZITTER: Dan heb ik de motie van afkeuring. Wil iemand daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Beusenberg.

De heer T. BEUSENBERG: Voorzitter, ik had het eerder al bij de griffier aangegeven, door de lading van deze motie en omdat het toch wel een persoonlijke keuze is, zou ik graag hoofdelijke stemming willen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dat gaan we dan doen en dat doen we met z'n tweeën, ik ga even met de griffier meekijken. De griffier noemt uw naam. Maar we gaan eerst een lootje trekken wie er als eerste mag stemmen. Dat is nr. 22 en dat staat voor de heer Kos. Mijnheer Kos, u bent zo de eerste die een stem mag uitbrengen. Aan de orde is de motie van afkeuring, motie 5. Mijnheer Kos, bent u voor of tegen?

De heer KOS: Ik ben voor.

De heer KONING: Omdat er een hoofdelijke stemming is gevraagd, ben ik tegen.

Mevrouw VAN DE MEEBERG: Tegen.

De VOORZITTER: Mevrouw Mees, u mag op uw plek blijven zitten, uw microfoon aanzetten en voor of tegen zeggen.

Mevrouw MEES: En als ik niet wil stemmen?

De VOORZITTER: Nee, u bent als raadslid verplicht om te stemmen, u kunt zich niet onthouden van stemmen. En als u dat had willen doen, dan had u deze zaal even moeten verlaten omdat u naar het toilet ging, maar daar bent u nu te laat voor, want uw naam is genoemd dus u moet nu stemmen. Dat zegt de wet.

Mevrouw MEES: Voor.

De heer VAN DER PEET: Tegen.

De heer SALHI: Tegen.

De heer SCHOUTEN: Voor.

De heer SIDALI: Tegen.

De heer SPIJKER: Voor.

Mevrouw VAN STRATEN: Zoals we in de openbare sessie volgens mij ook allemaal hebben uitgesproken, voor.

De heer SULMANN: Tegen.

Mevrouw VAN DER VELDT: Tegen.

De heer VERMEULEN: Voor.

Mevrouw WOOLTHUIS: Voor.

De heer ZUYDERWIJK: Voor.

De heer ACHTERBERGH: Voor.

Mevrouw ANTOLINI: Tegen.

Mevrouw GUMBERT: Tegen.

Mevrouw VAN DEN BERG: Voor.

De heer M. BEUSENBERG: Voor.

De heer T.BEUSENBERG: Voor.

De heer BLOM: Tegen.

De heer BOELS: Voor.

De heer BOERMAN: Voor.

Mevrouw DENIE: Tegen.

Mevrouw ELFERS: Voor.

Mevrouw VAN GOETHEM: Voor.

Mevrouw HOGERVORST: Voor.

De heer BLANKESTEIN: Voor.

Mevrouw VAN 'T HULL: Voor.

Mevrouw HUP: Tegen.

Mevrouw HUSSAIN: Voor.

De heer KLAASSEN: Voor.

Mevrouw KLIPHUIS: Voor.

Mevrouw KNIKKER: Tegen.

De VOORZITTER: Dan hebben voor deze motie gestemd 22 leden van de raad, 13 tegen. Daarmee is de motie van afkeuring aangenomen.

M06 FVD Voorkom regenboogschade bij onze jeugd

De VOORZITTER: Wie wil hierover een stemverklaring afleggen? Mevrouw Van der Veldt.

Mevrouw VAN DER VELDT: D66 ziet graag dat de gemeente belangen van lhbt'i'ers actief behartigt en daarbij is het van essentieel belang dat ook onze jeugd leert over dit thema en wij zullen dan ook tegen de motie stemmen.

De VOORZITTER: Nog anderen die een stemverklaring willen geven? Mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: We hebben ook een stemverklaring; we zijn toch voor de motie. Ik denk dat het een beter bewijs is dan wat we nu gevoerd hebben dat de ideologische terminologie of in ieder geval een discussie is geweest die lastig is. We willen onze zorgen uiten dat de jongeren eraan worden blootgesteld, letterlijk. Ik denk dat dat niet heel goed is. Dus minderjarigen beschermen en geen bloot in het openbaar, dus we zijn voor de motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Hogervorst.

Mevrouw HOGERVORST: Zo lang het 'uit de kast komen' heet wanneer jongeren hun geaardheid uiten, hebben wij nog een lange weg te gaan. Iedereen moet kunnen zijn wie hij wil zijn. Wel vindt Forza! dat kinderen niet beïnvloed moeten worden maar vrij moeten zijn om hun eigen ontwikkeling door te maken en hun eigen identiteit te ontdekken. Daarom kunnen we deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: We vinden het zonde dat we kostbare tijd van de begroting kwijt zijn aan een motie die wat ons betreft onzin is en niet past in een vrije en democratische samenleving. Wij zijn dus tegen de motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Denie.

Mevrouw DENIE: Ik sluit me volledig aan bij mevrouw Van Goethem voorzitter, dus wij zijn tegen.

De VOORZITTER: Heb ik alle stemverklaringen opgehaald? Dan breng ik de motie van FVD in stemming Voorkom regenboogschade. Wie is voor deze motie? Voor hebben gestemd ChristenUnie-SGP en FVD en daarmee is de motie verworpen.

M07 FVD Geen vrijwillige of verplichte opvang van asielzoekers

De VOORZITTER: Wie wil hier een stemverklaring over afleggen? Dan ga ik nu de motie in stemming brengen. Wie is voor deze motie 07? Dat is FVD en daarmee is die verworpen.

M08 GroenLinks Versterken of verzachten

De VOORZITTER: Wie wil hier een stemverklaring over afleggen? Wie is voor? O, sorry, mevrouw Hup. Gaat uw gang.

Mevrouw HUP: Net heb ik een beetje mijn kans gemist maar ik wil nog wel benadrukken waarom ik dan voor deze motie ben, omdat we vinden dat er binnen de gemeente echt gekeken moet worden naar de capaciteit van het personeel en hoe je dat inricht, met name met betrekking tot de begroting. Dus zijn we voor en ook mede-indiener.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen? Ja, dan ga ik de motie in stemming brengen. Motie 08, wie is voor? Voor stemmen GroenLinks, EEN Haarlemmermeer, PvdA, ChristenUnie-SGP, dat is bij elkaar 10 stemmen en daarmee is de motie verworpen.

M11 GroenLinks Houd de begroting houdbaar

De VOORZITTER: Motie 11 is ingetrokken.

M12 GroenLinks Incidenteel structureel het verschil kunnen maken

De VOORZITTER: Is er iemand die hier een stemverklaring over af wil leggen? Nee, wie is voor deze motie? GroenLinks EEN Haarlemmermeer en PvdA, daarmee is die verworpen.

M14 PvdA, HAP, D66, EH Wij het MKB steunt

M15 PvdA, D66, CDA, EH Als de nood hoog is

M16 PvdA, HAP, D66 en EH Help een handje geef verenigingen en stichtingen een kansje

De VOORZITTER: De moties 14, 15 en 16 zijn ingetrokken.

4.1.b RV Belastingvoorstellen 2023 (2022.0001937)

De VOORZITTER: Wie wenst een stemverklaring over de belastingvoorstellen in te brengen? Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, er zijn een aantal dingen waar we tegen zijn in de belastingvoorstellen. Dat is de verhoging van de hondenbelasting in het laatste jaar voordat die afgeschaft wordt en dat is de parkeerbelasting die we veel te hoog vinden. Daar zouden wij tegen stemmen. Maar voor de rest gaan we erin mee.

De VOORZITTER: Welke letter gaat u tegenstemmen? Welk onderdeel?

De heer VERMEULEN: Dan moet ik even terug...

De VOORZITTER: Is dat punt g.?

De heer VERMEULEN: Ja, en a.

De VOORZITTER: U moet mij even helpen want u zegt 'we gaan mee met de voorstellen', maar u maakt een voorbehoud en ik wil het even scherp hebben.

De heer VERMEULEN: Ik wil geen reclame maken voorzitter, maar het is a. e. g.

De VOORZITTER: Dus u gaat voor het voorstel stemmen maar u bent tegen a. e. en g. Dan mevrouw Antolini, gaat uw gang.

Mevrouw ANTOLINI: Dank u voorzitter, eigenlijk geldt hetzelfde als mijnheer Vermeulen aangaf voor ons. We stemmen voor, maar niet voor e. en g. Daar zijn we tegen.

De VOORZITTER: Helder. FVD stemt tegen e. en g. Dan ga ik naar mijnheer Beusenbergh.

De heer T.BEUSENBERGH: Dank u wel voorzitter, ook wij zullen voor dit voorstel stemmen maar tegen e. en g.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Hup.

Mevrouw HUP: Ja, daar ben ik weer, we kunnen wel instemmen maar zijn eigenlijk tegen het feit dat de hondenbelasting wordt afgeschaft, dat is gewoon jammer want dat is een inkomenspotje minder. En de ozb zou opgehoogd kunnen worden maar die zie ik er niet tussen staan.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dus ChristenUnie-SGP wordt geacht tegen e. te hebben gestemd? De hondenbelasting. Ik kijk even naar mevrouw Hup. U zegt dat u het niet eens bent met het verhogen van het tarief van de hondenbelasting?

Mevrouw HUP: O, dan ben ik voor. Dan heb ik het verkeerd gelezen, excuus.

De VOORZITTER: Dus u stemt voor?

Mevrouw HUP: Ik zei al dat ik voor stem. Ik ben alleen tegen het feit dat de hondenbelasting misschien wordt afgeschaft. Dat zei ik, maar dat staat er nu niet.

De VOORZITTER: Het gaat erom dat we het fijn vinden te weten wat u van het voorstel vindt, dat ligt nu voor en daar stemt u zo meteen voor, het hele voorstel. Helder, dan hebben we daar duidelijkheid over. Zijn er nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Nee. Dan gaan we dit voorstel in stemming brengen. Wie is voor dit voorstel? Unaniem aangenomen met de voorbehouden die genoteerd zijn van de verschillende partijen. Mag ik het zo samenvatten? Dank u wel.

4.c RV Septembercirculaire 2022 Gemeentefonds (2022.0002040)

De VOORZITTER: Dan ligt de septembercirculaire voor en u wordt gevraagd de financiële effecten van de septembercirculaire 2022 te verwerken en de 1e begrotingswijziging voor 2023 vast te stellen. Ik kan

me niet voorstellen dat hier een stemverklaring over is, dit is redelijk technisch, wie is tegen dit voorstel? Niemand, dan is het aangenomen.

4.d Amendementen SAR

AM01 GroenLinks SAR Visie op de organisatie gemeente Haarlemmermeer

De VOORZITTER: Amendement 1 over de visie op de organisatie van de gemeente Haarlemmermeer. Is er iemand die daar iets over wil zeggen? Mijnheer Boerman, gaat uw gang.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter, ik wil even iets zeggen over amendement 1 tot en met veel, laat ik het zo maar zeggen, omdat we het dan in een keer doen en dat lijkt me wel zo makkelijk. We hebben hiermee geprobeerd geen politieke besluiten te vragen van de raad maar de raad te vragen om te doen wat we onszelf voorgenomen hebben om de SAR te vullen. Daarom hebben we amendementen gemaakt die allemaal conform het voorstel van het college zelf zijn. Dat heeft aangegeven hiermee te komen, maar het lijkt ons wel goed om dat in ieder geval ergens neer te leggen zodat we de volgende keer dat we het hebben over de SAR daar het inhoudelijk debat over kunnen hebben en wat meer kunnen prioriteren zoals we ook hebben besproken vanavond. Maar nu stellen we voor om alleen dingen op de SAR te zetten die het college al heeft toegezegd.

De VOORZITTER: Waarbij ik wel had begrepen dat u ergens Q4 had genoemd en dat wij... Was dat niet hierbij? Ik kijk even naar de wethouder die daarover gaat. U zegt 'het is conform', maar bij een ding had het college aangegeven dat het niet in Q4 2024 zou kunnen maar in Q1 2025. Dat ging over de aanbesteding van de schuldhelpverlening.

De heer BOERMAN: Ja voorzitter, ik kan u daarbij toelichten dat in ons amendement staat Q4 2023/Q1 2024. Als u dat leest als Q1 2024 en dat zo op de SAR zet, zijn wij heel tevreden.

De VOORZITTER: Mooi dat u dat in het amendement zo doet want dan heeft u denk ik meer kans op steun. Ik ga naar mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, we hebben het amendement net onder ogen gekregen. Ik wil een verduidelijkende vraag stellen. Er staat Beleid woonwageneigenaren Q2 2023 en ik meen me te herinneren dat ik gezien heb op de agenda dat dat al in dit kwartaal wordt besproken, dus ik wil GroenLinks erop wijzen dat ze het hiermee wellicht gaan uitstellen in plaats van sneller bespreken.

De VOORZITTER: Nee, dat is niet zo. Ik ga even naar de wethouder want volgens mij is dat een ander moment gezien de capaciteit. Wethouder Steffens.

Wethouder STEFFENS: Dat klopt voorzitter, mijn voorganger had een toezegging gedaan en vlak na de voorjaarsrapportage heb ik daar met u over gesproken en aangegeven dat dat niet haalbaar was. Dit is de datum die we hadden afgesproken, maar er komt wel een informatieve bijeenkomst voor die tijd om bij u op te halen zodat we dan het beleid met uw wensen erbij kunnen afmaken.

De VOORZITTER: Dus dit is conform de agenda van het college. Dan ga ik naar mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Een heel kleine toevoeging hierop, het is een omissie van onze kant dat die hierop staat, want hij stond al op de SAR. Het was een van de weinige punten die al op de SAR stond dus dat hebben we verkeerd erop gezet. Daar hebben we al toe besloten en het besluit komt dadelijk na de amendementen in stemming en dan stellen we het nog een keer vast, maar daar stond al Q2 2023.

De VOORZITTER: U heeft nu alle amendementen ineens behandeld, heb ik begrepen, mijnheer Boerman? Ik ga ervan uit dat er verder geen woordvoering meer is. Het gaat over amendement 1 op de SAR, Visie op de organisatie gemeente Haarlemmermeer. Is er iemand die daar iets over wil zeggen? Wenst iemand hiertegen te stemmen? Nee, dan staat die op de SAR.

AM02 GroenLinks SAR Verzachten ombuigingen

De VOORZITTER: Hetzelfde geldt voor amendement 2, dat vraagt het verzachten van de ombuigingen toe te voegen aan de SAR. Is er iemand die daar iets over wil zeggen? Is iemand daartegen? Nee. Dan is het amendement aangenomen.

AM03 GroenLinks SAR Integraal Veiligheidsplan gemeente Haarlemmermeer

De VOORZITTER: Dan gaan we naar het amendement van GroenLinks om het Integraal Veiligheidsprogramma toe te voegen in Q1 2023. Wilt u daar iets over zeggen? Nee, geen stemverklaring. Iemand die tegen wil stemmen? Nee.

AM04 GroenLinks SAR Verkeersstructuurplannen gemeente Haarlemmermeer

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de verkeersstructuurplannen, Q1 2023. Wil iemand daar het woord over voeren? Ja, mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter, volgens mij staat dit gewoon in de planning dus komt het vanzelf naar ons toe. Ik snap even niet waarom het in de SAR staat.

De VOORZITTER: Ik snap uw vraag, maar dit debat hebben we gehad. Mijnheer Boerman heeft zojuist helemaal uitgelegd dat het conform de planning is en dat hij het toch waardevol vindt het in stemming te brengen, het is uitgelegd door GroenLinks, en het is nu te laat voor discussie. De vraag is of u kunt instemmen maar het staat allemaal gepland op deze data.

Mag ik dit dan in stemming brengen? Ik was bij amendement 4. Wil iemand hier tegen stemmen? Nee, dan is het nu aangenomen.

AM05 GroenLinks SAR Kadernota Sociaal Domein

De VOORZITTER: Het amendement van GroenLinks over de Kadernota Sociaal Domein. Is er iemand die daar een stemverklaring over af wil leggen? Iemand die tegen wil stemmen? Nee.

AM06 GroenLinks SAR Schuldhulpverlening gemeente Haarlemmermeer

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de schuldhulpverlening gemeente Haarlemmermeer. Daar hebben we het net over gehad, daar staat Q4 2023/Q1 2024 en het wordt Q1 2024 want dat is de planning en de vraag is of u het ermee eens bent dat het als zodanig op de SAR komt, is er iemand die daartegen wil stemmen? Nee, dan is het aangenomen.

AM08 GroenLinks SAR Overige

De VOORZITTER: Nieuw ingebracht is amendement 8 en hier staat een aantal plannen ook conform de planning van het college, heb ik begrepen van de heer Boerman. Dat heb ik toch goed begrepen? Is er iemand die daar een stemverklaring over af wil leggen? Niet aan de orde, dan vraag ik of iemand tegen wil stemmen? Nee, dan is het daarmee aangenomen.

4.1.d RV Vaststellen Strategische Agenda van de Raad bij de Programmabegroting 2023-2026 (2022.6897808)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar het vaststellen van de Strategische Agenda van de Raad met alle amendementen zoals die zojuist zijn aangenomen. Is er iemand die hier een stemverklaring over wil afleggen? Wenst iemand tegen te stemmen? Nee, dan is de geamendeerde SAR aangenomen.

M13 GroenLinks Schaf de SAR af

De VOORZITTER: Dan ligt er nog een motie om de SAR af te schaffen. Ik moet zeggen, ik zou het een zeer komische constructie vinden als u deze motie nog zou laten staan.

De heer BOERMAN: Dat zou grappig zijn, dat geef ik toe maar die trekken we toch maar in op dit moment denk ik, onder dankzegging aan de hele raad voor het invulling geven aan dit zo belangrijke instrument.

De VOORZITTER: Hij is ingetrokken.

4.1.e Initiatiefvoorstel WWR Langetermijnvisie Participatiedemocratie (2022.5917133)

De VOORZITTER: Wie wil hier een stemverklaring over afleggen? Wenst iemand hier tegen te stemmen? Van harte gefeliciteerd aan de initiatiefnemers, het voorstel is unaniem aangenomen. Met heel veel dank aan Jaap want die ondersteunt ons daar uitstekend in.

4.1.f RV Vaststelling beleidsplan schuldhulpverlening gemeente Haarlemmermeer 2022-2026 (2022.0001926)

De VOORZITTER: Wie wil hier een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Sidali.

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Een gemiste kans dat de raad niet om kaders is gevraagd bij het beleid, maar er gebeuren ook heel veel goede dingen in het schuldhulpverleningsbeleid, dus daarom zullen we ook voor stemmen.

De VOORZITTER: Andere stemverklaringen? Wenst iemand tegen dit voorstel te stemmen? Nee, dan is het aangenomen.

M09 GroenLinks en PvdA Aansluiten bij de routekaart voor hulp bij schulden

De VOORZITTER: Dan ligt de motie van GroenLinks en de PvdA voor om aan te sluiten bij de routekaart voor hulp bij schulden, is er iemand die hier een stemverklaring bij af wil leggen? Ja. Gaat uw gang, mevrouw Elfers.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter, hoe sympathiek deze motie ook lijkt, wij stemmen tegen want deze motie zorgt voor nog een extra schakel in de keten tussen inwoners en gemeente.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog anderen, mevrouw Van Goethem.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Deze extra toegang die niet tot een extra schakel leidt, lijkt ons een heel goed idee en aangezien er nog in de voorjaarsrapportage middelen moeten worden gevonden voor de schuldhulpverlening, kan dit mooi worden meegenomen.

De VOORZITTER: Ik weet het, ik voel het ook, het is laat. Maar u heeft een reactie gekregen. De vraag is of ik het in stemming kan brengen. Wie is voor deze motie? Voor zijn GroenLinks, SRH, EEN Haarlemmermeer, Forza!, PvdA en GEZOND Haarlemmermeer. 15 tegen 20 en daarmee is het verworpen.

M10 GroenLinks Goede (participatie)raad bij schulden

De VOORZITTER: De vraag is of iemand hier een stemverklaring bij af wil leggen. Mevrouw Van Goethem, gaat uw gang.

Mevrouw VAN GOETHEM: Dank u wel voorzitter. Na overleg met de Participatieraad willen we extra aandacht vragen voor de punten die de Participatieraad naar voren heeft gebracht en kijken of we de schuldhulpverlening SMART'er kunnen maken en we hopen dat er op steun gerekend kan worden.

De VOORZITTER: Dan ga ik het in stemming brengen, wie is voor dit voorstel? Voor zijn GroenLinks, EEN Haarlemmermeer, GEZOND Haarlemmermeer, Forza!, ChristenUnie-SGP en PvdA en SRH, of hadden we die al genoemd? Nee. 15 tegen 20 en daarmee is het verworpen. O, het was 16 -19, maar dan nog is die verworpen, maar dan hebben we de goede telling.

4.1.g RV Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen (IHP) 2022 (2022.0001788)

De VOORZITTER: Dan gaan we naar het IHP 2022. Wil iemand hier een stemverklaring over afleggen? Is er iemand tegen dit voorstel? Nee, dan is het hiermee aangenomen.

4.1.h RV Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlemmermeer 2023 (2022.0001889)

(Mevrouw Van Goethem verlaat de zaal.)

De VOORZITTER: Ik vraag of iemand een stemverklaring hierover wil afleggen? Nee. Wenst iemand tegen dit voorstel te stemmen? Nee, dan is het hiermee aangenomen. Mevrouw Van Goethem, dank dat u hier zo integer op hebt gereageerd want dat maakt dat er 34 stemmen voor waren en daarmee is het aangenomen.

(Mevrouw Van Goethem keer terug na de stemming.)

4.1.i RV Ontwerpverklaring van geen bedenkingen Saturnusstraat 25 (2022.0002043)

De VOORZITTER: Wil iemand hier een stemverklaring over afleggen? Is er iemand tegen dit voorstel? Nee, dan is het hiermee aangenomen.

2.1.4 RV Bekrachtiging Noodverordening klimaatacties Schiphol (2022.6962082)

De VOORZITTER: Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Mijnheer Boerman, Gaat uw gang.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter. Zoals u gemerkt heeft, hebben we hier vanmiddag nog schriftelijke vragen over gesteld waarbij we ons onder meer afvragen in hoeverre de noodverordening nodig was en in hoeverre die proportioneel was en juridisch houdbaar. De vragen hebben we nog steeds maar die heeft u ook nog niet kunnen beantwoorden. Maar op dit moment kunnen we niet anders dan tegen stemmen.

De VOORZITTER: Nog anderen die een stemverklaring willen afleggen? Wie is voor de noodverordening? Voor is iedereen behoudens GroenLinks en daarmee is het aangenomen.

Vaststellen gewijzigde agenda 17 van de agenda's van het raadsplein van 24 november en 1 december

De VOORZITTER: U wordt gevraagd de gewijzigde agenda van 17 november a.s. vast te stellen want vanwege de nieuwe stikstofwetgeving dient het voorstel dat daarop stond eerst te worden aangepast. De hoorzitting over dit raadsvoorstel die gepland stond op 17 november tussen 21.00 en 21.30 uur wordt geannuleerd en vandaar dat er een gewijzigde agenda is.

De heer BOERMAN: Voorzitter, ik wil een ding graag benadrukken, het is voor u ook laat, maar het is geen nieuwe stikstofwetgeving, laat dat even heel duidelijk zijn, het is hooguit een nieuwe uitspraak van de Raad van State, maar de wetgeving is de wetgeving en daar gaat het juist om.

De VOORZITTER: Mijn excuses, het is voor ons allemaal laat. Dat is helder. Maar feit is dat u de agenda wel wilt wijzigen. Dank voor de aanpassing, met deze aanpassing, kunt u allen instemmen met de agenda van 17 november? Ja. De agenda van 24 november a.s., niemand tegen? En van 1 december a.s.? Niemand tegen dan zijn die vastgesteld.

5. Sluiting

De VOORZITTER: Dan wil ik u allen danken voor een mooi begrotingsdebat met respect voor elkaar en ik ga nu bij mevrouw Van Goethem ophalen waar dat geheime toilet is want ik moet altijd zo ver lopen. Ik sluit de vergadering.

Sluiting 23.35 uur